

Udeleženci folklorne kolonije v Predvoru s spremljevalko Erno Hudlj. Več o bivanju otrok iz Globasnice v Predvoru preberite na zadnji strani — Foto: F. Perdan

Leto XXVII. Številka 65

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Skofja Loka in Tržič — Izdaja CP Glas Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, petek, 23. 8. 1974
Cena: 1 din

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih.

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Škoda nekajkrat večja od prvih ocen

Komisije za ocenjevanje škode na Kozjanskem zaključujejo delo — porušiti bo treba prek 700 objektov — solidarnostna akcija prepočasna

Na Kozjanskem, ki ga je junijski potres močneje prizadel, kot so menili v začetku, si je delo razdelilo štirideset komisij. Škodo so ocenile na 681.399.000 dinarjev. Vse od potresa prizadete objekte so komisije razdelile v štiri kategorije. V IV. kategoriji so objekti, ki jih bo treba porušiti. Prav število teh objektov pa kaže, kako so bile vse poprejšnje ocene o škodi prenizke. Sprva so menili, da je v IV. kategoriji le nekaj več kot 100 hiš in gospodarskih poslopij. Komisije pa so ugotovile, da bo treba porušiti kar 732 objektov. Od tega 516 zasebnih stanovanjskih hiš, 14 stanovanj v družbeni lasti in 202 druga objekta kot so gospodarska poslopja, šole, delavnice in proizvodni obrati. Popolnoma bo treba obnoviti tudi 17 pomembnejših kulturnih spomenikov.

najprej rešiti socialne primere, prav tako pa je treba napraviti vse, da se do zime vsem ljudem zagotovi streha nad glavo. Komisije so pripravile natančno dokumentacijo, na podlagi katere bodo lahko v občinah vodili ustrezno politiko odpravljanja posledic potresa. Poudarili so tudi, da je ocena škode v višini 681 milijonov dinarjev tisti okvir, v katerem bo treba naprej voditi družbeno akcijo. To je akcijo zbiranja pomoči, odobravanje kreditov, pomoč pri delih in podobno. Program odpravljanja škode bo odbor predložil izvršnemu svetu in skupščini SR Slovenije, vsem občinskim skupščinam in družbenopolitičnim organizacijam. Dogovorili so se tudi, da bodo v primeru, če bo akcija trajala dalj časa, upoštevali pri določanju pomoči in posojil nastale podražitve.

Pri ocenjevanju škode so komisije uporabljale enako metodologijo kot jo je SR Slovenija zagovarjala pri ugotavljanju škode pri potresu v Banjaluki. Popis škode na terenu je predvsem obsegal količinsko ugotavljanje predvidenih del — razen v I. kategoriji, kjer so stroške ocenili po dejanski nastali škodi. Komisije so pri delu na terenu vodili predstavniki krajevnih skupnosti. Škodo so ocenjevali na podlagi prijav, ki so jih lastniki hiš in gospodarskih poslopij ter proizvodnih obratov predložili občinski skupščini. Skupno je bilo prizadetih ali porušenih 5300 objektov od tega največ v občinah Šmarje pri Jelšah in Sentjur pri Celju.

Zatem je predstavnik SDK podal poročilo o dosedanjem poteku solidarnostne akcije slovenskih kolektivov in posameznikov. Povedal je, da se je do sedaj na solidarnostnem skladu zbralo slabih 55 milijonov, kar je precej manj kot je bilo pričakovati. Posebno slabo je akcija potekala v zasavskih, koroških in nekaterih primorskih občinah. Iz občinskega solidarnostnega sklada pa je denar doslej nakazalo 27 od 59 slovenskih občin.

Občinske skupščine oziroma njihovi predstavniki so se na sredini seji koordinacijskega odbora za zbiranje pomoči in odpravljanje škode na Kozjanskem v glavnem strinjale z oceno komisij. Opozorile so le, da škoda še ni povsod določena. To predvsem v nekaterih odročnejših krajih, kjer ljudje škodo še vedno prijavljajo.

Po predvidevanjih republiškega sekretariata za finance naj bi solidarnostna akcija dala približno 100 milijonov dinarjev. Končana pa mora biti do 1. novembra. Iz do sedaj zbranega denarja so že odobrili občini Sentjur 10 in občini Šmarje 30 milijonov dinarjev pomoči. S tem denarjem naj bi pomagali najhujše prizadetim, da bodo lahko takoj začeli graditi hiše.

Ko so razpravljali o ukrepih, so se člani koordinacijskega odbora, predstavniki republiške konference SZDL, republiškega odbora slovenskih sindikatov in predstavniki prizadetih občin zavzeli, da je treba

Na seji so tudi povedali, da nekatere občine, med njimi sta tudi kranjska in tržiška, že načrtujejo dodatno pomoč. Ponekod so se odločili za pomoč pri gradnji šol in zdravstvenih domov, drugod so obljubili, da bodo sestavili posebne ekipe, ki bodo pomagale pri gradnji, delovne organizacije pa so prevzele pokroviteljstvo pri obnovi proizvodnih obratov.

L. Bogataj

TOČA UNIČILA POSEVKE NA KRIŠKEM POLJU — Ponoči s srede na četrtke je divjala v okolici Tržiča nevihta s točo. Najhujše je bilo na kriškem polju, kjer je toča v petnajstih minutah poškodovala ali uničila bogate posevke zelenjave in drugih poljščin (koruza, ajda, žitarice). Na včerajšnjem ogledu, ki so se ga razen prizadetih kmetov in predstavnikov Kmetijske zadruge Tržič udeležili tudi predstavniki veletrgovine Živila iz Kranja, ki odkupi večino zelenjave na tem področju in jo pošilja v obmorske kraje do Rovinja, so ugotovili, da je toča poškodovala posevke na okrog 80 hektarjih. Čeprav se bodo posledice pokazale šele čez nekaj dni, so ugotovili, da je toča poškodovala ali uničila okrog 70 ton solate in 30 ton kolerabe, radiča, špinata, cvetače, zelja, pese, paradižnika itd. Škodo cenijo na okrog 50 milijonov starih dinarjev. Če bo solata zaradi udarcev toče še začela gniti (to se bo pokazalo čez nekaj dni), utegne biti škoda še večja. Najbolj so prizadeti kmetje Franc Oranič, Janko Aljančič, Ljubo Teran, Marija Žepič, Stanko Vodnov, Ignac Hladnik, Viktor in Štefka Rozman, Aleks Milošević, Peter Žepič, Viktor Oranič in Janez Markun. Zanimivo je, da je toča zadnjih poškodovala posevke na kriškem polju pred 7 leti in 4 dnevi in da je začela ob isti uri kot v sredo zvečer: ob 21.45! (jk) — Foto: F. Perdan

Prejšnji četrtke so se v dvorani kranjske občinske skupščine v Kranju zbrali upravičenci stanovanj, zgrajenih s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada. Na sestanku, ki so se ga udeležili tudi predstavniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij, samoupravne stanovanjske skupnosti Kranj in Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, so 95 upravičencem razdelili odločbe o dodelitvi stanovanj. 40 se jih bo uselilo v stolpnico na Planini že prihodnji teden, ostalih 55 pa prihodnji mesec. Zapis s tega svečanega dogodka objavljamo na 5. strani. — A. Ž. — Foto: F. Perdan

V ponedeljek cenejši kruh

Vse pekarne podjetja Žito na Gorenjskem bodo v ponedeljek začele peči cenejši kruh. Namesto dosedanjega polčrnega kruha iz moke tip 800 bodo pekli črni kruh kot že pred leti iz moke tip 1000. Novi kruh, za katerega pravijo, da bo kvalitetno popolnoma enak sedanjemu, le sredica bo za spoznanje temnejša, bo v maloprodaji veljal 3,60 dinarja za kilogram. Tako bo za 10 odstotkov oziroma 40 par cenejši od dosedanjega polčrnega kruha.

Za peko črnega kruha so se v Žito odločili, ker so njihovi mlinci začeli proizvajati kvalitetno moko tip 1000. S tem bodo po eni strani dosegli boljši izkoristek pšenice, po drugi pa jo bodo za peko tega kruha potrebovali manj kot doslej za polčrnega. Pričakujejo, da bo ta pocenitev ob sedanjih nenehnih podražitvah ugodno vplivala tudi na potrošnika. Sicer pa za pekarne Žita pomeni uvedba tega kruha za dve pari slabši ekonomski rezultat kot pri polčrnem.

Ves ostali izbor kruhov in peciva na Gorenjskem pa bo v prihodnje ostal nespremenjen. Le v kranjski pekarni so se odločili, da bodo deloma spet uvedli nočno izmeno in s tem že v jutranjih urah zagotovili večjo izbiro kruha in peciva za potrošnike.

A. Ž.

Zelena luč za uran

Včeraj so v Kostanjevici pri Krškem predstavniki hrvaškega in slovenskega elektrogospodarstva, Metalke iz Ljubljane, Mašinoimpexa iz Zagreba in ameriške firme Westinghouse podpisali glavno pogodbo o gradnji naše prve jedrske elektrarne in ureditvi rudnika urana v Žirovskem vrhu v Poljanski dolini. Podpis pogodbe pomeni obenem začetek gradbenih del na izredno pomembnem elektroenergetskem objektu, ki naj bi predvidoma začel obratovati čez pet let, rudnik nad Gorenjo vasjo pa leto dni prej. Firma Westinghouse iz ZDA bo poleg omenjenih del dobavila tudi dve plinski elektrarni. Skupna vrednost vseh del in opreme, podpisanih v pogodbi, je okrog 500 milijonov dolarjev!

-jg

Naročnik:

Uspešna akcija Sava 74

Brigadirji in brigadirke zadnje — tretje izmene mladinske delovne akcije Sava 74 so v zadnjih desetih dneh dosegli odlične delovne uspehe. Dvanajst brigad, v katerih je 750 mladink in mladincev iz vse države, je norma dnevno presegalo v poprečju za 135 odstotkov. To je več kot je do sedaj dosegla katerakoli delovna brigada v tej akciji.

Udeleženci letošnje največje mladinske delovne akcije urejajo nasip in rečno korito pri Jankomirskem mostu, alejo Borisa Kidriča, letališče Zagreb in gradijo cesto Lacinja — Batuša. Delovno akcijo bodo sklenili 2. septembra.

700 novih pedagogov

V desetletnem obdobju od ustanovitve pedagoške akademije v Gospiču v Liki je ta ustanova izšolala prek 700 učiteljev. Več kot 80 odstotkov učiteljev, ki so končali akademijo, se je zaposlilo v šolah na območju občin Gospič, Donji Lapac, Titova Korenica in Otočac. Drugi pa v sosednjih občinah Dalmacije in Bosanske krajine.

Srečanje glasbenikov

V Malgaju se je pred nekaj dnevi končalo tradicionalno srečanje mladih glasbenikov-študentov iz vseh republik in pokrajin. Ta srečanja že deset let pripravlja klub študentov tega bosansko-hercegovaškega mesta.

Nova TE v Urinju

Na gradbišču termoelektrarne Reka I v Urinju pri Reki hitijo s pripravljalnimi deli, da bi jih zaključili do konca meseca. Termoelektrarno, ki bo imela moč 350 megavatov, pa naj bi dokončali leta 1977. Gradnja bo veljala okoli milijardo in 500 milijonov dinarjev. Vsako leto bo nova elektrarna proizvedla 800 milijonov kilovatnih ur električne energije.

Uspeh istrskih rudarjev

Istrski premogovniki so prvo polletje zelo uspešno zaključili. Uspeh je predvsem rezultat izredne prizadevnosti rudarjev, ki jih je bilo približno 100 manj kot so predvidevali načrti. Zato so delali ob sobotah in ob nedeljah ter nakopali 185.000 ton premoga. To pa je kar za 13 odstotkov več kot so načrtovali v začetku leta. Osebnih dohodke so povečali v poprečju za 300 dinarjev nad načrtovanimi in so v prvih šestih mesecih znašali poprečno 2100 dinarjev. Zaradi racionalnega poslovanja se je proizvodna cena premoga zmanjšala za 6,4 odstotka, kar je uplivalo na sklade, ki so bogatejši kot kdajkoli doslej.

Roa na obisku

Na povabilo podpredsednika zveznega izvršnega sveta in zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Miniča je v sredo dopotoval v Jugoslavijo zunanji minister republike Kube dr. Raoul Roa. Obisk je znamenje vse tesnejšega sodelovanja med nevrščenima socialističnima deželama. Roa bo na obisku do 27. avgusta.

Sprejem otrok

Zena predsednika republike Tita Jovanka Broz je v Beli vili na Brionih sprejela skupino otrok iz otroškega doma v Bad Godesbergu v ZR Nemčiji. Med nedavnim obiskom v tej državi si je med drugim ogledala tudi ta dom. Po sprejemu se je Jovanka Broz zadržala z otroki v daljšem pogovoru. Zanimala se je za njihovo življenje in vzgojo. Potem pa jim je razkazala Brione.

Razstava vojaških predmetov

V stavbi krajevnega urada v Bohinjski Bistrici je v teh dneh odprta zanimiva razstava trofejnega orožja in vojaške opreme iz prve in druge svetovne vojne. Pod pokroviteljstvom DPD Svoboda Tomaž Godec sta jo pripravila zbiralca Janko Stušek, uslužbenec občinske skupščine in Tomaž Butkovič, geodet, oba domačina iz Bohinja.

Razstavljene so puške, pištole, razno hladno orožje, čelade, obleke, odlikovanja in druga vojaška oprema ter predmeti. Posebno zanimivi so izvorni dokumenti in fotografije o vojskah, ki jih je Janko Stušek zbiral po Bohinju 12 let. Pred dva meseca pa se mu je pridružil tudi Tomaž Butkovič.

Za ureditev zbirke sta zbiralca žrtvovala veliko prostega časa, za posamezne predmete pa sta odštela

tudi nekaj denarja. Pri organizaciji razstave sta naletela na podporo in razumevanje kulturnega društva. Razstava bo odprta do torka, 27. avgusta, vsak dan od 16. do 18. ure; v soboto in nedeljo pa od 10. do 18. ure. JR

Samoupravljanje v šolah

Gradimo samoupravno socialistično družbo, vendar imajo naši otroci več možnosti, da se v šoli seznanijo z zgodovinskimi dogajanjem v Evropi pred sto in več leti kot pa spoznati se s temelji in osnovnimi smotri ter razvojem družbe, v kateri živijo. Prav v teh dneh pa kaže, da se bo tudi na tem področju nekaj spremenilo.

V Ljubljani in Mariboru so se začeli seminarji za več kot 230 predmetnih učiteljev, ki bodo v novem šolskem letu na srednjih šolah predavali nov predmet: samoupravljanje in osnove marksizma.

Samoupravljanje bodo predavali v prvem in drugem letniku vseh srednjih šol, in sicer 105 šolskih ur. V tretjem in četrtem letniku pa bodo na programu osnove marksizma. Ta predmet pa naj bi imel letno na razpolago 70 učnih ur.

Pri predmetu samoupravljanja se bodo učenci seznanjali z značilnostmi družbenih odnosov v razvoju naše samoupravne družbe, pri osnovah marksizma pa z razvojem marksistične misli in še posebej z razvojem marksistične misli v Jugoslaviji.

Z novim predmetom bodo začeli na srednjih šolah s konkretnim pojasnjevanjem značilnosti naše družbe. To je družbe, v kateri bodo mladi živeli in delali: s pravicami in interesi delovnih ljudi v družbenopolitičnih skupnostih, temeljnih organizacijah združenega dela, v samoupravnih interesnih skupnostih in drugod.

Seminarje sta pripravila marksistični center CK ZKS ter center za strokovno izpopolnjevanje pedagoških delavcev republiškega zavoda za šolstvo. Predavajo ugledni družbenopolitični delavci in univerzitetni profesorji.

V Škofji Loki te dni nadaljujejo s polaganjem cevovoda glavne kanalizacije, ki bo potekal od Trate do centralne čistilne naprave na Suhi. Delavci SGP Tehnik iz Škofje Loke so začeli z delom že spomladi, trenutno pa polagajo cevi s premerom 1,30 metra ob cesti proti Plevni. Zaradi del je prometna žila od Plevne proti Lipici zaprta za ves promet že od sredine julija in bo ostala še nekaj časa. Vozniki motornih vozil, ki so namenjeni proti Ljubljani, se bodo torej še nekaj časa morali posluževati obvoza prek Trate. Celotna dolžina cevovoda je približno 2000 metrov, seveda pa pri tem niso všteti mnogi priključki. Kanalizacija bo predvidoma dokončno urejena še pred zimo. (JG) — Foto: F. Perdan

Milan Potrč v Tržiču

Včeraj je obiskal tržiško občino član izvršnega komiteja CK ZKS Miran Potrč. V spremstvu sekretarja občinskega komiteja ZKS Janeza Piškurja je gost obiskal Bombažno predilnico in tkalnico, Tovarno kos

in sprav ter Peko. Predvsem se je zanimal za samoupravljanje v teh delovnih kolektivih, za probleme in dolžnosti pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela, za organizacijo proizvodnje itd. —jk

zunanjepolitični komentar • zunanjepolitični komentar

Ste se že kdaj vzpenjali v strm breg in pod vsakim grebenom posebej utrujeni upali, da bo za njim prišel težko pričakovani vrh? A vrha, ki bi pomenil konec naporenega plezanja, noče in noče biti. Prvem grebenu sledi drugi, drugemu tretji — in tako naprej, v nedogled. Nekaj podobnega je s sedanjo ciprsko krizo. Navidezno lokalni zaplet dobiva zmeraj širše dimenzije, zmeraj bolj postaja jasno, da smo priče veliki igri, potekajoči v več koncentričnih krogih, zloženih v stožec, katerega konica sega visoko pod meglene, navadnim smrtnikom nedostopne sfere globalnih interesov velesil.

Ni poti iz ciprskega labirinta

Tisti najnižji, vsem vidni krog dogajanj zaobsega tragedijo domačinov, Ciprčanov pahnjenih v tegobe vojne, ki po svoji kruti logiki praviloma najhujše prizadene ravno nedolžno civilno prebivalstvo, željno miru in trdne, neodvisne politične ureditve. Naslednja dimenzija zapleta vključuje interese Grčije, torej začetnika agresije, in Turčije, intervencionista številka dve. Obe strani zatrjujeata, da jima ni do razkosanja otoka, a si hkrati prizadevata z vojaškimi operacijami čim bolj utrditi položaje in priti na morebitna obnovljena mirovna pogajanja kot zmagovalec. Tretja, še nevarnejša sfera zapleta poteka v občeevropskih razsežnostih, kajti grški izstop iz NATO pakta je do temeljev zamajal varljivo homogenost zahodne vojaške

zveze in odprl vrzel v »mehkem« mediteranskem boku jeklenega obroča, ki oklepa Vzhod. Četrto nadstropje zalostne piramide ciprskih združ zapolnjujejo strateški računi ZDA. Združene države skušajo spopad obrniti sebi v prid ali — bolje rečeno — ker ne morejo iz njega iztržiti političnega dobička, bi rade vsaj utrpele čim manjšo škodo. Računi so preprosti: Turčija je za Američane mnogo važnejša. Ako jo obdržijo pod nadzorstvom, ako jo podprejo in obrnejo hrbet Grčiji, bodo mogli tudi v bodoče nadzorovati Bospor in Dardanele, križišča poti v Azijo, nebo nad Sredozemljem in južno mejo Sovjetske zveze. Cena sicer ni majhna (pokopani »dobri odnosi« z Grki, nasilna smrt veleposlanika v Nikoziji Rogerja Daviesa, proč vržene gospodarske naložbe in vojaška posojila prejšnjemu generalnemu režimu itd.), toda vseeno manjša kakor če bi ravnali obratno ter pokazali naklonjenost do Aten.

Sploh je ciprska agonija stvar, ki ne prinaša koristi skoraj nikomur. Izgubile so ZDA, izgubila je NATO, izgubila je Turčija (stroški operacij), izgubilo je — ne nazadnje — tudi ciprsko ljudstvo, oropano demokratičnosti. Edino Grki so do neke mere lahko zadovoljni. Načrt atenskih polkovnikov se je klavarno izjalovil in diktatorje kot bumerang odnesel s svetovne scene, deželi pa omogočil sneti ledene sponje, v katerih je tičala dolgih sedem let. A »revolucija« ni minila brez grenkega priokusa po krvi, brez glodajočega občutka krivde, da so jo pravzaprav omogočili nesrečni, topov in bomb siti otočani.

Novi ameriški predsednik Gerald Ford je v torek napravil konec ugibanju, koga bo izbral za svojega podpredsednika, ter

uradno objavil, da se je odločil za Nelsona Rockefellerja. Rockefeller v ameriških političnih vodah ni neznana osebnost. Kar 15 let je zasedal odgovoren položaj guvernerja zvezne države New York, bil trikrat v ožjem izboru republikanskih predsedniških kandidatov, nazadnje pa je zavzemal zelo pomemben položaj vodje komisije za kritične ameriške odločitve, v katerem so med drugim še Kissinger in Schultz. Zdej je po 20 let trajajočem jurišu le pristal v Beli hiši, čeprav nekoliko niže kot bi si najbrž želel. Prištevajo ga k »nevtralcem«, zmerno sprejemljivim pri levcih in pri desnicah. Izhaja iz multimilijonske družine in slovi po tem, da je zelo goreč zagovornik slavnega »svobodnega podjetništva«, ki glorificira osebne sposobnosti, znanje in iznajdljivost posameznika.

V Bukarešti pod pokroviteljstvom OZN pravkar poteka svetovna konferenca o prebivalstvu. Našo delegacijo vodi podpredsednik ZIS dr. Anton Vratuša, ki je skupaj z generalnim sekretarjem evropske gospodarske komisije dr. Janezom Stanovnikom minulo sredo, tretji dan razprav zboru strokovnjakov od vsepovedni tudi predstavil jugoslovanska stališča in poglede na demografsko eksplozijo človeštva. Konferenca naj bi namreč vsaj okvirno, načelno rešila nekatera osnovna vprašanja v zvezi s prenaseljenostjo našega prebivalstva Zemlje, zaradi katerega postaja razkorak med obstoječimi zalagami hrane in potrebami po njej vedno večji. Ker nas bo leta 2000 že okrog 8 milijard, se seveda treba čimprej najti izhod iz prihajajoče krize, saj konec koncev že danes stradata malone dve tretjini zemeljske populacije. I. G.

Plodno leto

Veliko pozornosti kadrovanju in izobraževanju — uspešno vključevanje mladih v krajevno samoupravo — slabše na srednjih šolah

Navadno pregledamo in ocenimo enoletno delo ob izteku leta. Kranjski mladinci pa so o dejavnosti v zadnjih desetih mesecih spregovorili na nedavni seji predsedstva občinske konference. Ugotovili so, da so zanje značilne velike organizacijske spremembe v mladinski organizaciji. Na delo mladih je posebno močno vplivala 3. konferenca ZKJ o mladi generaciji. To se je kazalo predvsem v manjših delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, kjer so ustanavljali nove aktivne. Pomembno za delo v tem obdobju je tudi sprejetje nove ustave, prehod na delegatski sistem, volitve in vsekakor priprave na 9. kongres zveze slovenske socialistične mladine.

ORGANIZIRANOST

Novo organiziranost so v občinski mladinski organizaciji začeli izvajati v začetku leta. Že februarja je bila ustanovna seja prve specializirane konference — to je konference mladih delavcev. Maja se ji je pridružila še konferenca mladih v krajevnih skupnostih. S tem so bili postavljeni temelji za boljše in bolj učinkovito delo tako mladine v temeljnih organizacijah kot na terenu. Vse je že pripravljeno za ustanovitev še ene specializirane konference: konference mladih v izobraževanju, ki bo povezala študirajočo mladino od osnovne šole do univerze.

KAROVANJE

Kadrovanju je občinska konferenca v Kranju vedno posvečala veliko pozornosti. To se ji je že obrestovalo in ni imela težav, ko so izbirali vodstva za specializirane konference.

Zelo aktivno se je kranjska mladina vključila v spomladanske volitve. V občinske organe in zbornice je bilo izvoljenih 280 mladincev oziroma 23 odstotkov delegatov. Mladi so tudi sodelovali pri izvedbi volitev. Okraskali so volišča in poskrbeli, da so volitve nemoteno potekale. Nekaj aktivov je bilo za izredno prizadevanost posebej nagrajenih.

IZOBRAŽEVANJE

Izobrazba in znanje sta dva važna pogoja za dobro delo mladinskega aktivista. Zato so vsi aktivisti že v začetku leta pripravili program izobraževanja in ga uskladili s programom, ki ga je pripravila občinska konferenca.

S temamj in vprašanji, ki jih zanimajo, so se seznanjali na dvodnevni seminarjih in enodnevni predavanjih, ki so jih pripravljali v sodelovanju z Delavsko univerzo v Kranju. Precej seminarjev pa je pripravila tudi občinska konferenca.

Zelo dober program izobraževanja so pripravili in ga že deloma tudi izvedli aktivisti v Iskri, Savi, Tekstilindusu, IBI, Živilih, Creini, Gorenjskem tisku, Inštitutu Golnik, v Stražišču, dijaškem domu in na EAS. Na seminarjih in predavanjih je sodelovalo 850 mladinskih aktivistov in 5000 učencev srednjih šol.

INFORMIRANJE

Vzpostavili so stalne oblike informiranja med občinsko konferenco in mladinskimi aktivisti ter med občinsko konferenco in sredstvi javnega obveščanja. Izdajajo tudi glasilo Informator. Mladinci sodelujejo pri oblikovanju vsebine v tovarniških časopisih in tisti, ki so o delu mladih dobro poučeni in znajo sukati pero, so odgovorni, da o dejavnosti mladinske organizacije tudi kaj napišejo.

AKTIVI V KS IN NA ŠOLAH

Aktivisti na terenu se uspešno vključujejo v krajevno samoupravo, sodelujejo z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami na terenu in samostojno pripravljajo akcije ter dajejo pobude. Večino aktivov pa pesti pomanjkanje denarja. Dotacije občinske konference so tako nizke, da jim marsikatera akcija ne uspe prav zato, ker imajo premalo sredstev. Prav zato so se nekateri aktivisti bolj posvetili organizaciji mladinskih plesov in drugih zabavnih prireditvev, ki jim prinašajo dohodek, in ob tem zanemarili drugo delo. Konferenca v krajevnih skupnostih je te slabosti že začela odpravljati.

Delo aktivov v srednjih in poklicnih šolah je bilo uspešno. Pripravili so več kvizov, športnih tekmovanj in drugih prireditvev za mlade. Posebno uspešni pa so bili pri organizaciji izobraževanja. Na več šolah so ustanovili marksistične krožke. Nekoliko več kritike pa bi zaslužila samouprava. Ta skoraj na nobeni šoli ni zažvela tako kot bi želeli.

Premalo je bilo narejenega tudi pri povezovanju študentov v interesno skupnost. Mladinski aktiv uspešno deluje na Višji šoli za organizacijo dela, v Iskri in Savi delujeta klub študentov štipendistov in v Kranju študentski servis. Vse te dejavnosti pa so med sabo premalo povezane in njihovo delo je slabo usklajeno.

KULTURA

Kranjska mladina je letos spomladaj, zlasti ob praznovanjih meseca mladosti, pripravila več kulturnih prireditvev. Filmsko gledališče je pripravilo 6 predstav filmov z družbeno tematiko in sicer komentarji. Mladinski aktiv iz Naklega je pripravil recital Včeraj — danes — jutri in Vojna v mladih očeh, kranjski literarni večer, folklorni skupini Sava in Preddvor pa samostojna nastopa. Predstave za mlade so pripravili tudi občinske konference v Kranju, Jesenici, Trzinu, Radovljici, Skofji Loka in Kranju. Izvoljen je bil Svet gorenjskih občinskih konferenc. Skupaj so pripravili že več posvetov, akcij in programov dela. Prav sedaj skupno pripravljajo mladinsko politično šolo.

Dvojni praznik v Gorjah

Gorjansko območje v radovljiški občini se rahlo vzpenja zahodno od blejske kotline pod obronki mogočne Pokljuke in Mežaklje. Krajevna skupnost Gorje združuje deset vasi z 2765 prebivalci. Med seboj jih povezuje 34 kilometrov krajevnih cest. Po popisu prebivalstva iz leta 1961 je bilo v Gorjah le še 13 odstotkov takšnih, ki so se preživljali izključno s kmetijstvom. Danes to število ne drži več. Sodobna kmetijska mehanizacija je prišla v gorjanski kot in zato mnogi mladi fantje in mošje, ki so ostali na kmetijah, lahko še dodatno kaj zaslužijo.

Med vojno so Gorje veliko prispevale za svobodo. Že 26. avgusta 1941 je počil prvi partizanski strel. V povračilo pa so Nemci dva dni kasneje ustrelili pet talcev. Ta dan, 28. avgust, so si prebivalci izbrali za krajevni praznik. Krvni davek za svobodo je na tem področju terjal 159 žrtev, 63 družin je bilo izseljenih, mnogi domovi oropani in požgani. Koliko jih je šlo skozi begunjsko kaznilnico, se ne da natančno ugotoviti. Res pa je, da je bil vsak osemnajsti prebivalec Gorij žrtev okupatorjevega nasilja.

Po vojni so se Gorje močno spremenile. Vaščani so leta 1964 s samopriskom dogradili osnovno šolo. Stara šola je bila preurejena v vzgojno-ustavno ustanovo, kjer je danes prostora za 70 malčkov. TVD Partizan je odkupil staro pastirsko kočjo na planini Kranjske doline in jo preuredil v lično bivališče za vzgojo in krepitev mladih tekačev. Pred leti je TVD Partizan obnovil tudi svoj dom v Gorjah, zdaj pa končujejo dela pri prizidku. Tudi

pravili tudi kranjski gimnazijci, mladinci z Visokega in drugih aktivov.

SLO

Tudi pri uresničevanju programa splošnega ljudskega odpora so bili mladi Kranjčani zelo aktivni. Ustanovili so Prešernovo brigado, ki jo sestavljajo odredi iz posameznih aktivov. Ta brigada pripravlja pohode po poteh partizanov in ima važno vlogo pri obujanju in ohranjanju tradicij NOB. Sodelujejo tudi z Zvezo rezervnih starešin, Zvezo borcev, z oddelkom za narodno obrambo in z različnimi specializiranimi organizacijami pri pripravi akcij v okviru programa priprav na splošni ljudski odpor. Zelo dobre stike so navezali tudi z vojniki v kranjski garniziji in z obmejno stražo na Jezerskem.

AKTIVI MLADIH KMETOVALCEV

Da bi delo občinske konference pritegnilo čim več mladih, je bil lansko leto ustanovljen tudi aktiv mladih kmetovalcev. Kmečka mladina določena vprašanja lahko razrešuje le v posebnih organizacijskih oblikah, ki za delavsko in šolsko mladino niso privlačne, niti pomembne. To so predvsem razni seminarji o kmetovanju, kvizi o kmetijstvu, obiski vzornih posestev ter razna predavanja o sodobni reji živine, mlekarstvu in podobnem.

REGIJSKO POVEZOVANJE

Občinska konferenca v Kranju zelo dobro sodeluje z vsemi občinskimi družbenopolitičnimi organizacijami, poleg tega pa je pobudnik regijskega povezovanja mladinskih organizacij na Gorenjskem, v katerem sodelujejo občinske konference Jesenice, Trzin, Radovljica, Skofja Loka in Kranj. Izvoljen je bil Svet gorenjskih občinskih konferenc. Skupaj so pripravili že več posvetov, akcij in programov dela. Prav sedaj skupno pripravljajo mladinsko politično šolo.

L. Bogataj

Ljubljanska banka

Morda niste vedeli

Dnevno lahko dvignete s hranilno knjižico Ljubljanske banke — podružnice Kranj 3000 din pri vseh poštah v Sloveniji in vseh poslovnih bankah v Jugoslaviji

Enote banke poslujejo za stranke:

vsak dan od 6.30 do 12. ure, ob sredah od 6.30 do 16.30 ob sobotah zaprto

Poslovna enota hranilnica v Kranju (pred »Globusom«) vsak dan od 7. do 18. ure ob sobotah od 7. do 11. ure

Denar dvigajte z osebno izkaznico

Za absolventke gimnazij z zaključnim izpitom, ki nimajo primerne zaposlitve, bo Republiški zavod za zaposlovanje organiziral z Vzgojiteljsko šolo v Ljubljani enoletno šolanje za vzgojiteljice predšolskih otrok.

Podrobne informacije daje ter zbira prijave Komunalni zavod za zaposlovanje Kranj, Sejmišče 4 in izpostave zavoda v Skofji Loki, Trzinu, Radovljici in na Jesenicah.

Rok prijave je 30. avgust 1974.

Osnovna šola

Stanka Mlakarja Šenčur

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

- učitelja glasbenega pouka PU ali P za nedoločen čas;
- učitelja telesne vzgoje PU ali P za določen čas;
- učitelja za delo v oddelku podaljšanega bivanja na predmetni stopnji, U, PU ali P za določen čas.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest. Nastop na delo je 1. september 1974. Enosobno stanovanje za učitelja glasbenega pouka bo na voljo po 1. januarju 1975.

Več za razvoj mladinskega turizma

Republiška konferenca mladine je pred nekaj dnevi pripravila posvetovanje o problematiki mladinskega turizma. Namenjeno je bilo obravnavi trenutnega stanja na področju mladinskega turizma, predvsem pa dogovorom za akcijo, ki naj bi pripeljala do sistemskih rešitev na tem področju.

Na posvetovanju so sodelovali tudi predstavniki RK SZDL ter organizacij, ki se ukvarjajo z organiziranjem mladinskih potovanj in letovanj. Zavzeli so se za takšen razvoj mladinskega turizma, ki bi mladim omogočil letovanja in potovanja pod najugodnejšimi pogoji, ki seveda ne prenesejo ekonomskih cen.

Ugotovili so, da v zadnjih nekaj letih ni bilo na področju mladinskega turizma prav nič narejenega. Nismo vlagali v objekte za letovanje mladine. Neurejeno je vprašanje regresiranja mladinskih potovanj. Kritično so ocenili tudi dejavnost družbenopolitičnih organizacij, ki so premalo enotno nastopile in se niso

zavzele za šolanje in izobraževanje kadrov, ki bi vodili mladinski turizem.

Udeleženci posvetovanja so se zavzeli za izdelavo načrta razvoja mladinskega turizma, ki bi nakazal tudi možnosti za akcije. Hkrati z resolucijo o mladinskem turizmu naj bi ta načrt pripravili do IX. kongresa ZMS.

Začele pa naj bi se tudi priprave na ustanovitev samoupravne skupnosti objektov in poslovalnic mladinskega turizma. Le tako bo namreč mogoče zagotoviti, da bo ta dejavnost lahko izpolnjevala svojo vlogo.

Akcijo za ureditev in razvoj mladinskega turizma bo vodila republiška konferenca ZMS ob pomoči RK SZDL.

GLAS 3
Petek — 23. avgusta 1974

Osvobodni spomeniki žrtvam NOB v Zg. Gorjah.

Spodžagani medobčinski plotovi

Ob projektu dveh novih turističnih centrov Koble in Soriške planine se je bolj kot kdajkoli prej pokazalo, kako velika ovira sta neusklajenost in zapiranje v lokalne meje

Dve novi zimski turistični središči bosta v kratkem rasli na Gorenjskem: Kobra in Soriška planina. Menda ni treba še posebej omenjati, kako važen impulz nadaljnemu gospodarskemu razvoju Bleda in bohinjskega kota in — po drugi strani — Selške doline utegneta dati. V primeru Koble gre za izgradnjo mreže žičnic in prog, ki naj Bohinj in okolice naredijo bolj zanimiv tudi v smučarskem smislu, ki naj torej omogočijo boljše izkoriščenost obstoječih gostinskih kapacitet v »mrtvi« sezoni ter razbremenijo Vogel, v primeru Soriške planine pa za odprtje kompleksa čudovitih terenov, katerih lega dovoljuje dostop z obeh strani — z loške in radovljiške. In še ena podrobnost bode v oči: nastajajoča centra sta, geografsko vzeto, neposredna sosedata, zato ju v perspektivi kaže jemati kot celoto, povezano med seboj prek ceste in niza vlečnih naprav. Prav to je nosilce izgradnje, zbrane v dveh ločenih pripravljalnih odborih, privedlo do spoznanja, da bi bilo treba strniti prizadevanja, kar bi občutno olajšalo nastopanje nazven ter bistveno povečalo možnosti najemanja kreditov in zbiranja denarja nasploh. Na nedavnem sestanku najvišjih predstavnikov radovljiške in škofjeloške občinske skupščine, gospodarske zbornice SRS, turistične zveze Slovenije, podjetja Transturist in projektantov so navzoči res našli skupen jezik ter postavili temelje bodočemu sodelovanju. Seveda ni šlo vse čisto gladko in brez težav, kajti v pogovoru so vzniknili številni pomisleki in nasprotujoči si predlogi, izvirajoči iz razlik v nekaterih osnovnih pogledih in mnenjih. Zakaj?

LJUBOSUMNOST IN »PRASTRAH«

Poenostavljeno rečeno smo Slovenci, zlasti Gorenjci, neredko žrtve hromeče zapletenosti mentalitete, žrtve zakoreninjenih ozkosti, ki človeku ne dovoljuje razglabljanja in snovati v globino. Želje in hotenja so utegnene v okvir meje določene komune ter vnaprej zavrtajo kakršnekoli širokopotezne ideje, segajoče čez lokalne »planke«. Dejstvo je, da je v preteklosti sleherna občina izoblikovala svojo lastno, nedovidno vizijo turistične bodočnosti, ponavadi ljubosumno čuvano pred »kohezijskimi posegi« od zunaj, ter zasejala v glave državljanov značilen »prastrah«, kakor pojav posrečeno imenuje znani škofjeloški gospodarstvenik. »Prastrah« se kaže v zavestnem odporu do povezovalne kopice parcialnih programčkov, povezovalna, ki bi utegnile ogroziti privilegirani položaj posameznih turističnih območij — privilegirani v očeh krajevnih faktorjev, kajpak.

LE ČLEN V VERIGI NAČRTOVANIH PROJEKTOV

Čprav opisana stališča niso ravno redka, je jasno, da nimajo nikakršnih perspektiv. Banke namreč v skladu z republikanskimi in zveznimi priporočili ter s politiko gospodarske zbornice dosledno zavračajo prošilce, ki prihajajo iskat posojila posamično in ki bi radi uresničili nekakšne interne projekte, neprilagodjene celovitim, dolgoročnim osnutkom turistične »kultivacije« alpskega sveta, osnutkom, kakršnega so izdelali, denimo, Transturistovci. Kobra in Soriška planina sta vsaka zase nedvomno tipična interna projekta, ko (in če) pa ju bodo tehnično in finančno poenotili ter prikazali zgolj kot člen v verigi predvidenega zaključnega sistema gorskih športnih letovišč »Stari vrh — Soriška planina — Kobra — Vogel — Zatrnik — Triglavske žičnice«, bo zadeva mahoma popolnoma spremenjena. Seveda takšen koncept ne more in ne sme upoštevati medobčinskih meja oziroma različnih polprivatniških želja znotraj njih. Brez omenjenih totalnih preokupacij v organizacijskih prijemih in, še prej, v pojmovanju odgovornih ljudi, ni pričakovati, da bi kdajkoli dobili kredit Mednarodne banke, namenjen naložbi v slovenski alpski turizem, v snežno inačico »Bernardina«. POSLEJ Z ZDRUŽENIMI MOČMI?

Ako ob koncu potegnemo črto pod gornje ugotovitve, moramo navreči tudi ključna spoznanja in sklepe posveta v bohinjskem hotelu Bellevue; kup stičnih točk ter sorodna cilja, ki narekujejo izpeljavo idej o TC Kobra in TC Soriška planina. Ločane in Radovljičane nikakor ne postavljata v vlogo konkurentov, marveč kvečjemu sotrudnikov; v nadaljnji fazi dogovarjanja naj sedejo k isti mizi zastopniki pripravljalnih odborov oziroma investitorjev (v Radovljici so slednji že vplačali začetne zneske ter prižgali zeleno luč prvi etapi del, montaži dveh sedežnic in ene vlečnice, v Škofji Loki pa je konzorcij tik pred formalno ustanovitvijo); preučijo naj, katere postavke v obstoječih načrtih bi veljalo dopolniti, in hkrati pretresejo možnost vzajemnega iskanja dodatnih sredstev.

Navzlic zakoreninjenim tradicijam občinske meje očitno padajo. Resda počasi in mukoma, a zavest o škodljivosti »plotov« je zasekala vanje globoke, obetavne razpoke.

I. Guzelj

Podjetje Veletrgovina Živila Kranj, ki letos praznuje 25-letnico obstoja, je s prek 770 zaposlenimi in okrog 120 vajenci največje tovrstno trgovsko podjetje na Gorenjskem. V zadnjih letih je podjetje močno razširilo maloprodajno mrežo. Poslovni prostor so povečali od 6 na 14 tisoč kvadratnih metrov v modernih samopostrežnih površinah.

»Na področju razvoja maloprodaje smo res dosegli ugodne rezultate,« pravi direktor podjetja Ciril Ankerst. »Hkrati pa se že od 1969. leta ukvarjamo s problematiko veleprodaje. Blagovni promet v veleprodaji se je v zadnjem obdobju sicer nekajkrat povečal, vendar pa so skladiščni prostori, ki so na osmih krajih v 15 stavbah, več kot neprimerni za sodobno organizacijo dela in uspešnejše poslovanje. Ob približno štiritiletnem iskanju rešitev smo lani končno le uspeli zbrati lastna sredstva in dobiti posojila v skupni vrednosti 18 milijonov dinarjev za gradnjo novih skladišč v Naklem.«

Z gradnjo so začeli letos v tako imenovani skladiščni coni v Naklem, do katere vodi železniški industrijski tir. To lokacijo za skladišča je določila občinska skupščina. Za podjetje Živila je zelo ugodna, ker je na levem bregu Save, kjer je tudi večina potrošnikov, ki jih oskrbuje vsak dan to podjetje. Predvidoma do konca leta bodo v prvi fazi zgradili okrog 7000 kvadratnih metrov skladiščnega prostora za prehrambeno špecerijsko blago in za sadje ter zelenjavo. S tem bodo v podjetju lahko izpeljali boljše organizacijo poslovanja, sprostili bodo prostore pri javnih skladiščih v Kranju in omogočili nadaljnje urejanje obvoznice, v Stražišču pa bodo sprostili prostore za nadaljnji razvoj Save. V drugi fazi je potem predvidena izgradnja še 5000 kvadratnih metrov skladiščnih prostorov s hladilnico z zmogljivostjo 2000 ton. Pravijo, da bodo potem res lahko zagotovili normalno preskrbo potrošnikov z najrazličnejšim blagom. Danes so namreč s preskrbo večših (predvsem ob

Vso trgovino smo zmetali v en koš

raznih konicah) precejšnje težave. To je nedvomno res, saj v podjetju na leto prevzamejo okrog 70.000 ton različnega blaga, ki ga je pred prodajo treba najprej uskladiščiti na osmih različnih mestih v Kranju.

Ko so konec minulega leta v podjetju s slavnostno sejo delavskega sveta in podelitvijo priznanj delavcem začeli proslavljati 25-letnico obstoja, je bilo rečeno, da je trgovina že nekaj let v dokaj težavnem položaju in da zato najbrž ne bodo mogli uresničiti predvidenega srednjeročnega razvojnega programa do 1975. leta. Ob takšnih pa smo pogosto pričali tudi trditvam in ugotovitvam, da je predvsem trgovina imela in da še vedno ima določeno privilegirani položaj v našem družbenem razvoju. Kaj je torej res, smo poprašali za mnenje Cirila Ankersta.

»Odgovor je enostavnejši, kot bi morda kdo pričakoval. Že dlje časa vemo, da smo pri nas vso trgovino zmetali v en koš in jo še vedno tako tudi obravnavamo. Na področju razvoja maloprodajne mreže smo pri nas po vojni zelo malo naredili (mislim glede na prostor in tehnično tehnološke zahteve, ki se danes postavljajo pred novo obliko trgovine). V našem podjetju smo po gospodarski reformi (1965) do danes sicer v precejšnji meri uspeli popraviti nerazvito in zanemarjeno maloprodajno mrežo. 1965. leta je na primer odpadlo v našem podjetju 4,9 kvadratnega metra prodajnega prostora na 100 prebivalcev, lani pa 9 kvadratnih metrov. Seveda je to še veliko premalo. V srednjeročnem programu do 1975. leta smo zapisali, da moramo v celoti sanirati maloprodajno mrežo z adaptacijami obstoječih in gradnjo novih trgovin ter da moramo do takrat zgraditi skladišča. Danes že lahko rečem, da nam to ne bo uspelo. Glede adaptacij se bomo sicer približali uresničitvi programa, pri novogradnjah pa bo izpadlo osem potrošniških centrov; in to tam, kjer so najbolj potrebni. Vzrok je v pomanjkanju investicijskih sredstev — težava, s katero se danes srečuje vsa tovrstna trgovina.«

Oglejmo si pobliže te težave. V trgovini so od 26. novembra 1971 zamrznjene razlike v ceni blaga. To pomeni, da k nabavnim cenam, ki so iz dneva v dan večje, trgovina lahko prišteje le tisti znesek k oblikovanju prodajne cene, kot ga je na dan zamrznitve. Ob naraščajočih stroških, vse večjih obveznostih in seveda tudi povečevanju osebnih dohodkov, ostane vse manj denarja za morebitne investicije. Da je težava še večja, so se hkrati še gradbeni stroški močno povečali. 1970. leta je gradnja modernega potrošniškega centra (kot je na primer na Klancu v Kranju) veljala 2,80 milijona dinarjev. Danes je za enakega (kot bo na Planini pri Kranju) premalo 5 milijonov dinarjev.

»Največ težav imamo glede zasluzka pri prodaji osnovnih živilskih proizvodov. Pri teh ne zaslužimo toliko kot znašajo povprečni prodajni stroški. Za kar 31,9 odstotka blagovnega prometa v veleprodaji je na primer podjetje zaslužilo 2,82 odstotka. Za kritje stroškov bi potrebovali 7,95 odstotka zasluzka. V maloprodaji pa smo za 27 odstotkov vsega blagovnega prometa zaslužili 5,53 odstotka, da bi pokrili povprečne prodajne stroške pa bi moral znašati zasluzek 12,91 odstotka. Rezultat tega je, da smo lani na primer imeli za 5.784.436 dinarjev manjši dohodek ali če hočete izgubo na tem področju in da to hkrati pomeni po sedanjih gradbenih stroških izgradnjo enega sodobnega potrošniškega centra.«

To pa potegne s seboj seveda še druge težave. Na Gorenjskem in predvsem v kranjski občini se srečujemo po eni strani s pomanjkanjem delovne sile, po drugi pa z neustreznimi osebnimi dohodki. V našem podjetju so bili 1971. leta povprečni osebni dohodki za 21 odstotkov višji od povprečja v občini, predlanskim še za 7 odstotkov, lani pa so bili že za 2 desetinki odstotka pod povprečjem. Razumljivo je, da delavci odhajajo. Tisti, ki ostanejo, pa velikokrat negodujejo. Sicer pa kot sem že rekel, s podobnimi problemi se srečujejo tudi druga, našemu sorodna podjetja. Vsi v državi danes to vemo, vendar tako imenovane živilske trgovine (kot branže v trgovini) še vedno ne obravnavamo drugače. Najbrž ni težko razumeti, da so vendar le precejšnje razlike med prodajalnimi železa ali čevljev in prodajalnimi s hitro pokvarljivim blagom. Gradnja enega kvadratnega metra prodajnega prostora je pri slednjem veliko dražja. Poleg tega pa je druga posebnost živilske trgovine, da mora biti čim bliže potrošniku, na vasi, kar gradnjo običajno še podraži. Prodajalne tehnološke in podobnega blaga pa so v centrih oziroma v mestih. To je torej odgovor, zakaj po eni strani slišimo, da je trgovina v privilegirani položaju, po drugi pa v zelo težkem.«

Menda je trenutno še vedno zelo malo izgledov, da bi se položaj izboljšal. Pred nedavnim so bile sicer razlike v ceni za nekatere izdelke odmrznjene. Celotna odmrznitev pa je predvidena, ko bodo proizvajalci oziroma dobavitelji blaga in trgovina sklenili sporazum o enotnih merilih ustvarjanja dohodka. V podjetju Živila so pred časom skušali doseči takšen sporazum z nekaterimi večjimi proizvajalci, vendar so vsi naporji v tej smeri praktično propadli. Tako se lahko zgodi, da se bo letos cela vrsta živilskih podjetij pri nas znašla v izgubi.

A. Zalar

Boleči sadovi »gospodarskih eksperimentov«

Zgodi se, da načrtovalcem in usmerjevalcem razvoja posamezne regije ali regij nenaodoma pade na pamet določena ideja, ki je tako od daleč, v pogovorih za pisalnimi mizami, videti sijajna, bleščeča, revolucionarna, probleme razrešujoča. Toda ideja je ideja. Vsi vemo, da — prenesena v prakso — včasih zares obrodi pričakovane sadove, drugič spet pa se izkaže neživljenjska in celo kvarna. Zategadelj jo je treba najprej testirati, najti poskusnega zajčka, katerega kožuh bo rabil kot poligon gospodarsko - administrativnih eksperimentov. Ponavadi si odgovorni za laboratorijskega kunca izberejo kakšno občino, znotraj katere so pod udar vzete težave še posebej pereče, aktualne.

Lepo in prav. Nič nimamo proti idejam, nič tudi nimamo proti njihovem prenašanju v stvarnost. Nerodno je le, če v vlogi bele miške večkrat zapored nastopa ena in ista komuna in če večina na njej preverjenih zamisli doživi »fiasko«, če povzročijo veliko škodo, pa malo ali nič koristi. Škode potlej seveda ni mogoče popraviti; posledice čuti predvsem prebivalstvo, nezadovoljni »mali človek«.

In zdaj k stvari. Dasi takšna občina dejansko obstaja, je ne

bomo naravnost imenovali. Tovariši, dobro obveščeni morate biti, ki so oni dan čisto neformalno pretresali zgodovino krajevnih nadlog, sodijo, da kaže v prihodnje s staro prakso pomesti, kajti sledovi minulih afer (propadli »eksperimenti« bodisi republiškega bodisi regionalnega ali lokalnega poretka v tisku in v javnosti nazadnje namreč zmeraj izpade kot afera, kot napaka krajevne vlade) jim kakor črni oblaki visijo nad glavami. Poglejmo dejstva.

Kakih 12, 13 let nazaj je bilo v političnih krogih Gorenjske precej govora o neupravičenih dobičkih, ki spričo pomanjkanja predpisov in nezadostne kontrole ostajajo v žepih zasebnih gostincev. Išočo ustrezno rešitev so nekateri menili, naj bi inšpekcije ob pomoči varnostnikov izvedle serijo nenadnih revizij ter zajele goljufije in utaje. Za »štih proba« je izbrano moštvo predlagalo prej omenjeno komuno: vodstvo slednje načrtu ni nasprotovalo. In rezultat?

Razkrinkane birte so prijavile sodišču. A namesto da bi mastne kazni »grešnike« spreobrnilo in izučile, je sledilo množično vračanje obrtnih dovoljenj. Vsaj ducat lastnikov je zaprlo oštarije in si

poiskalo novo zaposlitev. Danes, ko bi v teh predelih radi pospešili turizem, ni ustreznih lokalov. Različne ugodnosti in olajšave so blažev žegen. Gostje, siti hrenovk, pogreth golažev, dunajskih zrezkov in industrijskega vina, zaman iščejo tradicionalne »domače« krème, kjer sta se nekoč točila originalni cviček in metliška črnina, kjer si dobil žgance, klobaso v zaseki, krofe, potico in sočno krvavico z zeljem. Le tri, štiri bolj ali manj medle kopije gostiln klasičnega kova so ostale pri življenju.

Domala istočasno je z nekoliko višjih forumov prišla sugestija, da bi nemara veljalo zapreti privatne žage, kar bo — po prepričanju izvedencev — pomagalo lesni industriji prebroditi zagato in zaustaviti pretirano krčenje dragocene lesne mase. Medtem ko so povsod po Sloveniji prevladno čakali, je »naša« občina, hotela biti zastavonoša, krenila v silovito ofenzivo zoper žagarje. Deset let kasneje rake in presušena vodna kolesa znatne etnografske vrednosti žalostno razpadajo, tamkajšnja lesna industrija pa — glej čudo! — nikakor ne splava iz krize. Rešuje jo prodaja rezanih desk, ki so, kot je znano, polizdelki. Betežna, od starosti plesniva formula o nujnosti

finalizacije proizvodnje zanjo očitno ni uporabna.

Ukrep številka tri je zagotovo najbolj razvpit: strogi, v paragrafe zaverovani urbanisti nesrečne komune so prvi (in zadnji) v deželi ubogali drastična navodila prostorskih načrtovalcev ter hrupno, pred očmi zaprepadenega občinstva, pognali v zrak črno gradnjo. Red mora biti, so dejali in poudarili, da je sporno zidovje raslo natanko sredi trase bodoče prometne žile. »Bodoča prometna žila« je dobro leto funkcionira, a kaj ko teče daleč mimo neodstranjenih sledov dinamitarske vneve oblastnikov. Urbanisti so zdaj predmet (upravičenega) posmeha in zbadanj občanov.

Četrti eksperiment, segajoč v leto 1968, je vnesel preplah v vrste obrtnikov. Inšpektorji redoljubne občinske uprave so se lotili lova na šušmarje. V klešče administracije je padel marsikak popoldanski »mojster«, marsikakega spretnega posameznika, dopoldan pridnega delavca, sta napeljavale elektrike v prijateljevi novi hiši ali pomoč pri sestavljanju vodovodnih cevi v sosedovem prizidku drago stala. Upokojeni rokodelci so zato raje razprodali svoje orodje in začeli »vrtičkariti«, kakor da bi tvegali sitnosti oziroma

stroške, mladina pa si je jela izbirati bolj varne poklice. Trenutno stanje je takšno, da obupani občani z lučjo pri belnem dnevu lovijo naokrog osebe, voljne in sposobne popraviti televizor ali električni štedilnik, zvariti skupaj okenške »gavtre« ali mrežo čez odtočni jarek ob vhodu v garažo, zamenjati preluknjani žleb, prezidati kamin, prekriti streho, nasaditi lopato, nabrusiti žago... Obrt, zlasti storitvena, izumira in niti številne ugodnosti v obliki davčnih olajšav ne zaležejo. Pregarjanje šušmarjev sicer ni edini povzročitelj trenutnega stanja, vendar so njegovi učinki nedvomno odigrali vidno vlogo v procesu nezadržnega zmanjševanja števila rokodelcev.

Poldrugo leto nazaj smo v osrednjem slovenskem časniku brali intervju z vidnim jugoslovanskim gospodarstvenikom. Povedal je, da so ekonomski poskusi stalen in nepogrešljiv sopotnik napredka — čeprav zmeraj ne izpadejo pozitivno. Strinjamo se, toda predlagali bi, naj eksperimentalisti v prihodnje, ob morebitnem neuspelem podvigu, zraven izumijo zdravilo, ki bo laboratorijskega »morskega prašička« rešilo hiranja in ga spravilo vsaj v prejšnje stanje.

-rj

Najlepši praznik v življenju

Prejšnji četrtek popoldne so v Kranju razdelili odločbe 95 upravičencem stanovanj, zgrajenih s sredstvi solidarnostnega stanovanjskega sklada

V kranjski občini že nekaj let beležijo precej velik nenaraven porast prebivalstva. Vsako leto se poveča število zaposlenih za okrog 5 odstotkov. Občinska skupščina, ko je razpravljala o gospodarjenju v občini, pravljala o gospodarjenju v občini, da je že nekajkrat opozorila, da je tolikšno povečanje zaposlenih ni v skladu z ostalimi razvojnimi programi. Z novimi prebivalci, ki prihajajo iz raznih krajev Slovenije in drugih republik, podjetja sicer povečujejo proizvodnjo, vendar po drugi strani nenormalni porast prebivalcev povzroča vrsto težav načrtovalcem družbenega razvoja v občini. Kljub dobro organizirani stanovanjski gradnji potrebe po stanovanjih nenehno naraščajo. Lani in letos je bilo zgrajenih več novih šol, vendar so šolski prostori ponekod že premajhni. Podobno je pri otroškem varstvu. V zadnjih letih je bilo zgrajenih precej varstvenih ustanov, toda število malčkov potrebnih varstva noče in noče upasti. Preurejenih ali na novo zgrajenih je bilo več trgovin, a jih je še vedno premalo. Nič manjše niso težave na področju zdravstva, kulture, telesne kulture itd. Skratka, ob nenehnem povečevanju proizvodnje v delovnih organizacijah, ob uvajanju moderne tehnologije, rastu produktivnosti, ob precejšnjih investicijah, narodni dohodek na prebivalca nekako ne more ujeti korak z vse večjimi potrebami. Strokovnjaki ugotavljajo, da je rešitev iz tega začaranega kroga oziroma potrošne eksplozije v preusmeritvi gospodarstva, modernizaciji, dvigu produktivnosti na račun sodobne tehnologije ter v zmernejšem zaposlovanju.

Med najhujšimi problemi v kranjski občini so trenutno stanovanjski. Zaposleni v delovnih organizacijah na podlagi samoupravnih sporazumov sicer dajejo 6 odstotkov od bru-

Lani je bilo vseljenih 283 stanovanj, letos od 1. maja do 1. julija pa 213. V kratkem bo vseljenih še 110 novih stanovanj, še okrog 400 stanovanj pa je zdaj v gradnji. 200 bo gotovih do konca leta, preostala pa v prvih mesecih prihodnjega leta. Zdaj pripravljajo potrebno dokumentacijo za začetek gradnje nadaljnjih 400 stanovanj. Tako bo do konca leta 1977 po srednjeročnem programu na Planini zgrajenih 1410 novih stanovanj.

Rekli smo, da stari del Planine dobiva novo podobo. Na tem področju bo namreč v kratkem vseljenih vseh 605 stanovanj, zgrajen je bil dom za ostarele občane, vrtec, skupna kotlarna, v gradnji pa je tudi samopostrežna trgovina. Gradnja se zdaj nadaljuje na novem predelu, kjer bodo v prihodnje zrastle tudi drugi poslovni prostori (trgovine, specializirane prodajalne, slaščičarna, predvidena je kino dvorana, vrtni, poslovna valnica in dvor.).

PRAZNIK ZA 95 PRIČAKOVALCEV STANOVANJ

Prejšnji četrtek popoldne pa smo bili v Kranju priča prazničnemu dogodku. V veliki dvorani kranjske občinske skupščine so 95 upravičencem stanovanj, zgrajenih iz sredstev solidarnostnega stanovanjskega sklada, razdelili odločbe. 40 jih dobi stanovanja že ta teden, preostalih 55 pa sredi prihodnjega meseca. Med dobitniki teh stanovanj je 43 delavcev oziroma družin z nizkimi osebnimi dohodki, 23 mater samohranilk, 8 starejših občanov, 2 delovno nesposobna občana in 19 mladih družin. Sicer pa je to prva polovica upravičencev stanovanj, zgrajenih iz solidarnostnega sklada, ki bodo dobili stanovanja v prvi fazi gradnje. Iz finančnih sredstev, s katerimi raz-

vanjske politike zelo živahne, hkrati pa so bili takrat v Sloveniji sprejeti nekateri predpisi s področja stanovanjske politike. Pred dvema letoma je bil ustanovljen iniciativni odbor samoupravne stanovanjske skupnosti, lani, nekaj mesecev zatem, pa je bila ustanovljena tudi samoupravna stanovanjska skupnost z vsemi organi. Bila je to prva takšna skupnost v Sloveniji.

Ko so se delavci v kranjski občini odločali o bodočem prispevku za stanovanjsko gradnjo, so se zaradi velikih potreb po stanovanjih odločili za 6-odstotni prispevek od bruto osebnih dohodkov. 33 odstotkov od tako zbranih sredstev odpade na solidarnostni sklad, 50 odstotkov na obvezno združevanje sredstev, 17 odstotkov pa ostane delovnim organizacijam. Vendar slednje sredstva za stanovanjsko gradnjo še povečujejo. Lani in letos se bo tako nateklo v solidarnostni stanovanjski sklad okrog 45 milijonov novih dinarjev. Ta denar, kot rečeno, bo porabljen za gradnjo omenjenih 182 stanovanj. Nekaj denarja pa je predvide-

»28. avgusta bo 10 let, kar čakamo na stanovanje,« je povedal Viktor Pipan zaposlen v Projektu, njegova žena Marija pa dela v Opekarni. Zdaj je 5-članska družina stanovala v baraki 2 D v Struževem, kjer so imeli 34 kvadratnih metrov prostora. »Šest kubičnih metrov drv in 4 tone premoga smo pokurili pozimi, a še nas je zeblo. Zdaj so dobili trisobno stanovanje v stolpnici številka 5 na Planini.

Amir Behtević iz Save je tudi oče mlade družine. »Tri leta sva stanovala v Britofu. Enega otroka imava z ženo, enega pa pravkar pričakujeva. Dolga, res dolga, so bila leta, ko sva čakala na stanovanje. Posebno težko je bilo na začetku. Metali so naju na cesto. Saj veste, kako je, če se nimaš kam dati. Zahvaljujem se solidarnostnemu skladu in vsem, ki delajo v njem ter vsem kranjskim delavcem, ki dajejo denar za takšna stanovanja, želim v prihodnje čimveč uspehov.«

polaga solidarnostni sklad, bo do začetka prvih mesecev prihodnjega leta zgrajenih še 87 stanovanj. Tudi ta bodo razdeljena po enakih kriterijih kot sedaj.

Pred svečano razdelitvijo odločb, ki so se je udeležili tudi predstavniki skupščine, družbenopolitičnih organizacij in drugi, je predsednik enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu pri samoupravni stanovanjski skupnosti občine Kranj Polde Mrak rekel: »Ena od sej predsedstva zveze komunistov Slovenije je bila posvečena prav obravnavi socialne problematike, odpravi neupravičenega socialnega razlikovanja in socialni varnosti delavcev ter občanov. Po tej seji so začeli uspešno nastajati programi socialne politike, katere del je tudi stanovanjska. V kranjski občini so bile razprave okrog stano-

5-članska družina Franca Štefeta iz Kranja je 12 let čakala na stanovanje. Zdaj so končno dobili trisobnega. Franc je zaposlen v Transportu na Jesenicah, njegova žena pa v obratu Jelovice v Kranju. »Živela sva v nemogočih razmerah, v vlažnem kletnem stanovanju v Kranju. Zahvaljujemo se vsem delovnim ljudem v Kranju.«

nega tudi za subvencioniranje stanarin in za nekatere druge stroške.

Stanovanja, zgrajena iz solidarnostnega stanovanjskega sklada, je enota za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu skupaj s komisijami razdelila na podlagi razpisa, kriterijev in prednostne liste. Pri tem so sodelovali predstavniki 17 delovnih organizacij iz občine. Na razpis se je prijavilo 449 občanov, od tega pa je izpolnjevalo pogoje 377 prosilcev. Tako bodo družine z nizkimi osebnimi dohodki dobile 53 stanovanj, matere samohranilke 61, starejši občani 24, delovno nesposobni občani 3 in mlade družine 41 stanovanj.

Večino neustreznih stanovanj (predvsem barak), iz katerih se bodo zdaj preselili v nova, bodo takoj po izpraznitvi začeli podirati, nekatera pa bodo skušali obnoviti. S tem v kranjski občini nameravajo odstraniti vsa neprimerna stanovanja, v prihodnje pa pričakovalce nastaniti v sodobna, takšna kot so predpisana z odlokom občinske skupščine.

NAJLEPŠI PRAZNIK V ŽIVLJENJU

Vroče, zelo vroče je bilo prejšnji četrtek popoldne v Kranju. Termometer je kazal več kot 30 stopinj. Velika dvorana občinske skupščine pa je bila zasedena skoraj do zadnjega sedeža. Mladi, starejši, matere, očetje z otroki so prišli. Točno ob 17. uri so bili vsi zbrani. Nihče ni rgedoval zaradi vročine v dvorani. Vsi so nestrpno čakali na tako težko in za nekatere dolgo pričakovani trenutek, na uresničitev željenega cilja iz sanj, na tisto, kar pomeni osnovo za urejeno življenje in kar hkrati kaže na skrb družbe do človeka — na stanovanje. Sami ga žal niso mogli kupiti ali zgraditi.

Odkritosrčno in burno so pozdravili uvodne besede predsednika enote za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu, prav tako pozdrav predsednika občinskega sindikalnega sveta in pojasnila direktorja Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj. Ko pa so prvi začeli dobivati odločbe, so se v marsikaterih očeh svetile solze sreče. In ko so že držali v rokah potrjena (odločbe), da bodo dobili stanovanja, nekateri niso mogli verjeti, da je res, hkrati pa so ponavljali, da je to njihov največji praznik v življenju: oče je objel družino, mož ženo, mati otroka, nekateri pa so sami zase, na videz mirno slavili enkratni dogodek. Nedvomno za vse pa je bil to resnični praznik v življenju.

A. Žalar
F. Perdan

Miro Jerala in Desanka sta dobila enosobno stanovanje kot mladoporočenca. Zdaj sta pet let stanovala v enosobnem zasebnem stanovanju v Stražišču. On je zaposlen v Savi, ona pa v Iskri. »Nisva imela kopalnice, vodo pa sem sam napeljal. Saj komaj verjameva, da se bova res preselila,« sta povedala vsa vesela.

Mati samohranilka Fatima Alibačič je zaposlena v Tekstilindusu. Zdaj je imela 11,5 kvadratnega metra veliko sobo v Struževem 2 C. Tri otroke ima in dobila bo trisobno stanovanje. Bila je tako vesela, da je lahko rekla le: »Hvala!«

Milena Lampe iz podjetja Živila je dve leti čakala na stanovanje. »Tako sem vesela, da ta hip ne vem, kaj bi rekla. Čeprav imam v rokah pogodbo, še vedno ne morem verjeti, da je res. Doslej sem bila podnajemnica, nekaj časa pa sem stanovala doma.«

Milenina sestrična — Brigita Lampe, ki je zaposlena v Iskri, se je vsa vesela komaj zbrala. Rekla je le: »Tako sem vesela! Najlepša hvala! Kranjska občina je lahko za zgled drugim.«

Vsako stanovanje bo imelo tudi osnovno opremo v kuhinji

o osebnih dohodkov za stanovanjsko gradnjo (ponekod pa podjetja dajejo še dodatna sredstva), vendar število posameznikov in družin brez stanovanj nenehno narašča. Nekaj let bi bilo treba, da bi rešili vse stanovanjske probleme, ki so v občini ta hip.

STANOVANJSKI IZBRUH

V iskanju izrazov bi za pred tremi leti začeto stanovanjsko gradnjo na Planini pri Kranju lahko rekli stanovanjski izbruh. Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj je takrat z nekaterimi gradbenimi podjetji podpisalo pogodbo o začetku gradnje. Od takrat do danes je bilo zgrajenih in vseljenih že 495 stanovanj in dom za ostarele. Stari del Planine je tako dobil zaključeno celoto, pravkar pa dobiva tudi urejeno komunalno podobo.

Sleherni od 95 dobitnikov stanovanj je seveda rad podpisal prevzem odločbe o dodelitvi stanovanja

Film Pomladni veter pripravljajo za premiero v oktobru

Rajko Ranfl, eden mlajših slovenskih filmskih in televizijskih režiserjev, je s svojim najnovejšim filmskim projektom »Pomladni veter« prvi startal. Snemanje je začel v maju in končal sredi junija, zato se je pričakovalo, da bo »Pomladni veter« doživel svojo premiero že na letošnjem puljskem festivalu. Žal pa ni šlo vse po načrtih (naglica gotovo ne bi koristila, prej škodila!) in tako je Rajko Ranfl z glavnima junakoma filma — študentoma Katjo (Mirjana Nikolić) in Petrom (Marinko Šebec) obiskal puljski festival — brez filma.

Sedaj pridno montira svoj drugi celovečerni film (prvi film »Mrtva ladja« ni doživel blestečega sprejema pri občinstvu, bolj pri filmskih kritikih), v Vrbiniem tonskem studiju ga tonsko opremljajo (glasbo je napisal dr. Urban Koder avtor priljubljene filmske glasbe v Klopčičevem

»Cvetju v jeseni«) in tako — če ne bo nepredvidenih težav — bodo film predstavili občinstvu (distributer je VESNA FILM) že v letošnji jeseni.

Ker so dobro realizirane vedre filmske zgodbe (posebno če so iz sodobnega življenja) v jugoslovanski filmski proizvodnji dokaj redke, povsod z zanimanjem pričakujejo novi slovenski film. Mnogi mislijo, da bo nastala nova »Vesna«, toda po besedah režiserja, ki je tudi scenarist, se bo slovenska »Love story« od »Vesne« precej razlikovala. Čeprav bo film vendar in naj bi ob bogati barvni podobi in prijetni glasbi (v filmu nastopa tudi Ditka Haberl) gledalca predvsem razvedril, ne gre samo za zabavo. Film je prikaz študentskih usod in dilem; ki se odpirajo same po sebi. Na pragu življenjske in čustvene zrelosti se študentje srečujejo z vprašanji, na katera si še ne zmorejo pravilno odgovoriti.

Srečujejo se tudi s preizkušnjami, ki jih še ne znajo premagati. In ena od takšnih je abortus. »Pomladni veter« ima namen gledalce predvsem razvedriti, obenem pa mu nevsiljivo omogočiti, da premišlja o pojmu, ki je osnova našemu življenju, a ga tako pogosto zlorabljamo — o ljubezni.

In kakšna je zgodba? Vse se dogaja med ljubljanskim Studentskim naseljem pod Rožnikom (tam so del filma posneli), med Akademijo za likovno umetnost in malo podstrešno študentsko sobico. Peter, študent slikarstva, se zagleda v prikupno Katjo, ki kot model gola pozira na urah študija akta. Kot vedno je tudi v pogledu Katje Peter prepričan, da z osvajanjem ne bo večjih težav. Toda pri lepi študentki glasbe se mu zalomi. Katja je mnogo trši oreh od vseh drugih, ki so nasledile njegovim »don juanskim« ljubezenskim izlivom. In potem pridejo vmes še intrige Katjinih kolegic in sostanovalk v naselju in tudi Petra kolegi zbadajo, da se je »ujel« na Katjine limanice. Pride do obračunov, besednih dvobojev, ne izostanejo pa niti dileme v pogledu odločitve o življenjsko pomembnih vprašanjih. Končno pa filmski junaki le pridejo do spoznanja, da se je zelo tvegano predajati opojnostim pomladnih sapic...

Torej od Ranflovega filma se veliko pričakuje. To bo film za mlade in stare in prav veseli bi bili, če bi slovenski film res dobil delo po zgledu Leloucha, Truffauta in drugih slavni režiserjev, ki znajo filmski medij podrediti jasno zastavljeni zgodbi. To pa gledalci v filmih iščejo. Ranfl je nedavno izjavil: »Rad bi zadovoljil gledalce, še raje pa bi naredil film, ki bo umetniško vreden in ne nazadnje bi rad pripomogel k finančnemu uspehu slovenske kinematografije.«

No in na koncu naj povemo, da je bila ekipa Viba filma, ki je »Pomladni veter« posnela, sestavljena iz mladih igralcev več republik. Glavno moško vlogo Petra je zaigral novosadski igralec Marinko Šebec, ki je uspešno igral v filmu »Partizani«, in še nekaterih drugih. Glavno žensko vlogo bi sprva morala igrati nadebudna slovenska igralka, toda zaradi nekaterih »slečenih« prizorov je sodelovanje odklonila in tako je do vloge Katje prišla mlada beograjska študentka zgodovine umetnosti Mirjana Nikolić, ki ima za seboj že kar precej filmskih in televizijskih vlog.

Od ostalih, ki v filmu nastopajo, naj omenimo Borisa Kralja, Marka Simičiča, Marjeta Gregorač, Polono Vetrh, mlado Kranjčanko Marino Urbanc, Jureta Kavška itd. Direktor fotografije je vodilni slovenski snemalec mlajše generacije Jure Pervanje, glasbo pa je napisal — kot smo že omenili — dr. Urban Koder.

Franc Mikec

Glavni ustvarjalci filma Pomladni veter: desno režiser in scenarist Rajko Ranfl, levo igralca Mirjana Nikolić in Marinko Šebec.

Sto in več obrazov Božidarja Jakca

Še slab mesec, do 15. septembra, bo Lamutov likovni salon v Kostanjevici na Krki, sicer eno najbolj znanih središč upodabljačije umetnosti v Sloveniji, prizorišče izredno zanimive razstave, ki nosi naslov »Avtoportreti Božidarja Jakca«. Gre za študijski retrospektivni prikaz povečini doslej popolnoma neznanega gradiva, nastalega v obdobju 1915—1974. Posvetili so ga avtorjevi 75-letnici.

Pri kateremkoli drugem umetniku bi se zdelo taka množica avtoportretov pretirana, pri Božidarju Jakcu pa je naraven del celote, ki jo je ustvaril do danes,« je v uvodu obsežnega kataloga, izdanega pred nekaj dnevi, zapisal kritik Luc Menaše. In res bi bilo škoda, če bi javnost ne imela priložnosti videti in oceniti opusa 143 listov, plošč in platen, na katere je veliki mojster skozi šest desetletij prenašal svoj »jaz«.

Kdor vsaj približno pozna Jakca, kronista naše NOB in socialistične revolucije, bo razumel, da skupek risb, skic, olj in pastelov, raz katerih zre v obiskovalca bodisi golobradi mladenič zvedavega obraza in vedoželjnih oči, bodisi zrel mož ostrih potez in predirnega pogleda, ni plod nečimrnosti, temveč izključno sad nikdar pofesejne ustvarjalne sle, ki jo je genij strnil v naslednjem življenjskem vodilu: »Delaj, oblikuj samo iz sebe, to je dina zapoved, veljavna za vse čase.«

Nekaj let so strokovnjaki zbirali podobe, jih urejali in sortirali — in naposled je nastala bogata, zaokrožena zbirka, kakršne smo doslej sploh srečevali edin pri Jakcu. Edino Jakac je namreč znal v nešteto odtiskih, tehnikah in izpovednih prijemih ljudem predstaviti

svojo Dolenjsko, svojo Dalmacijo, Afriko, Ameriko in Norveško, svojo galerijo pomembnih osebnosti, svoje hraste in viharne, svojega Tita. Zdaj je seznamu dodal tudi »svoje« Božidarja, Božidarja v različnih trenutkih, situacijah, krajih in razpoloženjih. Dolžni smo omeniti, da sta organizatorjem pri pripravi razstave prav on in soproga Tatjana bila v nepogrešljivo pomoč, saj sta nemalokrat delala do poznih nočnih ur. Odločilen delež k realizaciji prireditve, posvečene Jakčevemu jubileju, pa so poleg ostalih prispevali še meceni; kulturna skupnost SRS, temeljna kulturna skupnost Krško, tovarna zdravil »Krka« Novo mesto, Slovenijales Ljubljana, Slovenske železarne Ljubljana, tovarna papirja in celuloze Krško ter Ljubljanska banka.

Velik razmah amaterske kulturne dejavnosti

Pomanjkanje kadrov na podeželju — Prenovljeni kulturni domovi v Železnikih, Retečah, Sorici in Selcih — Škofja Loka naj dobi eno samo močno gledališko skupino.

»Moram reči, da po ustanovitvi kulturne skupnosti, čeprav je v Škofji Loki močno razvita muzejska dejavnost, delovanje spomeniškega varstva ter knjižnic, ne moremo trditi, da bi zaradi tega primanjkovalo sredstev za širok razmah amaterske kulture v občini,« mi je pred dnevi v krajšem pogovoru dejal predsednik zveze kulturno prosvetnih organizacij občine Škofja Loka Peter Finžgar. »Bolehamo pa — to je značilno za vso amatersko kulturno dejavnost — za tem, da na podeželju primanjkuje vseh vrst kadrov, ker le-ti raje odhajajo v centre. Posledica tega je, da v manjših krajih nismo sposobni programirati, načrtovati, še manj pa vse to zapisati in spraviti v neke okvire. Zaradi vsega tega često prihaja do neobjektivne delitve sredstev, ki jih kulturna skupnost namenja amaterski kulturi.«

Kakšna pa so merila za nagrajevanje amaterskih kulturnih skupin?

»V občini aktivno deluje 32 prosvetnih društev in samostojnih kulturnih organizacij: od ženskega vokalnega kvarteta, prek folklornih skupin, tamburašev, mladinske kulturne skupine, dramskih skupin, do dveh mešanih pevskih zborov. Pri taki raznolikosti je težko najti prava merila za objektivno nagrajevanje.

Rešitev bo potrebno poiskati v tem, da predsedstvo ZKPO in njegova sedanja struktura ne bo samo organizacijsko politična, ampak tudi in predvsem strokovno posvetovalna in svetovalna. V okviru ZKPO trenutno deluje pet skupin: za gledališko, glasbeno (vokalno in instrumentalno), likovno in knjižnično dejavnost. V vsaki od teh je do sedem ljudi, ki skrbijo za delo in programe na določenem področju.«

Lani je Škofja Loka praznovala 1000-letni jubilej. V praznovanje so se vključile tudi številne amaterske kulturne skupine. Kako je letos z delovanjem letih?

»Ob 1000-letnici loškega ozemlja je vsa kulturna dejavnost v občini doživela razmah, ki nam daje enkratno priložnost, da vse to negujemo naprej. Prav v jubilejnem letu smo uredili letno gledališče na gradu ter preuredili kulturne domove v Železnikih, Retečah, Sorici in Selcih. Za vso amatersko dejavnost v občini je velika naloga in obveznost, da obstoječe razpoloženje v amaterski kulturi kvalitetno povežemo in poglobljamo. Zdi se mi, da se bomo kulturniki morali marsikaj naučiti od delavcev, ki delajo v naši TTKS; tu sem mislil predvsem na organizacijsko povezanost, pametno zastavljena merila za pravilno nagrajevanje klubov in društev itd. Letos nameravamo najprej do konca urediti letno gledališče na gradu. Potrebno bo postaviti sanitarije, garderobe, improviziran dovod električne energije pa nadomestiti z novim. Že v

kratkem bomo začeli tudi z dolgo pričakovano adaptacijo prostorov Loškega gledališča na Spodnjem trgu. Vsa našeta dejstva nudijo naravnost odlično materialno osnovo za živahno kulturno delovanje.

Temu pa moramo podrediti osebne interese, katerih posledica je razdrobljenost: združiti »stare in mlade« ljubitelje dramske umetnosti v Škofji Loki v eno samo močno gledališko skupino, ki ima poleg mnogih prednosti in dobre materialne osnove v mestu pod Lubnikom tudi bogato tradicijo. Samo tako gledališče bo s pestrim repertoarjem zadovoljevalo potrebe naših delovnih ljudi v sezoni v loškem gledališču, poleti pa na loških prireditvah na letnem grajskem prizorišču.«

Kaj je z loškimi pihalnim orkestrom? Že dlje časa o njem ni glasu?

»Loški pihalni orkester je prenehal z delom pred približno pol leta. Kaj je orkester pomenil, smo se zavedli šele zdaj! Vodstvo ZKPO je skupno z učitelji glasbene šole že našlo najboljšo rešitev za njegovo ponovno oživetje. Predvidevamo, da s prostori za vadbo glasbenikov ne bomo imeli več težav. Obetamo si jih v pred nedavnim izpraznjenem puštalskem gradu.«

In kakšni so nadaljnji načrti ZKPO na področju amaterske kulturne dejavnosti?

Predsedstvo ZKPO razmišlja in išče ustreznega človeka — predvsem organizatorja, povezovalca vseh teh dejavnosti, ki naj bi na osnovi programov vseh prosvetno kulturnih organizacij istočasno analitično pripravil kratkoročni in srednjeročni program razvoja amaterske kulture v občini. Jasno je, da brez načrtovanja na današnji stopnji družbenega razvoja najbrž ne bo šlo!«

J. Govekar

Gostovanje folklorne skupine Sava Kranj v Franciji

Videti in spoznavati tuje dežele, ljudi in njihove običaje, to je želja vsakega človeka in nujnost, če hočeš najti sebe, svoj narod med drugimi narodi. Kako vesel si šele, ko te povabijo, da pridi, da bi te spoznali, da bi spoznali folkloro tvojega naroda, ki so zanj šli, da je zelo bogata in pisana. Tudi letos smo odpotovali čez našo mejo, da pokažemo, kaj so plesali naši dedje, kaj so pele naše babice, da jim približamo tisti del naše kulture, ki je značilna za naš narod. Hkrati pa je to tudi trden temelj za most med narodi. Kdor ljubi folkloro svojega naroda, ljubi in zna ceniti tudi folkloro drugih narodov.

Tokrat je povabilo prišlo iz Francije, dežele, za katero brez dvoma lahko zapišem, da zna ceniti tradicijo bolj kot katera druga evropska dežela. Eni izmed dejstev, ki to lahko potrdi, so številni festivali folklorne, ki so v novejšem času dobili mednarodno obeležje. Tako smo sodelovali na 20. mednarodnem festivalu folklorne v Savernu in na mednarodnem tednu folklorne v Saint-Diéju. Mesti leži v Alzaciji, v gozdnatih Vogezih, in sodita med srednje veliki mesti, ki vneto gojita svoja festivala. To ni bilo naše prvo srečanje s Francijo, ampak že tretje. Še nikoli pa ni bil naš program tako bogat in pisan, kot je bil tokrat. Včasih je bilo res vroče in naporno, a topel aplavz, navdušenje in kipeče presenečenje publike sta nam preganjala utrujenost.

Saverne je mesto vrtinc. Gojijo jih 300 različnih vrst in lahko jih občuduješ povsod. Z vsemi nastopi, skupaj so bili štirje, smo predstavili pisanost folklorne zapuščine naših narodov. Upravičeno smo lahko ponosni nanjo. Bili so res lepi večeri folklorne narodov z vsega sveta: Poljske, Švice, Brazavilskega Konga, Portugalske, Gvajane, Nemčije, Francije in Jugoslavije. Različne prvine kulture, ki so nastajale daleč druga od druge, so se zbrale v tem mestu. Ne več čisto tako kot so bile takrat, vendar še z istim duhom, ki

ga še ni požel tempo današnjega življenja. Morda je bilo srečanje toliko bolj impresivno, ker ni bilo prisotno tekmovalno vzdušje, ampak je bila to le pripoved, strnjena slika življenja preprostega ljudstva, ki je v preprosti pesmi in plesu izpovedovalo svoj čas. Povsod pa srečamo elemente hrepenja po sožitju, po skupni volji, po skupni pesmi. Tega smo se navzeli tudi mi, ki le podoživljamo ljudsko pesem in ples.

Do naslednjega festivala v Saint-Diéju smo obiskali še druga alzaška mesta: Albé, Obernai, Strasburg. Gostoljubje je prav kmalu povsod preraslo v toplo prijateljstvo. Liričnost, ritem, ljubezenska izpoved, šaljivost, vse to veje iz nas, naše pesmi tako močno, da jih je lahko razumeti, pa čeprav ti je jezik tuj.

Zadnji dnevi v Seaint-Diéju so minili še hitreje. Bili smo prva skupina v mednarodnem tednu folklorne in smo ostali dva dni. Seaint-Dié je sodobno mesto, ki je nastalo v več stoletjih in nastaja še danes. Grad iz XV. stoletja je veličasten ambient za tako prireditve. Žal nam je, da nam je deževno vreme preprečilo izvedbo programa na gradu. Vseeno, bili smo veseli. Tudi v čudoviti dvorani smo pokazali vse, kar znamo. Veseli smo bili uspehov; veseli, da smo tem ljudem približali del naše kulture; veseli, ker so povsod izrazili upanje, da to ni naše zadnje srečanje. Vse to odseva toplino, iskrenost in navdušenje, s katerim so nas sprejeli.

Brez dvoma to gostovanje pomeni velik uspeh naše skupine pred deseto obletnico, ki jo bo slavila februarja drugo leto. To tudi pomeni deset let plodnega dela, premaganja težav in poti naprej. Velika zahvala za to gre našemu strokovnemu vodji Andreju Košiču. Zelim si le, da bi naša doma sprejeli tako kot nas sprejemajo zunaj naših meja, da bi folklor postala tisto, kar je: izpoved življenjskega utripa naših narodov v preteklosti, ki pa je tudi del sedanjosti.

H. Štular

Razstava slikarja samouka

V Domu JLA v Ljubljani so pred dnevi odprli razstavo slikarja samouka Jakova Hure-Delmatija. Jakov Hure-Delmati se je s slikarstvom začel ukvarjati že v mladih letih, intenzivirje pa se je z njim spoprijel šele po upokojitvi, ko se je nastanil v Škofji Loki. Doslej je razstavljal že v Ljubljani, Škofji Loki in Splitu. Teme njegovih slik so: morje, gorenjska pokrajina, kjer živi zdaj, tihozitja, portreti in akti.

-jg

Loški muzej

Loški muzej Škofja Loka obvešča cenjene ljubitelje umetnosti, da bo drevi ob 19.30 v galeriji na loškem gradu otvoritev razstave likovnih del slikarja MARINA MAHNIČA-ISTRANA. Loški muzej vljudno vabi na otvoritev in ogled te razstave in hkrati sporoča, da zaradi tehničnih ovir ni mogel razposlati vabil kot običajno.

Gorenjski muzej v Kranju

V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, etnološka, kulturno-zgodovinska in umetnostnozgodovinska zbirka. V galeriji v isti stavbi je na ogled razstava del IVANA DVORŠAKA, kandidata mojstra fotografije AFIAP, ki jo prireja Gorenjski muzej in Kabinet slovenske fotografije.

V Prešernovi hiši je odprt PREŠERNOV SPOMINSKI MUZEJ. V galeriji v isti stavbi pa je na ogled spominska razstava IZNAJDI-TELJ FOTOGRAF JANEZ PUHAR 1814—1864.

Stalne zbirke v baročni stavbi v Tavčarjevi 43 so zaradi adaptacije stavbe začasno zaprte.

Razstavne zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure razen ponedeljka.

Moj zakon je čudovit — kot so vsi ostali — ljubezniv, poln medsebojnega spoštovanja in ljubezni. (Pa ne, da bi bahal!) In moja Mica je čudovita ženska, ki pravi, da sem ji čudovit mož. (Pa ne, da bi bahal!) In res: vsak večer v postelji, v tisti večerni družinski harmoniji po delovnem dnevu, ko sta z nama le mesec in mir, narediva sezname vseh reči, ki morajo biti ali pa se priti v hišo, da bo najina družina še bolj srečna in najina ljubezen še večja. Zares! Moja Mica me ceni in spoštuje tako kot svoj zlati nakit; pri nobeni stvari me ne more pogrešati, tako kot so ji nepogrešljivi gospodinjinski aparati. In tudi drugače: vse večerne ure, ko se zadnji sončni žarki poslovijo od gorenjskih vršacev, zadovoljno preživiva skupaj s televizorjem. Skratka — srečna Mica me ljubi in ceni kot sploh njena blaga narava ceni vse stvari. Seveda pa ji to ljubezen in spoštovanje v enaki meri vračam: ne cenim je nič manj od svojega avtomobila; in tudi drugače je zame nepogrešljiva kot so mi cigarete; in še bi lahko kaj pridala, a ne bi rad bahal! Že tako je najin zakon srečen kot je srečna večina zakonov, in najino stanovanje dobro založeno kot je dobro založena večina stanovanj.

Razumljivo je, da imava zato tudi obilico prijateljev, s katerimi sva v ljubeznivih človeških odnosih: ker imava največji avto od vseh, se večkrat skupaj peljemo na lepše; jaz prijateljem ljubeznivo posojam vrtalni stroj, mešalec, ribiško palico in šotor, žena pa burdo in obleke, jajca in poper — oni pa nama grablje, magnetofone, plošče in te reči; skratka — teh naših ljubeznivih človeških odnosov je nešteto.

In zlahta! Moje sorodstvo sploh ni strgana plahta kot so bile zlahte v gorenjski zgodovini, ampak imamo ljubezno medsebojne odnose in — ne da bi bahal! — celo tople, človeške, kakršni so pač v vseh sorodstvih. Kar naprej obiskujemo drug drugega.

»Dober dan,« pride stric in se objameva.

»Kako vam gre,« uprašuje, gleda po stanovanju in še preden mu utegnem odgovoriti, že sam uvidi: »Saj res — dobro vam gre! Vidim! V dnevi sobi imate novo knjižno omaro! Glej, glej! Tudi te preproge še nisem videl! Ja, odlično vam gre, res!«

»Seveda,« se veselim skupaj s stricem in mu takoj urnem to njegovo ljubeznivo zvedavost in to toplo človeško skrb za nas.

»Kako pa ste pri vas, stric?«

»I, kako,« reče stric, »slabo, slabo! Odkrito priznam.« In v hipu je poln senc in kisló spačen, da me zares prav po človeško zaskrbi za njegovo milo-mi družino.

»Veš, včeraj se nam je pokvaril pralni stroj in zdaj je moja Mica tako nesrečna ko da ji je nekdo umrl. Vidiš... Življenje nam ne prizanaša,« žalostno govori stric.

Romantika iz srca vstaja

»In da bi bila nesreča še večja, so na servisu ugotovili, da je stroj dotrajan...! Da bo treba kupiti novega, oh!« Stric je zares videti tako nesrečen, da se mi zasmili v dno duše — a kaj, ko nimam toliko denarja, da bi mu posodil — zato pa ga začnem tolažiti: »Nikar ne glej tako črno, dragi Janez, saj vsako družino kdaj zadene stiska. Ti rečem — tudi nas je prejšnji teden doletela podobna nesreča. Samo pomisli, joj! Sredi tekme za svetovno prvenstvo se nam je pokvaril televizor! In takoj je bila cela družina na robu obupa! Toda, Janez, jaz nisem obupal! Pokličem servis in oni, kot je znano, takoj tisti hip zamenjajo nekaj delov v televizorju, da je spet v redu — in moja družina srečna!«

»Ah, lahko je tebi,« me stric Janez treplja po rami, »tebi je bilo treba zamenjati le nekaj delov in nesreče je bilo konec... Pri meni pa je kompletan stroj odpovedal, ooh!« In skoraj zajoka: »Meni ni rešitve! Oh! Pa četudi je — bo moja Mica prej doživela živčni zlom, ooh!«

Prav res ga ne morem več utolažiti v tej boli, naj mu govorim še tako prijazne in tople besede. Niti kozarček uvoženega gina mu ne privede duše, zato brž pokličem svojo ljubo Mico, naj bi še ona pomagala pri tolažbi s svojim kosom ljubeznivosti. In res: stričev obraz je naenkrat zasijal od sreče!

»Oh, draga naša Micika,« jo vljudno objame, »kako si moderna! In kako si shujšala! Le kako se imaš?«

»Odlično, dragi stric,« se dobriča moja Mica.

»Le kaj uprašujem, mar ne,« pravi stric, »sem tudi tepec, ko vendar vidim! Tako čudovito obleko imaš!«

»Kaj resno misliš?« se čudi moja Mica in že podleže občudovanju najinega strica, ki potem mora poslušati Mico, kako je on zares pravi ljubeznivi človek, najinteligentnejši od vseh stricov Janezov.

No nato — intakodalje mineva popoldan, ko si stric sčasoma privede dušo z najino veliko ljubeznivostjo in čutom za sočloveka ter tudi z dobro kapljico in prigrizkom, brez katerega dobrega čuta ni.

In pod večer, ko sonce zadnjikrat obsije gorenjske vršace, nam s pogovorom o vedno višjih cenah, o novih modelih minirav in oken in vrat, o novih modelih srednjevelikih avtomobilov in montažnih hiš, zmanjka prijaznih besed, stric pa nenadno spet postane obupan in nesrečen in živčen. Spomni se na svoj pokvarjen stroj, na veliko stisko svoje družine, zato se brž poslovi z najboljšimi željami za srečo naše družine: da bi do njegovega prihodnjega obiska že imeli v garaži nov avtomobil in tako ne bi bili več nesrečni, ker imamo star tip, medtem ko imajo vsi sosedje že najnovejše modele. »Ah, kaj hočem — vsakemu človeku nekaj manjka!« Tako pozdravi strica Janeza in potem z ljubo Mico takoj sedeva na kavč in se pričneva po golobje ljubeznivo pogovarjati — ko da prav ta hip romantika iz groba vstaja.

V največji ljubezni drug do drugega — pričneva računati, kako in kam naj naju nosijo peruti, da bova čimprej izpolnila svoj načrt in stričevo srčno željo: zamenjati naš stari avto!

Ker sicer — bova tako nesrečna...

Pavel Lužan

Preteklo soboto je minilo 50 let, ko sta si objubila zvestobo Frančiška in Franc Gril iz Podnarta. Zlatoporočenca sta veseli dogodek proslavila v krogu družine. »Saj nama še na misel ni prišlo, da bi pripravila kaj večjega,« je povedal oče Franc. Pred petimi desetletji, ko sta stopila na skupno pot, jima življenje ni obetalo nič lepega. Mati Frančiška je služila pri različnih gospodarjih; pri dobrih pa tudi slabih. Franc je bil pred vojno zaposlen v tovarni na Javorniku, po vojni pa je za slabo plačo delal pri železnici.

Pet otrok je pri Grilovih privekalo na svet. »Več je bilo žalosti kot sreče,« pravi Frančiška. Med vojno so mi izselili mamo, leta 42 je utonila hčerka... no pa saj je danes bolje. Otroci naju večkrat obiščejo in nama po svojih močeh pomagajo. Ko bi bila vsaj pokojnina malo večja, da bi nama razen za hrano ostalo tudi kaj za obleko.«

V Podnartu, kamor sta se pred petimi leti preselila, sta si uredila prijeten dom. Frančiška in Franc ponosno korakata v 78. oziroma 73. leto. Kljub temu z veseljem poprimeta za vsako delo. Mati krmí prek 60 piščancev in kokoši pri gospodarju Janževcu, Franc pa opravlja razna hišna dela. — D. Slabe, Foto: F. Perdan

Žitopromet Senta
skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31, tel. 22-053

Kombinati, kmetijske zadruge, posestva, kmetovalci

ZAMENJUJEMO VSE VRSTE ŽITARIC ZA VSE VRSTE MOKE, PRODAJAMO NAJKVALITETNEJŠO MOKO, KRMILNO MOKO, KORUZO, PŠENIČNI ZDROB IN KORUZI ZDROB.

Cene so konkurenčne. Skladišče je odprto od 6. do 14. ure in vse sobote od 6. do 12. ure.

Čipkarice so se zbrale v Železnikih

Turistični delavci iz Železnikov so v soboto in nedeljo že dvanajstič pripravili zanimivo etnografsko turistično prireditev »Čipkarski dan«. Slavje se je pred starodavnim plavžem v središču kraja začelo v soboto zvečer z rajanjem ob kresu. Množica obiskovalcev je z zanimanjem spremljala nekatere običaje, ki so bili med klekljaricami, železarji in fužinarji v srcu Selške doline razširjeni še pred pol. enim ali več stoletji, ter prislunili besedam in pripovedovanju domačih grč.

Sredi sončnega nedeljskega dopoldneva so v Plavčevi hiši v Železnikih

Najstarejša Slovenka Helena Pretnar iz Begunj bo 6. septembra praznovala 103. rojstni dan. Ko smo jo pred kratkim obiskali, smo jo našli čilo in zdravo, vedno pripravljeno na pogovor. Za svoja leta je še prava korenina. Ob lepem vremenu se spreha po vrtu ali pa poseda na klopci za hišo. Vestno spremlja dogodke okrog sebe. S pomočjo hčerke Ane prebira časopis. Zelo rada gleda televizijo in posluša radio. Kadar je spored posebno zanimivo, ostane pred sprejemnikom tudi do enajstih zvečer. Ko smo jo uprašali, kaj si najbolj želi, si je malo za šalo, malo zares, zaželela zdravja do smrti. Ob njenem visokem jubileju jo bodo obiskali številni sorodniki, znanci in predstavniki organizacij iz Begunj in Radovljice. — B. B.

prireditelji — domače turistično in gasilsko društvo — odprli razstavo čipk! Mnoge domače klekljarice so se na njej predstavile s svojimi najboljšimi izdelki, poslasticami, ki so bile prava paša za oči radovednih obiskovalcev. Kajpak je bila večina razstavljenih čipk že v kratkem času prodanih! Strokovna žirija je klekljaricam, ki so sodelovale na razstavi s svojimi izdelki, podelila tudi nagrade. Prehodni pokal je prejela domačinka Mici Primožič, drugo mesto je zasedla Ana Lotrič, tretje pa Lina Markelj. Vse čipkarice so prejele tudi privlačne praktične nagrade domačih podjetij.

Popoldanski del nedeljske prireditve se je začel s tekmovanjem klekljaric. Skoraj pol ure so obiskovalci vneto spodbujali več deset parov ženskih rok, ki so spretno vrtele klekljne in še borile s sekundami. Vmes sta udeležence čipkarskega dne pridno zabavala tamburaški orkester »Bisernica« iz Reteč in napovedovalec Janez Ziherl iz Škofje Loke.

Na tekmovanju je letos že četrtič zapored zmagala domačinka Marica Šmid. Po treh zaporednih zmagah je šampionka lani prejela pokal v trajno last, letos pa ji je spet pripadel prehodni pokal. Drugo mesto je pripadlo Marici Oblak iz Trebije, tretje Barbari Ušeničnik iz Trebije, četrto Ivici Pečelin iz Gorenje vasi in peto mesto Mileni Kokalj iz Trebije. Še posebno toplo so gledalci na prireditvi pozdravili gotovo trenutno eno najstarejših čipkaric na Gorenjskem 93-letno Frančiško Galičič iz Gorenje vasi ter sestro in brata Francko (81) in Luko (77) Lotrič iz Železnikov. No, pionirke iz Železnikov Heda Potočnik, Marjana Sturm ter Mirjam Kramar pa so dokazale, da se za klekljarski naraščaj ne gre bati. Najstarejše in najmlajše čipkarice in čipkarji so nastopili tokrat izven konkurence. Po končanem tekmovanju je predsednik turističnega društva Železniki Jože Košmelj vsem sodelujočim izročil praktične nagrade.

Po končani prireditvi so se, kajpak, obiskovalci zavrtili na plesišču. Do poznih večernih ur jih je zabaval ansambel bratov Arnel iz Železnikov, ki je po desetih letih ponovno nastopil na čipkarskem dnevu. Domačini pa so poskrbeli za številne domače specialitete! J. Govekar

V tejle moji skromni rubriki sem se enkrat že spotaknil ob prodajo in preskrbo s kruhom v trgovinah po Gorjah. Kot mi sporočajo prizadeti občani, je bodica takrat sicer pomagala, vendar ne za dolgo: odgovorni uslužbenci so menda spet spozabili, koliko hlebcev, štruc in zemelj na dan običajno pospravijo vaščani, čeprav bi po enem tednu lahko to brez papirja in svinčnika ugotovil vsak trgovski vajenc. Povejmo še, da leška pekarna kruh dostavlja dvakrat dnevno, v popoldanskih in popoldanskih urah, a vseeno se v umesnem času v prodajalnah neredko nabere množica kupecv, ki ponižno čakajo na najosnovnejši prehrabeni artikel slehernega Slovenca. In vredno je malo postati, kajti kdor ni potrpežljiv, utegne pozneje oditi domov z dolgim nosom in s praznim cekarjem.

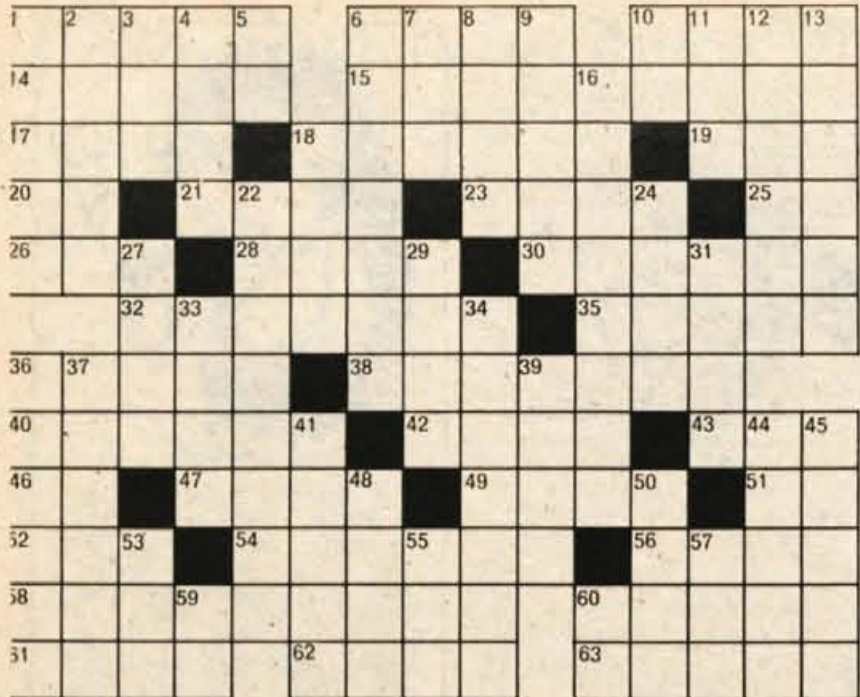
Drži, da imajo trenutno v kraju precej turistov, toda njihova preskrba zagotovo ni kriva stiske v maloprodajnem omrežju. Gorjani zdaj vljudno prosijo poklicane, naj vključijo svoje speče načrtovalske sposobnosti ter zagotovijo ljudem dovolj kruha vsaj v prihodnjem tednu, od 24. avgusta do 1. septembra, ko bodo slavili krajevni praznik. V nasprotnem primeru namreč utegnje kolone potrošnikov kar preveč spominjati na turobno obdobje okupacije, polno lakote in pomanjkanja. Pa lep pozdrav, tovariši izza spultov!

Na Jesenicah so veliki, kolektivni pikniki še vedno močno v modi. Tamkajšnja podjetja jih baje organizirajo celo v popoldanskem času, sredi delovnega tedna. Odgovorni pravijo, da za utrjevanje tovarštva in medsebojnega razumevanja, za krepitev telesa in duha delavcev ni škoda nobenih žrtev. Toda ta krepitev, to utrjevanje je že kar preveč intenzivno, saj zaradi strahovitega mačka ljudje naslednje jutro niso sposobni niti govoriti, kaj šele konstruktivno poglabljati pred nekaj urami sklenjene prijateljske vezi.

Stanovalci hiš ob Sorški cesti in na Suhu v Škofji Loki so že lep čas prisiljeni prenašati neprijeten smrad iz velikih zbiralnih komor bližnje centralne čistilne naprave, ki je začela obratovati konec aprila letos. Upajo, da se bodo napovedi strokovnjakov uresničile in da bo oster zadah z dograditvijo nekaterih dodatnih pomožnih objektov v »drek fabriki« (oprostite izrazu, ampak nisem si ga jaz izmislil) odpravljen. Lepo in prav. A kaj ko poleg vonjav iz zbiralnih in prečiščevalnih bazenov okolico moti tudi »diuje« odlagališče smeti ob Sori, »sproizvod« taistih občanov, ki bentiijo nad pokvarjenim ozračjem. V grmičevju vzdolž obale najdete najrazličnejše zavržene predmete — od izrabljenih avtomobilskih zračnic, strganih hlač, loncev in nočnih posod, do odslužnega štedilnika. In ker je teren odprt, sončen, postaja pravi raj za najrazličnejšo golazen, med katero prevladujejo rejeni modrasi. V klopčiče zviti lenarijo na razgretih pločevinastih škatlah in na toplem emajlu odsluženi gospodinjinski pripomočkov ter spravljajo v strah priložnostne sprehajalce. Loškim sanitarcem predlagam, da smetišče zaščitijo in ga spremenijo v rezervat plazilcev, če že ni mogoče kako drugače ukrepati.

Ob minulih vročih dneh sredi avgusta je bilo v Kranjski gori najbolj prijetno v Jasni. Tu so se številni domačini in še številnejši gostje namakali in ohlajali v jezeru, kjer je sicer voda precej mrzla, vendar v taki vročini zelo dobrodošla za ohladitev. Ob jezeru, na katerem je zelo prijetno tudi čolnarjenje, so pred kratkim obnovili staro leseno gostišče, kamor vsak dan prihaja zelo veliko gostov ter izletnikov. Ob njem je betonsko plesišče in use polno klopi ter miz, kjer izletniki in gostje zelo radi posede ter občudujejo prelepo okolico pod Prisankom, Razorjem in drugimi okoliškimi hribi. — B. B.

Rešitev pošljite do torka, 27. avgusta, na naslov: Glas, Kranj, Moše Pijadeja 1, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 50 din, 2.: 40 din, 3.: 30 din

rešitev križanke iz petkove številke

1. okulist, 8. askeza, 14. kovinar, 15. staruha, 17. ilo, 18. avantura, 20. en, 21. Todd, 23. Opi, 24. da, 25. kri, 26. snežnica, 29. talon, 31. Intes, 32. NK, 34. Nena, 35. koča, 37. CT, 38. Tonin, 40. Ozark, 42. mitator, 45. nar, 46. Ra, 48. Ita, 49. Aven, 51. ud, 52. gangrena, 55. Ika, 56. seminar, 58. zelenec, 60. konjak, 61. acetati

izžrebani reševalci

Prejeli smo 99 rešitev. Izžrebani so bili: 1. nagrado (50 din) dobi Irena Zaplotnik, 64204 Golnik, Atenice 6; 2. nagrado (40 din) Leo Suchy, 64000 Kranj, Titov trg 5/1; 3. nagrado (30 din) Mirko Štare, 64260 Bled, Partizanska 12. Nagrade bomo poslali po pošti.

Kilogrami po štiridesetem

Marsikatera ženska se sprijazni s tem, da se po štiridesetem letu začne počasi rediti in meni, da ne more prav nič storiti proti temu menda izbežnemu pridobivanju kilogramov. Znan rek pa pravi, da je treba po prekoračenem štiridesetem letu esti le toliko, koliko se mora za hranjenje telesnih funkcij. V mladih letih tam okoli petnajstega ahko vsakdo poje kolikor hoče in mnogo čez mero, pa vendarle ni o taki debelosti navadno nobenega ledu.

Kaj je potem? Roko na srce: še vedno v teh letih jemo kot smo pri ridetih ali dvajsetih, gibljemo pa e veliko veliko manj. Manj je hoje, nanj je vselega tekanja, manj porta, manj plesa. Vse manj energije porabljamo za enako prehrano. Morda gre tu tudi nekaj za spremennjeno delovanje žlez, vendar pa je kar dosti žensk, ki lahko vse življenje ostanejo vitke. Priznati si je namreč treba, da odraslemu človeku, ki za rast ne potrebuje več goriva, za ostalo dejavnost zadostuje manjša količina hrane. Seveda primerno manjša in ne revnejša na beljakovinah, vitaminih, rudninskih snoveh itd., saj se telo še naprej obnavlja, vendar pa ne raste več, ker je dozorelo. Malo več izbirljivosti pri prehrani bo morda najboljše vodilo do vitkosti tudi v zrelejših letih. Zatorej malo manj kruha, maščob in sladkorja. Neomejene so jedi iz mesa, zelenjave, jajc. Uživati je treba kar največ mleka in mlečnih izdelkov, ki so pravi balzam za živce, zdravo spanje, kosti, zobe itd. Odpoveste se slaščicam po kosilu, drugemu kozarcu vina pri obedu ter tretji skodelici kave na dan.

Mačka

Mačka je prijetna domača žival otrokom in odraslim v veselje. Ze majhna žival je treba navaditi na red in čistočo, da ne bomo imeli z njo nepotrebnega dela ter jeze in skrbi. Takoj mora žival dobiti prostor, kjer bo lahko spala. Primeren je kosarja z blazino, ki jo lahko operemo in preoblačimo. Dobro je, če ta mačkin kotiček naprašimo tudi s sredstvom proti mrčesu, da žival ne bo imela bolh. Za mačko je seveda idealno, če lahko odhaja ven, sicer svoje iztrebke zagrebe na vrtu ali kje drugje v pesku. Če pa to ni mogoče, je treba živali pripraviti skatlo s peskom ali papirnato vato in to vsak dan menjamo. Mačka je zelo čista žival in hitro bo vedela, zakaj smo ji pripravili pesek.

Da ne bo jeze s strganimi zavesami in naluknjanimi blazinami, ker si je tam mačka brusila kremplje, ji že poprej pripravimo lesko ali poleno, kjer bo po mili volji praskala in si ostrila kremplje.

Mlada mačka pa tudi starejša se zelo rada igra. Napravite ji papirnat kroglice, gumijaste žogice ali volnene klobčiče, da se bo z njimi igrala. Pri gledanju se boste celo odpočili in razvedrili.

Mačka je treba hraniti dvakrat na dan, zjutraj in zvečer. Ko se naje, je treba posodico odnesti, da se hrana ne kvari ali celo raznaša po stanovanju. Mačka je mleko, meso, ribe, drobovino, zelenjavo, skoraj vse, kar je tudi na naši mizi. Seveda pa ima mačka tudi svoj lastni okus. Vedno naj najde tudi posodico s svežo vodo.

Prav je, če mačko tudi cepite, da ne bo zbolela in poginila v veliko mladost otrok in vse družine.

Zadušitev najpogosteje prozi otrokom, pa tudi pri odraslih ni tako redka. Otroci si navadno s kakim predmetom ali pa s kosom hrane blokirajo dihalne poti, zrak ne more v pljuča. Najučinkovitejša pomoč pri taki nezgodi je za majhnega otroka takale: dojenčka lahko primemo kar za noge in ga obesimo z glavo navzdol, z drugo roko pa ga udarjamo po hrbtu. Večjega otroka prav tako vzamemo v naročje, tako da visi z glavo navzdol, z drugo roko pa ga tolčemo po hrbtu. Če ravnamo tako, navadno predmet ali kos hrane kar sam zleti iz ust.

Otrok in alkoholizem

V vrsti sestavkov smo že opisali vse tiste vplive v človeku in zunaj njega, ki določajo otrokovo osebnost. Ker pa je teh vplivov veliko, srečamo na svoji poti skozi življenje vrsto ljudi, ki so bolj ali manj zreli, sposobni z odločno voljo voditi svoje življenje mimo nešteti čeri, ali pa tudi ne. Videli smo, da je ta sposobnost posledica prirojnih silnic in vplivov ožje družine, širše socialne okolice ter navad in razvad kulture, v kateri otrok živi.

Vsi ti vplivi pa niso vedno primerni in zaželeni, vendar jih je otrok deležen, pa če to želi ali ne. In prav alkoholizem, ki je v naši družbi tako razvejan in neke tabuiran, lahko pusti v otrokovem psihofizičnem razvoju neizbrisljiv pečat. Lahko so posledna žrtev alkoholizma matere ali očeta, neredko pa tudi obeh. Če se tu ustavimo samo pri podatku, da je v kranjski občini približno 10.000 kroničnih alkoholikov, si lahko predstavljamo, koliko je družin, ki živijo neprimerno življenje. Lahko pa je otrok tudi neposredna žrtev alkohola, saj se vedno več mladih vdaja alkoholom.

Alkoholizem se pojavlja v večini primerov na osnovi navade, saj se posamezniki ob primernih odraslih vzorih že od malega privajajo na uživanje alkoholnih pijač. Mnogi se opijajo enkrat ali večkrat v življenju, vendar ne postanejo alkoholiki. Toda kdor pije pogosto, prekomerno in postane odvisen od alkohola, zanj lahko že rečemo, da je alkoholik. To pa je že bolezen, za katero je značilna telesna, psihična, socialna in ekonomska prizadetost ter oškodovanost. Torej s svojim pitjem ni prizadet samo alkoholik, temveč tudi njegova družina in kasneje širša družba, kar daje alkoholizmu kot boleznimi še večjo težo.

Že enkratno uživanje alkohola lahko privede do hudih sprememb v vedenju in doživljanju. Te psihične motnje so časovno omejene in jih imenujemo akutna pijanost, ki lahko preide v patološko (bolezensko) pijanost. Zanj je značilen močan nemir, manifestna agresivnost, ob izgubi sposobnosti presoje vnanjih situacij pa alkoholik v takem stanju lahko zagreši najhujše zločine. Ob tem nastopi tudi izguba spomina in še nekatere druge psihične motnje.

Janez Rojšek, dipl. psiholog

Ogenj v hiši

Ze res, da imate stanovanje zavarovano proti požaru, vendar pa zato ni treba biti brez yseh skrbi in pozabiti na vso opreznost, posebno, kadar zapuščamo stanovanje za pol ure ali za več dni. Če je stanovanje staro, potem najbrž ni nova tudi električna napeljava. Dobro je od časa do časa vso električno napeljavo pregledati, to naj opravi strokovnjak, dotrajano zamenjati, ostalo pa tako zavarovati, da ne bo prišlo do nesreče.

Včasih že majhna nepremišljenost zaneti velik požar. Če so pri hiši kadičile, je nevarnost toliko večja. Imejte dovolj pepelnikov, da ne bo kdo v raztresenosti odvrget tlečo vžgalico v koš za papir.

Ste že pomislili, da bi se utegnil vžgati tudi vaš sin, ki tako kot vaša hči nosi dolge lase? Opozorite ga na to, če bo prižigal plinski štedilnik in se morda nagibal čez plamen. Če lasje zagorijo, je treba takoj z glavo pod vodovodno pipo ali pa zaviti glavo v mokro brisačo, če je ravno pri roki.

Kajenje v postelji je grda razvada pa tudi nevarna. Saj ste že slišali za primere, ko so ljudje zaspali s tlečo cigareto v postelji, zbudili pa so se z opeklinami in na pol zadušeni. Včasih je dovolj, če vroč pepel pade na sintetično tkanino, pa sta dim in ogenj tu.

Tudi niso tako redke nesreče, ko zaradi nepravilnega ravnanja z vnetljivimi tekočinami zagori obleka na telesu. V takih primerih se je treba takoj zaviti v rjuho, preprogo, odejo, plašč ali kar koli, samo da zrak nima dostopa do ognja. Če pa je ravno natočena kad mrzle vode, seveda brez oklevanja skočimo vanjo.

Če se vžgo sintetične zaves, jih je treba takoj potrgati in ogenj potepati ali politi. Če ne gre, so na telefonski številki 93 vedno pripravljeni gasilci.

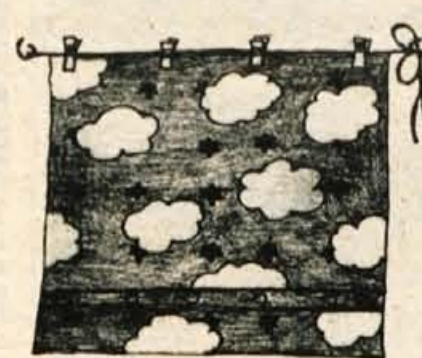
Zora iz Kranja — Doma imam obleko s kratkimi rokavi srajčnega kroja — približno taka je kot sem jo skicirala. Ker je ne nosim rada, bi jo s kakšnim našitkom spremenila v modernejšo. Vzorec blaga prilagam.

Marta — Dokupite nekaj črtastege blaga. Ena od barv naj se ujema z barvo vaše obleke. Našitki na ravnih in okrogli žepi so iz črtastega blaga, lahko tudi pas.

Poletne obleke na morju so pogosto na hrbtu izrezane, primernege nedrčka pa ni vedno pri roki. Nedrček za tako izrezano obleko si lahko z malo truda uredimo sami. V trgovini lahko kupimo elastičen trak ali pa uporabimo kar naravnice, ki so že prišite na modrčku. Uredimo jih tako, da si sedaj trak pripenjamo okoli vratu. Na hrbtni del modrčka pa prišijemo plastične obročke, prav tako na hlačke in oboje spnemo.

Posteljno perilo je utrudljivo likati, zato si že pri obešanju pomagajmo tako, da bo treba kar najmanj potegljajev z likalnikom. Če pa imamo perilo apretirano proti mečkanju in ga torej po pranju sploh ni treba likati, še posebej pazimo, kako ga obešamo. Blazine na primer zapnemo, tako da se pri sušenju ne pravi nobena guba in takšno blazino lahko že kar shranimo v omaro. Enako ravnamo s prevlekami za odeje.

izbrali smo

Tale ljubek tranzistori radio, ki je tako majhen, da gre v vsak žep, so izdelali v Angliji, dobi se pa v kranjski ELEKTRO-TEHNI. Barve: oranžna, modra, črna. Cena: 226,25 din

Če ste močnejše postave in iščete zase dvo-delno obleko, pogledjte še v ZARJO 1 na Jesenicah, kjer jih imajo iz kompaktnega diolen lofta, in sicer v modri, rdeči, rjavi in zeleni barvi. Cena: 485 do 580 din

Pestro izbiro šolskih torb, od tistih z varnostnimi zaponkami za prvošolčke, pa do tistih modernih, ki jih hočejo zase že večje šolarke, imajo v škofjeloški NAMI. Cena: od 108 do 158 din

Odlčne posode iz mehke plastike za hranjenje živil v hladilniku ali zamrzovalniku francoske proizvodnje se dobe v Murkinem ELGU v Lescah. Cena: od 12,75 do 36,45 din

za vas

Zrezki z gobami in rižem

Gobe narežemo na lističe in poparimo z vrelo vodo. Nato vodo odcedimo in gobe še drobno sesekljamo. Na dveh žlicah surovega masla ali masti prepražimo za žlico narezane čebule in peteršilja ter pridenemo nasekljane gobe. Dušimo toliko časa, da voda izpari. Gobam dodamo 15 dkg prebranega in opranega riža, vse skupaj pa zalijemo z vodo ali juho. Solimo in ko zavre, naj bo na ognju še kake pol ure.

Medtem zmeljemo 60 dkg govejega mesa ali svinjine, solimo, popramo ter zamešamo k rižu in gobam. Iz te mase oblikujemo okrogle zrezke, jih povajamo v drobtincah in na vroči maščobi spečemo. Če imamo kuhano meso, pa moramo masi dodati še jajce za vezavo. Ponudimo s solato.

14 V sodelovanju s Prešernovo družbo objavljamo v nadaljevanjih kriminalnih Agathe Christie Karibska skrivnost. To knjigo so dobili za nagrado izrebrani naročniki knjižne zbirke za leto 1974.

V tem trenutku se je pojavil kanonik in predlagal sestri, naj bi šla na sprehod. Jane Marplova je ostala sama.

Cez nekaj minut je šel mimo nje Gregory Dyson, ki je bil na poti proti hotelu. Veselo ji je pomahal in vzkliknil:

»O čem premišljuje gospodična Marplova?«
Jane Marplova se je blago nasmehnila in se vprašala, kako bi reagiral, če bi mu odgovorila:

»Ravnokar premišlujem, če ste vi morilec.«
Vse je res kazalo na to, da je. Vse se je skladalo — zgodba o smrti njegove prve žene — major Palgrave je govoril o moškem, ki je umoril svojo ženo — še prav posebej je omenil »Primer nevest v kopalni kadi.«

Da, skladalo se je, le to ji ni bilo všeč, da se je skladalo vse predobro. Pa se je hitro pokarala: kdo je bila ona, da bi zahtevala morilca po meri?

Glas v njeni bližini je povzročil, da je kar poskočila — nekam hripav glas.

»Ali ste kaj videli Grega, gospodična — ee...«
Lucky ni nič kaj dobre volje, je pomislila Jane Marplova.

»Ravnokar je šel tod mimo proti hotelu.«
»Stavim, da res!« je razdraženo zamrmrala Lucky in odhitela.

»Stirideset let ji je in danes jih tudi kaže,« je pomislila Jane Marplova.

Obšlo jo je sočutje, sočutje do vseh žensk Luckyjine vrste, ki so bile tako odvisne od lepe zunanosti in katere je čas tako lahko ranil...

Za seboj je slišala neke glasove ter se je obrnila proti njim...

Rafiel je z Jacksonovo pomočjo prihajal iz bungalova.

Jackson je posadil svojega delodajalca v invalidski voziček in si dal opraviti okoli njega, dokler ga ni Rafiel z nepotrepljivo kretnjo odslovil. Jackson se je odpravil proti hotelu.

Jane Marplova ni izgubljala časa — Rafiela niso nikoli dolgo pustili samega — verjetno se mu bo v kratkem pridružila Esther Waltersova. Jane Marplova se je hotela pomeniti z Rafielom na samem in zdaj se ji je ponudila prilika. Pa na hitro bo morala opraviti, nič ne bo mogla ovinkariti. Rafiel ni maral za prazno žlobudranje starih gospa. Najbrž bi se hitro umaknil nazaj v svoj bungalov, povsem prepričan, da je postal žrtev njenega zasledovanja. Tako se je Jane Marplova odločila za odkritost.

Odpravila se je proti kraju, kjer je sedel, si primaknila stol, sedla in začela:

»Gospod Rafiel, nekaj bi vas rada vprašala...«

»V redu, v redu,« je rekel Rafiel. »Le na dan z besedo. Kaj bi radi? Kakšen prispevek najbrž? Za afriške misionarje ali za popravilo cerkve ali kaj podobnega?«

»Da, res se zanimam za precej takih stvari in me bo veselilo, če boste kaj prispevali. Vendar pa sem vas danes hotela vprašati nekaj drugega — ali vam je major Palgrave kdaj povedal zgodbo o umoru?«

»Oho,« je vzkliknil Rafiel. »Vi ste jo torej tudi slišali? Najbrž ste mu slepo verjeli?«

»Nisem prav vedela, ali naj mu verjamem ali ne,« je odgovorila Jane Marplova. »Kaj vam je pravzaprav povedal?«

»Major je brbljal o nekem očarljivem bitju, utelešeni Lukreciji Borgiji. Baje je bila lepa, mlada, zlatolasa.«

»O, res?« je bila Jane Marplova malce presenečena. »In koga je umorila?«

»Svojega moža, seveda, koga pa drugega,« je odvrnil Rafiel.

»Ga je zastrupila?«

»Ne, menda mu je podtaknila uspavalno sredstvo, nato pa ga je stlačila v plinsko peč. Domiselna ženska. Nato pa je rekla, da je mož napravil samomor. Precej poceni jo je odnesla. Zmanjšal čut odgovornosti ali nekaj takega. Tako se to imenuje dandanes, seveda v primeru lepe ženske ali pa kakšnega bednega huligana, ki ga je bila mati premalo našeškala.«

»Vam je major pokazal fotografijo?«

»Kaj — fotografijo tiste ženske? Ne. Zakaj pa naj bi mi jo pokazal?«

»O...« je rekla Jane Marplova.

Precej presenečena je bila. Očitno je major Palgrave preživljal svoje dni s tem, da je pripovedoval ljudem ne samo o tigrih, ki jih je ustrelil, in o slonih, ki jih je lovil, ampak tudi o morilcih, ki jih je poznal. Mogoče je imel cel repertoar morilskih zgodb. Priznati je morala, da... V tem pa se je zdrznila, ker je Rafiel nenadoma zarjul »Jackson!«.

Vendar pa se je Jackson ni pojavil.

»Ali naj ga grem iskat?« je vprašala Jane Marplova in se dvignila.

»Saj ga ne boste mogli najti. Najbrž se potika za ženskami. Nič prida ni. Slabega značaja je. Vendar pa je dober služabnik.«

»Pa ga grem vseeno iskat,« je rekla Jane Marplova.

Našla ga je na oddaljenem koncu hotelske terase, kjer je skupaj s Timom Kendalom sedel pri kozarčku žganega.

»Gospod Rafiel prosi, če bi prišli k njemu,« je rekla.

Jackson se je grdo spaciil, izpraznil kozarec in vstal.

»Na nože!« je vzdihnil. »Nobenega miru nimam pred njim. Upal sem, da mi bosta dala dva telefonska pogovora ter naročilo za poseben dietni obrok vsaj četrt ure premora, pa se mi očitno ni posrečilo! Hvala za sporočilo, gospodična Marplova. Hvala za pijačo, gospod Kendal.«

Odpravil se je proti obali.

»Prav žal mi je fanta,« je rekel Tim. Od časa do časa ga povabim na kozarček, da ga s tem malo razvedrim. Vam lahko kaj ponudim, gospodična Marplova? Kozarec sveže limonade? Vem, da jo imate radi.«

»Hvala lepa, ne ravno zdajle. Negovanje gospoda Rafiela mora biti precej zahtevno delo. Invalidi so pogosto težavni.«

»Nisem mislil le tega — služba je dobro plačana, poleg tega pa človek ve, da bo moral prenesti precejšnjo mero muhavosti — končno ni gospod Rafiel niti tako slab. Pač pa to, da...« se je obotavljal.

Jane Marplova si je nadela vprašujoč obraz.

»Torej — kako naj to razložim — Jackson je družaben v nerodnem položaju. Ljudje so tako prekleto snobistični, nikogar ni tu, ki bi bil na isti družbeni stopnji kot on. Više je kot navaden služabnik, a niže od poprečnega gosta, vsaj ljudje mislijo, da je. Približno tako kot viktorijanska guvernanta. Celotajnici, gospe Waltersovi, se zdi, da stoji ona za klin višje.« Tim je utihnil, nato pa z občutkom spregovoril: »Prav strašno je, koliko je družbenih problemov v takem kraju.«

Mimo njiju je šel dr. Graham. V roki je imel knjigo. Sedel je za mizo, odkoder je bil lep razgled na morje.

»Dr. Graham je videti nekam zaskrbljen,« je pripomnila Jane Marplova.

»Vsi smo zaskrbljeni.«

»Vi tudi? Zaradi majorjeve smrti?«

»Ne, to me je prenehalo skrbeti. Videti je, da so ljudje pozabili na vse skupaj kar mimogrede. Ampak zaradi moje žene me skrbi — Molly. Ali se vi kaj spoznate na sanje?«

»Na sanje?« je presenečeno vprašala Jane Marplova.

»Da — na sanje, pravzaprav na mōro. Saj imajo vsi ljudje kdaj pa kdaj mučne sanje. Ampak Molly jih ima očitno vsako noč. Strah jo je. Ali se da kaj pomagati? Vzeti kakšno zdravilo? Molly jemlje neke uspavalne tablete, a pravi, da le-te vse skupaj samo še poslabšajo, trudi se, da bi se zbudila, pa se ne more.«

»O čem pa sanja?«

»Nekdo ali nekaj jo lovi, jo opazuje in vohuni za njo in celo tedaj, ko se zbudi, se ne more iznebiti občutka, da jo nekdo zasleduje.«

»Zdravnik bi gotovo...«

»Molly ne mara zdravnikov. Še slišati noče o njih. Oh, da, upam da bo vse skupaj minilo samo od sebe. Tako srečna sva bila tukaj. Zelo prijetno je bilo do zdaj. V zadnjih dneh pa — mogoče jo je tako pretresla smrt starega Palgrave. Od takrat se je čisto spremeni, kot da je drug človek...«

Vstala je.

»Delo kliče. Ali res nočete kozarca sveže limonade?«

Jane Marplova je odkimala. Obsedela je sama, vsa zatopljena v misli. Obraz ji je izdajal resnost in zaskrbljenost.

Pogledala je proti dr. Grahamu. Nenadoma se je odločila.

Vstala je in stopila k njegovi mizi.

»Opraviti se vam moram, dr. Graham,« je spregovorila.

»Res?« Zdravnik jo je pogledal s prijaznim presenečenjem. Primaknil je stol in Jane Marplova je sedla.

»Priznati moram, da sem napravila nekaj zelo nečastnega,« je rekla Jane Marplova. »Premišljeno sem se vam bila zlagala.«

Boječ ga je pogledala.

Dr. Graham ni bil videti ravno pretresen, res pa je, da ga je priznanje presenetilo.

Prešernova družba izdaja razen redne zbirke tudi zbirko romanov Ljudska knjiga. V letu 1974 bo izšlo 6 romanov: Graham Greene: POTOVANJE Z MOJO TETO, Nikolaj Gogolj: ZGODBE S PRISTAVE, James Leo Herlihy: POLNOČNI KAVBOJ, Honoré de Balzac: VOJVODINJA DE LANGEAIS, Christa Wolf: MACJE OKO. Vsa zbirka stane broširana 90 din, v platno vezana pa 140 din.

Prešernova družba izdaja tudi bogato ilustrirano mesečno revijo Obzornik 74. Letna naročnina je 50 din. Vpišite se v Prešernovo družbo pri vašem zaupniku ali pa naravnost na naslov: Prešernova družba, 61000 Ljubljana, Opekarska-Borsetova 27.

Črtomir Zorec:

**N'mav čriez izaro,
n'mav čriez gmajnico...**

(Pogovori o koroških krajih in ljudeh)

(33. zapis)

Pot nas bo od slovenskega hotela Korotan v Sekiri še nekaj časa vodila ob južni obali Vrbskega jezera. Že pri Najrobniku (Maiernigg) pa jo bomo ubrali proti jugu, v Vetrinj (Viktring).

NEKDAJ KLOŠTER — ZDAJ SUKNARNA

Vetrinj je bil že pred tisoč leti (prvič ga omenjajo v listinah l. 977, in sicer pod imenom Vitrino) pomemben kraj. Posest je bila last grofa Bernharda Spanheimskega. Seveda so mu bile podložne skoro vse vasi na Gurah pa tudi v Rožu. Celo na kranjski strani je Vetrinj gospodoval precejšnjemu delu Gorenjske. Ko pa je bil l. 1142 v Vetrinju ustanovljen cistercianski samostan, je le-ta postal tudi nosilec svetne oblasti nad obsežnimi posestvi.

Ta pa so se leto za letom večala z volili svetnih veljakov, ki so si z darovi samostanu skušali olajšati slabo vest, strah pred smrtjo in negotovost v onostranstvu. Bil je temen čas, ko so se revni in bogati bali strašne božje sodbe. Bil je čas pokore, odpustkov, romanj in preganjanj čarovnic.

Nas bo gotovo zanimalo, kateri gorenjski kraji so v 14. in 15. stoletju pripadali vetrinjskemu kloštru. Bili so to predvsem: Predvor, Nova vas, Breg ob Kokri, Možjanca, Mače, Bašelj, Babni vrt in Povlje; delno tudi Malocepice pri Križah (zdaj Pristava). Posamezne kmetije, ki so sodile pod Vetrinj, so samostanci imeli tudi na Beli, Mlaki, v Srakovljah, Predosljah, Britofu in na Rupji.

So pa imeli vetrinjski cistercianci svoja posestva tudi v drugih krajih bivše kranjske dežele, celo v Vipavi.

L. 1786 pa je »treščila« v samostansko idilo prava strela: cesar Jožef Drugi je razpustil avstrijske samostane in razgalil vse menihe. Toda le one, ki se niso ukvarjali z vzgojo mladine ali s strežbo bolnikov. Vetrinj pa je bil izrazit posvetni samostan z edino skrbjo, kako bogateti in dobro živeti. No, pa še malo moliti zraven...

Opuščeni samostan je prišel kmalu nato v last rodbine Moro, ki je v prostornem poslopju uredila predilnico in tkalnico volne — veliko suknarno. Rodbina Moro je poslopja seveda kupila in plačala erarju. Za protiuslugo pa je erar (država) zagotovila suknarni stalno delo. Vetrinj je poslej oblačil vso avstrijsko vojsko.

Danes šteje Vetrinj le nekaj nad 3000 prebivalcev. Leži bolj v zatišju, v senci Radovedni tujci pa si ogledujejo nekdanjo samostansko cerkev, triladijsko baziliko. V tej cerkvi je tako svojstveno obokani strop (koničasto križno rebrovanje), da te vrste arhitekture menda ne vidimo nikjer drugje »na tej strani Rena«.

TOMAŽ KOŠAT

Gure so rodile dva pomembna glasbenika: na Trebinji živi sodobni komponist, harmonizator in pesnik Pavle Kernjak, v Vetrinju pa je bil doma (roj. 1845) glasbenik in harmonizator nemških koroških ljudskih pesmi. Pa čeprav je bil Košat še pri gimnazijski maturi v Celovcu vpisan v šolske kataloge kot Slovenec! Prav po prešernovski bi lahko rekli tudi zanj, da ga je gnala na drugi breg »lakota slave, blaga«. Kajti v glasbeni zgodovini sosednje Koroške velja za največjega nemškega glasbenika bližnje preteklosti. Njegovo ime je slejkoprej »Thomas Koschat«.

V nemškem kulturnem prostoru močno časte Košata kot pomemb-

nega umetnika. Vendar, kdor materin jezik zataji in opusti, nikakor ne more veljati za velikega človeka... Pa naj bo še tako slaven in učen.

S to trpkostjo mislijo zapustimo Vetrinj in se podajmo še više v Gure, proti Hodišam (Keutschach)!

Stolpič (svetelnik) za »večno luč« na pokopališču v Hodišah.

HODIŠKA JEZERA

Res, o jezerih lahko govorimo, saj jih je okrog Hodiš kar šestero! Največje je 2 km dolgo, dober kilometer široko, globoko pa 15 m. Poleti se mu voda ogreje do 27 stopinj Celzija. Druga Hodiška jezera so manjša, komaj jezera: Habnarjevo, Plešerko, Rjavško idr. Lep je pogled s cestá na te bistre gorske oči — tako jih vidimo s Piramide (854 m): sredi gozdov sinje oči...

Hodiška jezera pa kljub majhnosti niso kar tako: tu so našli dokaze nekdanjih mostič in orodje starih jezerskih prebivalcev; drugje na Koroškem ni sledov o mostičarjih.

Hodiše imajo še več drugih znamenitosti. Predvsem sta to prav gotovo dve kamniti plošči (sedaj vzdani v vnanjo cerkveno steno), ki ju strokovnjaki štejejo za predromansko delo, nekateri celo za staroslovanski izdelek. Na eni od teh je vgraviran (vrisan) človeški lik, ki kaže na skrajno primitivnega klesarja, pač ljudskega umetnika one zgodnje evropske zgodovine.

Druga zanimivost v Hodišah je ličen svetelnik za »večno luč«, postavljen v obliki vitkega kamnitega stebra na ondotnem pokopališču; izdelan najbrž v zgodnji gotiki.

Predromanski nagrobni plošči v Hodišah.

Past za moške

Policija v tekaškem mestu Houston je sklenila na svojevrsten način odpraviti prostitucijo. Upoštevala je načelo ponudbe in povpraševanja. Mlada in prikupna policistka se je ponoči sprehajala po mestu in čakala na obiskovalce. Toda ljubezni željne moške je čakalo neljubo presenečenje: odšteti so morali po 200 dolarjev globe. Glas o policistki se je hitro razširil in brez dela so ostale tudi številne »prave« prostitutke.

Donosen poklic

Tudi v mehanizirani Ameriki je treba še marsikaj narediti ročno. Tako imajo še vedno cestne pome-tače, ki z metlami očistijo smeti tam, kjer jim stroji niso kos. Za to delo so zelo dobro plačani. Na leto dobijo okrog 17.000 dolarjev. Za primerjavo povejmo, da zaslužijo mestni policaji v enakem času 15.000 dolarjev, knjižničarji v javnih knjižnicah 12.500 dolarjev in bolničarke 13.500 dolarjev.

Dve vrsti zakonov

Vsakdo ni primeren za očeta ali mater. Zato naj bi mladi pari dobro premislili, preden bi se odločili za naraščaj. To predlaga angleška zdravnica dr. Mia Pringle.

Zdravnica je predlagala tudi dve vrsti zakonov: prosti zakon, kadar zakonca obljubita, da ne bosta imela otrok, in strožji zakon za zakonca, ki si želita otroke. Ta predlog je zdravnica utemeljila s tem, da otroci ne prinašajo samo veselja, temveč tudi napor, ki mu mnogi starši niso kos. V interesu otrok je, da takšni starši ostanejo brez naraščaja. Za konec dodaja: »Otroci imajo pravico do ljubezni.«

Nepismenost v ZDA

Skoraj poldrug milijon Amerikancev starih nad 14 let ne zna brati in pisati. Ta podatek je objavil časopis United States News. V poročilu je rečeno, da je nepismenost najbolj razširjena v tistih slojih prebivalstva, ki so na dnu socialne lestvice.

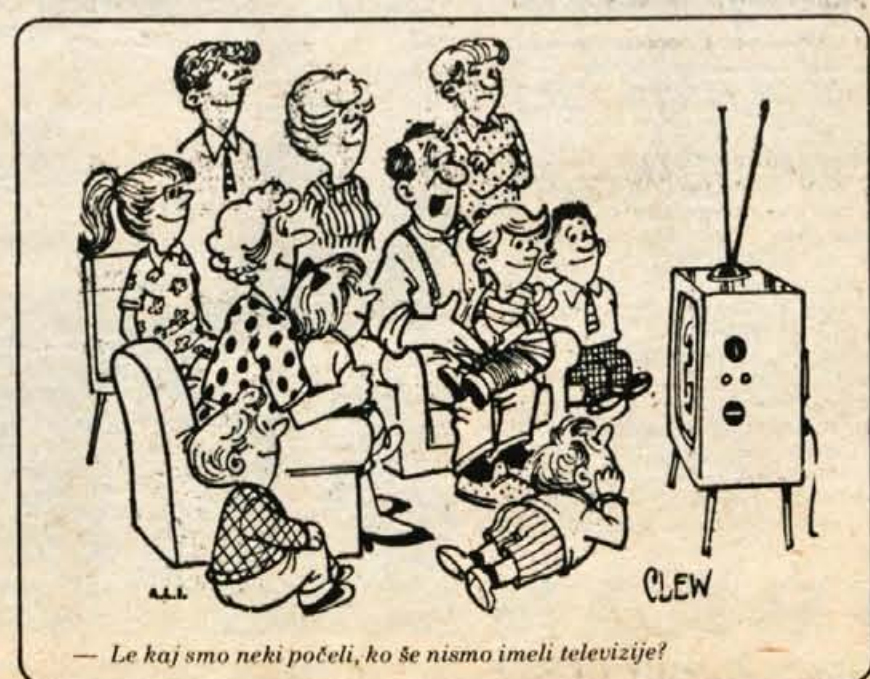
Med črnim prebivalstvom je nepismenost petkrat večja kot med belci.

Prazgodovinski bumerangi

Avstralski študent Roger Leubers je izkopal iz zemlje pet bumerangov, za katere menijo, da so stari več kot 9000 let. Bumerangi so ležali 50 cm globoko. Starost arheološkega sloja, v katerem so ležali, pa ocenjujejo za 10.000 let.

S 108 leti spremenil državljanstvo

Kanadski časniki so pred kratkim priobčili notico, da si je David Cohen pridobil kanadsko državljanstvo. To ne bi bilo zanimivo, če David ne bi imel kar 108 let. Rodil se je v Maroku, v Kanado pa je prišel pred šestimi leti. Želel je umreti kot kanadski državljan, zato so mu ustregli. Sedaj je David Cohen najstarejši Kanadčan.

— Le kaj smo neki počeli, ko še nismo imeli televizije?

Od ribnika do turističnega središča

V teh vročih dneh nas je gnala radovednost na Gorenjsko. Z željo najti primeren kraj, kjer bi se dopustnik, ki ne hrepeni zgolj po morju, lahko odpočil, se naužil svežega zraka in miru, smo se ustavili na Šobcu. Sredi zelenih hribov, nedaleč od Lesc se začne pravi raj za turiste.

Šobec je bil včasih ribnik radovljjske graščine, ki je bil znan tudi po mlinu in po farmi lovskih psov. Kasneje je ribnik začel zelo hitro propadati. Spremenil se je v močvirje z leglom komarjev, ki so postali prava nadloga Lescam in okoliškim krajem. Na pobudo takratnega predsednika radovljjske občine Jake Eržena so 1956. leta začeli čistiti ribnik. Z dna so izvlekli prek 25.000 kubičnih metrov blata in kraj tako rešili propada. V prvem letu so s prek 40.000 prostovoljnimi urami uredili jezero in okolico. Tako so postavili temelje prvotno predvidenemu rekreacijskemu središču. Že naslednje leto je Turistično društvo Lesce zabeležilo prek devetsto prenočitev. Turisti, sprva največ tuji, so s svojimi platenimi strehami vsako leto bolj prekrivali travnike in gozdiče v okolici jezera. Tako je na njihovo željo in pobudo iz rekreacijskega središča nastal avto kamp, ki je lansko leto dosegel rekordnih 87.130 prenočitev.

»Žal je domačih gostov zelo malo,« nam je povedal predsednik Turističnega društva Lesce Jaka Eržen. »Lani smo med množico obiskovalcev zabeležili le pet odstotkov Jugoslovanov. Letos jih je več.« In res smo med številnimi prikolicami in šotori, ki so bili razvrščeni po redkem gozdiču, opazili avtomobile z ljubljanskimi, zagrebškimi in celo z beograjskimi registracijami. »Drugače pa lahko najdete v kampu največ Holandce, nekako na drugem mestu so Nemci, sledijo Angleži pa Belgijci in ostali. Povprečna doba bivanja je sedem do osem dni, kar je za kamp v alpskem svetu veliko. Ta številka nas uvršča med prave počitniške kampe. Seveda pa so tudi prehodni gosti. Največ iz Danske in drugih srednjeevropskih držav, ki se pred odhodom na morje žele »aklimatizirati«. Ker je naš kamp počitniški, zahteva drugačno ureditev kot prehodni. Potrebne so športne naprave, otroška igrišča, trgovine in drugo, kar omogoča gostom prijetno bivanje.«

Ni kaj reči. S tovrstnimi »napravami« je Šobec dobro založen. Sredi vode se dviga visok tobogan, ob robu jezera pa je športni park v malem. Tu so dopustnikom na voljo igrišča za odbojko, perjanico, balinišče, mali golf; otrokom v veselje pa je postavljena cela vrsta gugalnic in vrtljakov.

Nekaj korakov od recepcije stoji ob poti trgovina trgovskega podjetja Murka. V drugi trgovini, ki jo že več let vodi Mirko Pristavec, pa prodajajo zelenjavo, sadje, mleko, sladkor in sploh vse potrebščine, ki jih potrebuje kampsist. Poleg stoji restavracija.

»Penzionov nimamo,« je povedal Jaka Eržen, »saj jih glede na navade večine gostov niti ne potrebujemo. Tuji turisti preživijo dan na izletih, sprehodih in kopanju. Jutranji obrok pripravljajo sami, kosilo pa ponavadi predstavijo na popoldan. Tako je restavracija s postrežbo à la carte mnogo primernejša.«

Hrana je po mnenju gostov dobra, cene v kampu pa, v primerjavi z drugimi državami, nizke. Če hočete v kampu prenočiti, boste na osebo odšteli deset dinarjev, od avtomobila štiri, cena za šotor ali prikolico pa je

vklučno s takso šest dinarjev. Otroci do sedmega leta imajo brezplačno bivanje.

Letošnji obisk, kljub lepemu vremenu ni dosegel lanskega. Kje so vzroki, smo povprašali predsednika Turističnega društva?

»Veste, saj obisk glede na splošno stanje v svetu niti ni tako slab,« je povedal. »Računamo, da bomo letos dosegli 82 % lanskoletnih prenočitev. Lansko leto je bilo rekordno, tako da bomo letos kljub osemnajstodstotnemu padcu ostali na povprečju prejšnjih let. V prihodnje nameravamo asfaltirati del poti v kampu. Pogodba s Cestnim podjetjem iz Kranja je bila sklenjena že lansko jesen, vendar se bo začetek verjetno zavlekel na letošnjo. Razen tega bomo v prihodnje z oglasi v tujih turističnih vodičih, skušali doseči večji obisk, saj gostje prihajajo k nam večinoma individualno in ne toliko prek potovalnih agencij. Seveda pa je izredno težko prodreti v najbolj znane turistične vodiče srednje Evrope.«

Se mnenja gostov. V prikolici italijanske registracije smo spoznali prijazna gosta Emico in Stanka Rubini iz Chiavarija pri Genovi. Iz čeških Visokih Tater sta se že četrto

leto zapored vrnila na Šobec. »To je najmirnejši, najlepši in najcenejši kamp, kar jih pozna,« sta povedala. »Obiskala sva že veliko evropskih kampov, vendar nikjer nisva našla tako lepe narave in predvsem tako veliko prostora. Prav tako sva vesela izredno lepo urejenih toaletnih prostorov, ki bi lahko bili v ponos marsikateremu evropskemu kampu višje kategorije. Pogrešava le toplo vodo. Razumeva, da je to draga investicija, vendar bi bila pripravljena to ugodje posebej plačati, saj so cene v primerjavi s tujimi kampi, ki nudijo toliko ugodja, polovične. Rada se vračava sem, saj veva, da v tem kampu ne bova zgolj številki. Če se mi kaj zgodi, vem da mi bodo priskočili na pomoč. To nama daje občutek varnosti, ki nama veliko pomeni,« pravi Emica. Oba govorita slovensko, zato ni čudno, da sta v kampu našla veliko prijateljev.

Na drugem koncu kampa sta v senci dreves preživljala svoj dopust turista iz Amershama pri Londonu. Marjorie in Ernest Topsfield že petnajsto leto letujeta v tem kampu.

»Prišla vsa, ko ni bilo nič, prav ničesar,« sta povedala. »Od takrat do danes se je kamp zelo spreme-

nil. Več je ljudi pa tudi udobje je večje. Veliko sva potovala, vendar nama je ta kamp najbolj pri srcu. Morda zato, ker imava rada Slovenijo. Rada hodiva v hribe in na izlete. V petnajstih letih sva se z mnogimi stalnimi gosti spoprijateljila. To je še en vzrok, zaradi katerega se vračava v ta kamp. Če bo sreča, prideva tudi prihodnje leto.«

Za konec smo se ustavili še pri dveh stalnih gostih iz Ljubljane, ki pa žal nista hotela povedati imena. Tri leta je od takrat, ko sta prvič »zasidrila« prikolico na Šobcu. »V

začetku poletja jo pripeljeva, potem pa se ob sobotah in nedeljah vračava sem,« sta povedala. »Del dopusta preživiva tu, drugi del pa ob morju. Zadovoljna sva s kampom pa tudi s cenami, saj za to ugodje niso visoke.« Pohvalila sta kolektiv kampa in dala kup nasvetov. Med drugim sta predlagala tudi to, da bi v kampu zaradi porasta »prikoličarjev« uredili prezimovališče za prikolice. Tako bi stalnim gostom olajšali kampiranje.

Besedilo: D. Slabe
Slike: F. Perdan

Stalna gosta iz Ljubljane.

Petnajstič na Šobcu — zakonca Marjorie in Ernest Topsfield iz Londona.

Turista iz Genove pred prikolico, s katero sta prepotovala velik del Evrope.

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

**ZA TOZD TOVARNO OLJA
OLJARICA BRITOF**

- 1. vodje transporta**
- 2. pomočnika glavnega skladiščnika**
za določen čas od 25. septembra 1974 do 25. avgusta 1975 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

**ZA TOZD KOOPERACIJA
RADOVLJICA**

- 3. živinorejskih delavk**
na delovišču Bled

ZA TOZD KLAVNICA KRANJ
objavlja dve prosti učni mesti za poklic prodajalke delikates

Poleg splošnih pogojev za sprejem na delo se zahtevajo naslednji posebni pogoji:

- pod 1.: srednja šola — trgovski poslovodja z najmanj 1-letno prakso na enakem ali podobnem delovnem mestu ali poklicna šola za prodajalce z najmanj 1 1/2-letno prakso na enakem ali podobnem delovnem mestu;
 - pod 2.: poklicna šola za prodajalce z najmanj 1-letno prakso na podobnem delovnem mestu;
 - pod 3.: KV ali PK živinorejska delavka. Samsko stanovanje zagotovljeno.
- Na vseh delovnih mestih je uvedeno poskusno delo. Pogoji za sprejem v uk so: uspešno končanih 8 razredov osnovne šole, starost do 18 let, zdravstvena sposobnost za delo v živilski stroki.

Pismene prošnje za sprejem na delo z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjih zaposlitev kot tudi prošnje za sprejem v uk sprejema Splošno kadrovski sektor KZK Kranj, Cesta JLA 2 v 15 dneh od objave.

ULJANIK

**PRENOSNI
TRANSFORMATOR
ZA VARJENJE**

**TBH 140
Bantam**

Za varjenje kosov tanke pločevine ali za njeno obdelavo je najidealnejše orodje BANTAM transformator: ker tehta le 20 kg, je zelo primeren za delo v delavnici ali na potovanju. Z njim lahko varite navadno mehko jeklo, nerjaveča jekla in jekla, ki so odporna proti kislinam. Moč je variti lito železo ali obnoviti izrabljene površine z elektrodami za trdo varjenje. Stroj je možno priključiti na enofazni priključek 220 ali 380 V.

Za BANTAM velja garancija leto dni. Če se pokvari v garancijskem roku, bo kupec dobil v zameno nov aparat. Če pa se stroj pokvari po garancijski dobi, lahko kupec BANTAM zamenja za novega — po zelo nizki ceni.

Brodogradilište, tvornica dizel motora i tvornica električnih strojeva i uređaja — Pula

P. P. ŠTEV. 208, TELEFON: CENTRALA (052) 22-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

Graditelji!

**Kmetijsko živilski kombinat Kranj
TOZD Komercialni servis**

Obvešča vse graditelje, da prodajamo v skladišču gradbenega materiala **Hrastje** po ugodnih cenah:

- stavbno pohištvo
- parket
- betonske mešalce L 100
- cement ruski à 1 din

Izkoristite ugoden nakup!

Informacije dobite na tel. št. 21-611

Srečni dobitniki nagrad Geha

V Hannover v ZR Nemčiji potuje 13-letni Aleš Krumpeštar iz Naklega — Na ponedeljkovem žrebanju so v paviljonu Hermesa razdelili še 39 drugih bogatih nagrad

Sodeč po številnih izpolnjenih nagradnih kuponih, ki so se znašli v bobnu za žrebanje, so bili bralci Glasa dobro seznanjeni, da tudi na letošnjem mednarodnem Gorenjskem sejmu v Kranju sodeluje Hermes iz Ljubljane, ki je generalni zastopnik zahodnonemške firme Geha za Jugoslavijo. Tako kot na dosedanjih sejmih v Kranju je tudi tokrat Hermes predstavljal izdelke tega svetovno znanega in renomiranega proizvajalca pisarniških potrebščin, razmnoževalnih strojev, znanih nalivnih peres Geha ter flumastrov.

Na ponedeljkovem žrebanju so v paviljonu ljubljanskega Hermesa razdelili 39 kompletov flumastrov, najsrečnejši — 13-letni Aleš Krumpeštar iz Naklega — pa bo odšel v Hannover v ZR Nemčijo, kjer bo tri dni gost tovarne Geha.

Komplete Geha flumastrov bodo dobili: Drago Jamšek, Cerklje, Sidraž 2; Franci Jenko, Spodnji Brnik 65; Matejka Glavač, Kranj, Jama 19; Ivan Jereb, Cerklje, Spodnji Brnik 74; Miro Črev, Jesenice, Cirila Tavčarja 1; Marjan Omers, Kranj, Hrastje 107; Vito Pungercar, Jesenice, Rožna 37; Alojz Krišelj, Preddvor, Zgornja Bela 41; Darja Fabjan, Zabnica, Dorfarje 3; Irena Snedec, Kranj, Britof 79; Mojca Maček, Kranj, Planina 52; Milena Rebolj, Kranj, Suha 25; Bogdan Pogačar, Žirovnica 1; Tomaž Kastelic, Kranj, Čirče 41; Zdenka Posedi, Kranj, Skofjeloška 43; Marko Golorej, Senčur, Voklo 34; Milka Mohorič, Zgornja Besnica, Podblica 4; Marija Miklavčič, Kranj, Gorenjesavska c. 44; Igor Šilar, Kranj, Kuraltova 12; Martina Sušnik, Kranj, Zgornja Besnica 76; Janez Kalan, Kranj, Jama 28; Mira Kalan, Kranj, Breg ob Savi 62; Lidija Bajt, Sovodnji, Laniše 13; Silva Kešnar, Cerklje, Adergas 22; Ciril Lukanc, Kranj, Orehovlje 10; Janko Ropret, Bled, Kupljenik 5; Irena Novak, Senčur, Delavska 8; Majda Golmajer, Tržič, Spodnja Bistrica 104; Jana Ženi, Besnica, Sp. Besnica 47; Marjan Stele, Komenda, Gora 1; Mojca Reven, Žiri, Stara vas 158; Tatjana Trilar, Kranj, Cesta 1. maja 61; Nuša Justin, Semič 18/a; Irena Stiglic, Kranj, Gradnikova 4; Silva Sirc, Preddvor, Hotemaže 9; Franci Koželj, Preddvor, Tupaliče 59; Branka Pogačnik, Besnica, Zg. Besnica 84; Damjan Močnik, Cerklje 73; Ludvik Glavač, Kranj, Jama 19.

Predstavniki firme Geha pri Hermesu — zastopstvo inozemskih tvrdk. Ljubljana, Moša Pijadeja 27 — Dušan Pangos je po končanem žrebanju izrazil veliko zadovoljstvo nad doseženimi rezultati in uspehi na letošnjem XXIV. mednarodnem Gorenjskem sejmu. Povedal je, da so obiskovalci pokazali veliko zanimanje za izdelke priznane nemške tovarne Geha. Naj takoj povemo še to, da bodo ob koncu leta v Hermesu ponovno izžrebali 40 dobitnikov ličnih GEHA stenskih koledarjev.

Srečni dobitnik glavne nagrade — potovanja v Hannover v ZR Nemčiji v goste tovarni Geha — 13-letni Aleš Krumpeštar iz Naklega po končanem žrebanju ni mogel skriti presenečenja. »Vsako leto sem pošiljal kupone, a doslej nisem imel sreče,« mi je dejal Aleš. »Pisal je pripomočke tovarne Geha dobro poznam. Že doslej sem pisal z njihovimi flumastri in svinčniki. Tale 'srečni' kupon sem prinesel šele danes. Dobil sem ga pri starem očetu Lovru v Naklem. Mislim, da bosta tudi oče in mama presenečena. Pa še sestra, hodi v prvi razred, mi bo zavidala ta 'uspeh'.« Kajpak smo Alešu, ki jutri s predstavnikom Hermesa iz Ljubljane Dušanom Pangosom potuje v Hannover, zaželeli srečno pot in še v prihodnje veliko sreče pri žrebanjih!

»Presenečeni smo bili,« mi je dejala Aleševa mama, ko smo jo poklicali po telefonu. »Seveda bo fant potoval v Nemčijo. Le potni list mu moramo še preskrbeti.«

Ostalim srečnim izžrebancem bo podjetje Hermes nagrade firme Geha v nekaj dneh poslalo po pošti!

J. G.

Informativno-prodajni
center

TEKSTILINDUS

v levem traktu hotela
Creina v Kranju

- poceni pot k okusni notranji opremitvi stanovanja
- posvet s strokovnjaki o naših izdelkih
- popestritev vaše garderobe

**Industrijski kombinat
MLANIKA. KRANJ**

objavlja naslednja prosta delovna mesta:
za skupnost skupnih strokovnih služb

1. treh kontrolorjev usnja v nabavni službi

Pogoji: srednja strokovna izobrazba usnjarske ali čevljarke smeri, 3-letne delovne izkušnje na takem ali podobnem delovnem mestu, odlično poznavanje usnja, umetnih mas in ostalega materiala.

2. referenta II v oddelku domača prodaja

Pogoji: srednja izobrazba ekonomske smeri ali komercialne smeri, 2-letne delovne izkušnje na enakem ali podobnem delovnem mestu.

za TOZD tovarna obutve v Kranju

3. deset delavk za montažo in šivalnico

4. deset delavcev za gumarno, montažo in skladišče.

Pismene ponudbe z ustreznimi dokazili pošljite v 15 dneh po objavi kadrovskemu oddelku kombinata ali pa se zglasite osebno.

Geha

Mali oglasi: do 10 besed 20 din, vsaka nadaljnja beseda 3 din; naročniki imajo 25 % popusta. Neplaćanih oglasov ne objavljamo.

prodam

Prodajam eno leto stare KOKOŠI. Zadruga 18, Duplje 5124
 Ugodno prodajam SPALNICO z vložki, orehov furnir. Faletič, Moša Pijade 9, Kranj 5268
 Prodajam dve IVERNI PLOŠČI 2,00 x 5,20 metra. Voklo 44 5298
 Prodajam novo 96-basno KLAVIRSKO HARMONIKO »weltmeisters«, še z garancijo. Naslov pri: Turistično društvo, Škofja Loka 5299
 Prodajam 7 tednov stare PRAŠIČKE in eno leto stare KOKOŠI — nesnice. Strahinj 38, Naklo 5300
 Prodajam JARCA. Sp. Brnik 66 5301
 Prodajam BIKCA, 1 leto starega. Dvorje 53, Cerklje 5302
 Prodajam dva nova FOTELJA na koleščkih. Kranj, Cirilova 15, Orehek. Ogled vsak dan popoldan 5303
 Ugodno prodajam otroški VOZIČEK — globok in mrežasto STAJICO. Ogled vsak dan popoldan. Podnart 25 5316
 Prodajam dva in pol leta staro TELICO, 7 mesecev brejo. Kemperle Marjan, Rudno 10, Zelezniki 5304
 Prodajam suhe TRAMOVE 13 x x 17 cm, 5 m dolge, nove za ostrešje. Kokalj, Ekspres popravilnica čevljev za trgovino GLOBUS — Kranj, tel. 24-765 5305
 Prodajam KOBILLO, 9 let staro, mirno, vajeno vseh del. Čirčiče 34 5306

GRADITELJI!

interesanti opečnih izdelkov Ljubljanskih opekarn Svoje zastopstvo sem preselil iz Nazorjeve 4 v novo stanovanje, Oprešnikova 15 v bližino samopostrežne trgovine na Klancu. Pišite, obiščem vas na domu. Se priporočam! Andrej Smolej

Prodajam globok OTROŠKI VOZIČEK. Kern, Kranj, Partizanska 5 5307
 Ugodno prodajam vprežni OBRAČALNIK Pobjeda. Jan, Višelnica 13, Zg. Gorje 5308
 Prodajam PEČNICE (rabljene) za kamin — primerne za weekend. Feldin-Polak, Naklo 151 5309
 Prodajam 7 mesecev brejo TELICO in BIKCA. Srednja vas 13, Senčur 5310
 Ugodno prodajam dolgo belo POROČNO OBLEKO. Frelj, Planina 36, Kranj 5311
 Poceni prodajam dobro ohranjeni 2 dvodelni OKNI 100 x 120 z omaricami za rolete in 1 okno 100 x 80. Vprašati v Trbojeh 88 5312
 Prodajam PISKE, rjave, stare dva meseca. Mlakarjeva 58, Senčur 5313
 Prodajam DESKE, 2 cm, za »fabjon«. Ciperle Jože, Dvorje 31, Cerklje 5314
 Prodajam KRAVI po izbiri. Žablje 1, Golnik 5315
 Prodajam mlado KRAVO, ki bo v 20 dneh teletila. Olševik 16, Preddvor 5360
 Prodajam mlade PAVE. Zalog 62, Cerklje 5361
 Prodajam strešno OPEKO ŠPIČAK in BOBROVEC. Zalog 67, Cerklje 5362
 Ugodno prodajam televizor RR NIS v dobrem stanju. Grad 5, Cerklje 5363
 Prodajam KRAVO tik pred teletitvijo. Poženik 9, Cerklje 5364
 Prodajam GUMI VOZ, 16-colski. Cerklje 281 5365
 Prodajam dobrega delovnega VOILA, vajenega vseh kmečkih del. Stiška vas 6, Cerklje 5366
 Prodajam 100 kg težkega PRAŠIČA. Praprotna polica 14, Cerklje 5367
 Prodajam dva PRAŠIČA za rejo. Češnjek 5, Cerklje 5368
 Prodajam KOŠTRUNA, osem mesecev starega. Praprotna polica 20, Cerklje 5369
 Prodajam vprežni IZRUVAC krompirja. Bukovica 20, Vodice 5370
 Prodajam PSA, dobrega čuvaja, za kmetijo. Moša Pijade 16, Kranj 5371
 Poceni prodajam ročni VOZIČEK (dirca), sobno PEČ Gorenje, nov STEDILNIK Gorenje — še nerabljen, KUHALNIK na 4 plošče Elektro. Kadunc, Zasavska 40, Kranj 5372
 Prodajam JOGI za francosko posteljo (140 x 190). Narčnikova 7, Ljubore 5373
 Prodajam 7 kv. m KLINKERJA. Žnidar Jože, Senčur, Partizanska 36, tel. 41-044, samo popoldan 5374

Prodajam dva PRAŠIČA za pitanje, po izbiri. Sp. Gorje 39 5375
 Poceni prodajam nemške OVCJAKE. Košenina, Papirnica 1, Škofja Loka 5376
 Prodajam večjo količino drobnega KROMPIRJA. Strahinj 7, Naklo 5377
 Prodajam PRAŠIČKE in JARČICE — preluks. Urh, Boštice, Zasip 23, Bled 5378
 Prodajam globok OTROŠKI VOZIČEK. XXXI, divizije 46, Kranj (Radovljica) 5379
 KRAVO, dobro mlekarico, s tretjim teletom, prodajam. Skaručna 22, Vodice 5380
 Prodajam LIPOVE HLODE. Kozamernik, Drolovka 22, Kranj 5381
 Poceni prodajam GRADBENO BARRAKO in nekaj gradbenega materiala. Zupan, Naklo, nasproti številke 194 5382
 Ugodno prodajam skoraj novo HARMONIKO VIOLETA 3. Jermančič, Moša Pijade 8, Kranj 5405
 Prodajam KRAVO po izbiri. Naklo št. 42 5406

vozila

Prodajam CITROEN SPAČKA, letnik 1964, za 7000 din. Možina Boštjan, Frankovo naselje 65, Škofja Loka 5252
 Prodajam ZASTAVO 750. Ogled vsak dan do 12. ure. Preska 12, Tržič 5276
 Poceni prodajam SIMCO 1300. Ponudbe na tel. 24-689 5284
 Prodajam PRIKOLICO za osebni avto. Dolenja vas 39, Selca 5284
 Avto NSU 1200, letnik 1970, prodajam. Gradišar Danilo, Križe 26 A 5285
 Kupim »HAUBO« za R 8. Senčur, Štefeta 18 5317
 Prodajam VOLKSWAGEN limuzina 1500 S. Proj, Pevpo 8, Škofja Loka 5318
 Prodajam dva FIATA 600 v voznem stanju in registrirana po ugodni ceni. Hafner Janko, Sv. Duh 58, Škofja Loka 5319
 Zelo poceni prodajam KOMBI IMV 1600, letnik 1968, tudi za rezervne dele. Kaveš Milan, Jezerska 41, Kranj 5320
 Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1968. Rogelj Rajko, Bistrica 169, Tržič 5321
 Prodajam motorno kolo BMW 750 ccm in GILERA 500 ccm. Jože Drakšler, Golniška cesta 1, Kokrica, Kranj 5322
 Prodajam VW KOMBI kesonar, letnik 1967, dobro ohranjen. Rosulnik, Vodice 49 nad Ljubljano 5323
 Prodajam TRAKTOR FERGUSON 35 s kosilnico in kabino. Suha 38, Kranj 5324
 Prodajam 5 kompletnih AVTO KOLES 640 x 13 za gumi voz in nov FOTOAPARAT AGFA, polavtomatik. Šoštarčič, Kosovelova 6, Radovljica 5325
 Prodajam MOPED na tri prestave, T 12. Stražišče, Benedikova 6 5326
 Prodajam ZASTAVO 750, letnik december 1971. Jama 16, Kranj 5327
 Prodajam FIAT 600 D za 2500 din. Križnarjeva pot n. h., Stražišče 5328
 Prodajam lepo ohranjen NSU 1100, letnik 1967, registriran do avgusta 1975. Ogled popoldan. Zupančičeva št. 18 5329
 Prodajam MOPED (vožnja brez izpita). Štular Tine, Gradnikova 3, Kranj 5330
 Prodajam ZASTAVO 750, lahko tudi na kredit. Reševa 14 5331
 Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1972. Informacije: Hartman Avgust, Hafnarjevo naselje 89, Škofja Loka, tel. 60-762 5333
 Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1973, registriran do avgusta 1975, ali zamenjam za ZASTAVO 750 z doplačilom. Ogled vsak dan od 15. ure dalje. Likozarjeva 3, Kranj 5384
 Prodajam avto FIAT 850 SPORT, letnik 1969. Informacije v prometni pisarni na avtobusni postaji v Škofji Loki 5385
 FIAT 850 SPORT CUPE prodajam. Golnik 38 5386
 Ugodno prodajam SIMCO 1000, letnik 1968. Furlan, Golnik 59 5387
 Prodajam osebni avto WARTBURG KARAVAN de lux, letnik 1971. Trojarjeva 18 a, Kranj 5388
 ZASTAVO 750, letnik 1966, obnovljeno in registrirano, nujno prodajam prvemu ponudniku. Bitenc, Drolčevo naselje 6, Kranj 5389
 Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1966, registrirano do julija 1975. Ogled v soboto in nedeljo. Trboje št. 103 5390

Prodajam osebni avto VOLKSWAGEN 411 ali zamenjam za manjši avtomobil. Smledniška 23, Kranj 5391
 Prodajam avto FIAT 1100, letnik 1955, registriran do 10. 6. 1975. Dolenc Ciril, Hudi graben 7, Brezje 5392
 Prodajam FIAT 1300 po generalni, na plinsko napravo. Kržišnik, Zg. Duplje 21 5393
 Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1966. Zaplotnik Jože, Orehovlje 17, Kranj 5394
 Motorno kolo NSU PRETIS maksi, dobro ohranjeno, ugodno prodajam. Zajc, Gorenja vas 5, Škofja Loka 5395

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

Izdeluje načrte za vse vrste visokih in nizkih gradenj. Razpolaga z načrti tipskih projektov stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij.

kupim

Kupim TOČILNICO za med na 4 ali 3 sate. Krmavner Janez, Križe 84, Tržič 5332
 Kupim rabljene TRAVERZE od 6,5 m dolžine naprej. Repnik, Poženik 39, Cerklje 5396

stanovanja

IŠCEM enosobno STANOVANJE ali ga vzamem v najem v Škofji Loki ali okolici. Lahko je tudi večja soba. Naslov: Potočnik Franc, Mestni trg 4, 64220 Škofja Loka 5397
 ODDAM SOBO za eno ali dve dijakinji, ogrevano s souporabo kopalnice. Prusnik, Britof 21, Kranj 5398
 Iščeva STANOVANJE v Škofji Loki — garsonjero — za dve leti. Ponudbe pod »Mladoporočenca« na Glas, Škofja Loka 5399
 Mlada zakonca brez otrok iščeta SOBO v Škofji Loki ali okolici. Ponudbe pošljite na Glas, Škofja Loka 5400
 Uslužbenka išče SOBO v Kranju ali okolici. Ponudbe pod »Samska« 5333
 V Kranju iščem samsko SOBO. Naslov v oglasnem oddelku 5334
 ODDAM opremljeno SOBO sotočanovcu. Pogoji: miren in pošten. Naslov v oglasnem oddelku 5335
 Solidnemu samskemu moškemu ODDAM opremljeno in centralno ogrevano SOBO z GARAZO in souporabo KOPALNICE v oktobru. Ponudbe pod »800 mesečno« 5336
 Mlada zakonca z otrokom iščeta STANOVANJE ali SOBO z možnostjo kuhanja in pranja v Kranju ali okolici. Ponudbe pod »Nujno« 5337
 Zamenjam lastno, novo, dvosobno STANOVANJE s kabinetom (52 kv. m) v Škofji Loki za enakega ali večjega in starejšega, lahko del hiše, v Kranju. Ponudbe pod »Dogovor« 5338
 Starejši moški išče SOBO ali manjše STANOVANJE v okolici Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 5339
 Miren fant išče SOBO v okolici Kranja, po možnosti v Stražišču ali na Orehku. Ponudbe pod »Nujno« 5340

posesti

Novo obstoječo BRUNARICO s površino 50 kv. m prodajam. Možen odvoz s tovornjakom. Ponudbe pod »Brunarica« 5346
 Kupim PARCELO, dograjeno ali nedograjeno HIŠO na relaciji Ljubljana—Radovljica. Makovec Slavka, Zupančičeva 6, Kranj 5347
 Prodajam enosobno STANOVANJE. Partizanska 45, Škofja Loka.

Ogled in informacije v soboto, 24. 8. 1974, od 8. do 12. ure. 5401
 Kupim stanovanjsko HIŠO z vrtom na relaciji Kranj—Bled. Plačam z devizami. Ponudbe pod »5292« 5292
 Ugodno prodajam HIŠO v mirnem delu Kranja, v centru. Informacije v popoldanskem času. Možen tudi etažni nakup. Kokrški breg 5, Kranj 5341
 Prodajam dvosobno podstrešno STANOVANJE v Kranju, Jezerska št. 94 5342
 Prodajam enostanovanjsko HIŠO med Kranjem in Tržičem. Naslov v oglasnem oddelku 5343
 Prodajam TRAVNIK 8600 kv. m na Mlaki v bližini ceste Mlaka—Teneišče. Naslov v oglasnem oddelku 5344
 Kupim manjšo HIŠO ali etažno manjše STANOVANJE ali gradbeno PARCELO. Sodelujem tudi pri skupni gradnji hiše — na relaciji Radovljica—Bled—Bohinj. Ponudbe na naslov: Tatič Milobran, 21220 Bečej, Maršala Tita 42/III, telefon 021-80-110 5345

zaposlitve

PLETILJI — gospodinji, ki ima passap pletilni stroj, nudim delo na domu. Knific, pletilstvo, Oprešnikova 29, Primskovo 5402
 Išče mo skrbno VARUŠKO za 6-mesečno Špelco. Satler, Demšarjevo predmestje 5, Škofja Loka, tel. 60-617 5348
 Sprejem VAJENCA. ZLATARSTVO, Koman, Mestni trg 4, Škofja Loka 5349
 Ženska išče popoldansko ZAPOSLITEV ali sprejme delo na domu. Naslov v oglasnem oddelku 5350
 V uk sprejem VAJENCA avtomehanske stroke. Bokal Anton, Polica 18, Naklo 5351

izgubljeno

Izgubil sem MAZALICO od Prebačevega do Voklega. Poštenega najditelja prosim, da jo odda na naslov: Voklo 44 5352
 V ponedeljek, 19. 8. 1974, sem izgubila ZAPESTNO URO od Gorenjskega sejma do Stražišča. Poštenega najditelja prosim, da jo proti nagradi odda v oglasni oddelek Glasa 5353

priredive

K. K. SIMON JENKO PODREČA organizira v nedeljo, 25. 8. 1974, ZABAVO z nagradnim kegljanjem za pony kolo. Vljudno vabljeni. 5403
 GASILSKO DRUŠTVO VOGLJE pri Kranju priredi v nedeljo, 25. avgusta, VELIKO VRTNO VESELICO s kegljanjem za koštruna z začetkom ob 16.30. Ansambel AVSENIKI s svojimi pevci bo igral od 17.30 dalje. S pristno kapljico in dobro jedajo boste solidno postreženi. K veliki udeležbi vabijo vogljanski gasilci 5296
 V soboto, 24., in v nedeljo, 25. avgusta, uprizori DPD SVOBODA Primskovo na dvorišču gradu v Preddvoru (Mladinski dom) ljudsko igro MILOVA ZALA. Vabljeni! 5354

obvestila

ROLETE: lesene, plastične in žaluzije, naročite SPILERJU, Gradnikova 9, Radovljica, tel. 75-610 ali pišite, pridem na dom 4733
 Cenjene stranke obveščamo, da je KEMIČNA ČISTILNICA (sprejemališče) na Kokrici, Cesta na Rupo 13 — ukinjena z 22. 8. 1974. Stranke naprošamo, da vzamejo svoje blago v 21 dneh, ker v nasprotnem primeru za stvari ne odgovarjamo 5355
 Cenjene stranke obveščam, da je delavnica v sobotah ZAPRTA. Robnik Franc, urar, Kranj, Tavčarjeva št. 7 5356

ZSAM TRŽIČ bo organiziralo v oktobru VEČERNO ŠOLO za strokovno usposobljenost poklicnih voznikov motornih vozil. Informacije daje in prijave sprejema Jože Gorican, Ročevnica 35, Tržič 5357

ostalo

Sem družinska upokojenka, vdova, stara 54, želim spoznati moškega od 55 do 65 let, po možnosti s stanovanjem. Prednost imajo z Gorenjske. Ponudbe pod šifro: »Dovolj je samote« 5358
 Zamenjam črno-beli TELEVIZOR »philips« za rabljen BETONSKI MEŠALEC. Jurančič Andrej, Olševik 33, Preddvor 5359
 Kdo mi posodi VRTALNI STROJ s svedom Ø 30—40, ali sam izvrta 8 lukenj. Plačam dobro. Kličite zvečer 22-755 5404

Odbor za medsebojna delovna razmerja pri Osnovni šoli Simon Jenko Kranj

razpisuje delovno mesto čistilke za nedoločen čas od 1. septembra dalje.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

Obvestilo planincem — gorskim vodnikom!

Planinsko društvo Kranj obvešča in vabi planince, ki imajo željo in smisel za vodenje planinskih izletov, na razgovor, ki bo v torek, 27. avgusta, ob 19. uri v prostorih društva, Koroška 21 (nasproti Park restavracije). Pogovorili bi se o vodenju enodnevnih in večdnevnih izletov v gore, o tečaju, o dnevnih in tudi o izpitih za gorskega vodnika.

Izrebane številke vstopnic XXIV. mednarodnega gorenjskega sejma v Kranju od 9. do 19. avgusta 1974.

1. 34266	21. 65384
2. 35586	22. 12740
3. 65798	23. 28751
4. 26794	24. 37968
5. 26898	25. 31650
6. 74592	26. 3347
7. 66932	27. 29334
8. 102585	28. 71269
9. 57449	29. 102444
10. 85029	30. 102097
11. 55572	31. 66844
12. 24809	32. 87542
13. 104231	33. 66821
14. 31453	34. 28253
15. 89288	35. 11232
16. 102495	36. 13939
17. 32985	37. 89315
18. 64214	38. 67383
19. 70931	39. 15741
20. 54010	

Izrebrani dobitki se lahko dobio do 20. oktobra 1974 na upravi Gorenjskega sejma Kranj, C. Staneta Žagarja 27.

transport

Radovljica

v stečaju

Obveščamo vse zainteresente za nakup tovornjakov znamke ŠKODA tip 706 RTS,

da jih prodajamo po zelo ugodnih cenah z neposredno pogodbo. Cena za tovornjak je od 12.000 do 30.000 din. Ogled in kupoprodaja možna v avtoparku v Zapužah vsak torek popoldan in vsako soboto dopoldan razen prve v mesecu.

Poleg tega razprodajamo vse vrste avtomateriala s 30 do 50 % znižanjem.

Zamrzovalne skrinje prijateljice gospodinjstva

Lth * * * *

Iskra
Industrija za telekomunikacije,
elektroniko in elektromehaniko
Kranj
v ZP Iskra Kranj

želi zaradi povečevanja proizvodnje zaposliti nove
sodelavce, in sicer:

40 delavk

za delo v montaži, obdelovalnici ali na plastičnih
masah;

15 delavcev

za delo v obdelovalnici ali na plastičnih masah;

5 čistilk

Pismene prijave pošljite v 15 dneh po objavi na
naslov: Iskra, Elektromehanika Kranj, kadrovsko
področje, 64000 Kranj, Savska loka 4

Medved-klavec mesari po Jelovici

Pred nekaj dnevi je lovce, rejce
živine in kmete v radovljiški in
škofjeloški občini, zlasti tiste iz
Selške doline in iz krajev pod
Jelovico, vznemirila vest, da se
po okolici potika medved-klavec,
ki je doslej pokončal že tri gove-
di. Na lovski zvezi Gorenjske so
včeraj potrdili verodostojnost
govoric ter hkrati pojasnili, da
sta pristojni službi občinskih
skupščin Skofja Loka in Ra-
dovljica z zadevo izčrpno sezna-
njeni, saj je treba čimprej
odobriti odstrel sicer strogo za-
ščitene živali.

Kakor domnevajo, gre za klateža,
ki je na Gorenjsko prikolovratil
s Tolminskega. Tolminci so namreč
v preteklih mesecih zaman skušali
izslediti krvoločno zver, povzroči-
teljico pravcatega pokola med pašno
živino. Zanimivo je, da medved ni
zadovoljen z ostanki svoje prejšnje
žrtve, ampak začne — potem ko
postane lačen — iskati nov plen.
Prav te, pri mrhovinarjih dokaj
neobičajne navade so ga doslej
bržkone obvarovale pred krogami,
saj mu ni bilo mogoče postaviti
učinkovitih zased. Gorenjski lovci
zdaj razmišljajo, kako bi kosmatin-
cu kar najhitreje prišli do živega in
preprečili nadaljnjo škodo. Vsem je
dovoljeno streljati nanj brez ome-
jitev, vendar ni verjetno, da bo padel
kot žrtev naključnega srečanja. Še
najprimernejša bi bila usklajena
akcija članov prizadetih družin, ki
edina lahko zagotovi uspeh.

Ker medved-klatež rad menja
lovišča, bi utegnil kaj kmalu zaiti
v bohinjski konec. Bohinjski pašniki
so v poletnem času polni krav in ni
si težko predstavljati, kaj bi sledilo.
Naglo ukrepanje je potemtakem več
kot nujno. I. G.

Težave s semaforjem

Z dograditvijo cestnega priključka
Preska—Medvode in avtomatskimi
zapornicami na železniškem preho-
du je bil postavljen prvi medvoški
semafor, ki je na cesti I. reda
Kranj—Ljubljana v začetku lepo
urejal promet. Sedaj že dalj časa ne
dela. V gostem prometu so številni
vozniki, ki pripeljejo s preške strani,
v neenakopravnem položaju z ostali-
mi, saj se z veliko težavo vključujejo
v promet. Posebno kritično je po 14.
uri ko se nabere dolga kolona vozil, s
katerimi ljudje hitijo iz službe do-
mov. Morda bi semafor vsaj podnevi
lahko varno urejal promet. -fr

s sodišča

Zapravljal upokojski denar

Senat Okrožnega sodišča v Kranju je pod predsedstvom sodnika
tega sodišča Antona Žmitka na javni glavni obravnavi 8. avgusta ob-
sodil na leto in deset mesecev strogega zapora pismonošo Milana Ko-
rača, rojenega leta 1955 v Tomini, občina Sanjski most v Bosni in
Hercegovini in začasno stanujočega v Škofji Loki. Sodišče je
razsodilo, da je obsojeni Milan Korač vzel drugemu tujo premično
stvar z namenom pridobiti protipravno premoženjsko korist, pri
čem je vdrl v zaprt prostor, in da je neupravičeno uporabil denar, ki
mu je bil zaupan v službi.

Milan Korač se je avgusta lani zaposlil kot pismonoša na pošti v
Škofji Loki. Ker je začel okrog novega leta kvartati in obiskovati raz-
ne gostinske lokale, mu osebni dohodek okrog 1800 dinarjev ni več za-
doščal. Junija letos se je Korač domislil, da bi neupravičeno uporabil
denar, ki bi ga moral kot pismonoša izročiti strankam. 19. junija bi
moral Pavli Dolenc iz Stare Loke izročiti 5.633,80 dinarjev. Naslovni-
ca vsote ni prejela. Korač jo je sam podpisal, denar pa spravljal z name-
nom kasneje ga vrniti. Ker je slutil, da bo Dolenčeva denar zahtevala,
le-tega pa je Korač že zapravljal za nakup oblek, kvartanje in pijačo in
ker mu je poskus sponsej spodletel, se je odločil, da bo dal Dolenčevi
denar, ki bi ga moral sicer 26. junija izročiti Luki Polajnarju. Od 9563
dinarjev, ki bi jih moral dati Polajnarju, je dal Dolenčevi 5639 dinar-
jev, ostanek pa je potrošil predvsem zase in svoje dekle. Radodaren je
bil tudi pri svojih prijateljih, razen tega pa se je »oglasil« v
Ljubljanskem baru. Luka Polajnar, Korač ga je na nakaznici sam po-
pisal, in sicer pomotoma Hafnar, je denar zaman pričakoval. Milan
Korač je upal, da bo prišla iz Nemčije njegova sestra in mu posodila
vprašanja Polajnarja, kje je denar, so v Koračevi glavi rodila zamisel,
da bi denar vzel iz zaklenjenega predala pismonoše Jožeta Miklavčiča,
ki je imel mizo poleg Koračeve. V začetku julija je Milan Korač iz-
koristil Miklavčičevo delo na terenu, s ključem svoje pislnice mize na
silo odklenil Miklavčičevo in od vsote 75.000 dinarjev, kolikor je imel
Miklavčič v predalu, vzel 18.209,65 dinarjev. Luki Polajnarju je dal
9560 dinarjev, ostali denar pa je splahnel tako kot prejšnji ...

Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo obtoženčovo popolno pri-
znanje in njegovo mladost na eni strani, po drugi strani pa je Milan
Korač v sorazmerno kratkem času uporabil zelo visoke zneske. Tu je
mišljen predvsem Miklavčičev denar, namenjen upokojsencem. Nesmi-
selno ga je zapravljaj, čeprav bi mu osebni dohodek zadoščal za
skromno življenje, saj ni imel drugih obveznosti! J. Košnjek

nesreče

Vinjen izsiljeval prednost

V torek ob 13.15 se je v Zasipu na odcepu glavne in stranske ceste pripe-
tila prometna nezgoda zaradi izsiljevanja prednosti.

Janez Dornik (1936) iz Podhoma je s kosilnico peljal proti Zasipu. Ko je
pripeljal do odcepa, je počasi zapeljal s stranske na glavno cesto, ne da bi se
prepričal, če je pot prosta. V trenutku, ko je bil Dornik s prednjim delom ko-
silnice na sredini ceste, je iz Podhoma pripeljal po glavni cesti mopedist Janez
Rožič (1943) in se zaletel v kosilnico. Pri tem se je hudo ranil in so ga odpeljali
v jeseniško bolnišnico. Dornik je vozil vinjen.

Luči so ga oslepile

V torek ob 20.15 so šli pešci Stanislav Noč (1945) njegova žena Lidija
(1949) in Leonora Jaklič (1942), vsi iz Bistrice pri Trzihu, po desni strani ceste
iz Kovorja proti Bistrici. Šli so vzporedno po cesti. Za njimi je pravilno po
desni strani ceste prav tako iz Kovorja pripeljal mopedist Marko Marič
(1938), prav tako iz Bistrice. Nasproti mu je tedaj pripeljal neznani voznik
osebnega avtomobila, ki ni zasenčil luči. Le-te so mopedista oslepile in je za-
peljal med pešce. Pri tem sta Lidija Noč in Leonora Jaklič padli po cesti.
Jakličeva se je teže, Nočeva pa laže ranila.

Umril v bolnišnici

Alojz Tomazin iz Kranja, ki se je ponesrečil 18. avgusta na cesti JLA v
Kranju, je v torek umrl v ljubljanski bolnišnici. Ponesrečil se je, ko je z mope-
dom zavijal s ceste JLA na stransko cesto, pri tem pa mu je izsiljeval prednost
voznik tovornega vozila Janez Erzaj iz Cerkelj.

Zahvala

Ob nenadni smrti našega sina, brata in bratranca

Romana Kolenca

iz Praš 23

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijate-
ljem za podarjeno cvetje in izrečena sožalja ter spremstvo v
njegov mnogo prerani grobek. Posebna zahvala sodelavcem LTH
— obrat lakirnica, Termiki za podarjen venec. Zahvaljujemo se
g. kaplanu za opravljeni pogrebni obred.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: ata, mama, sestra in ostali sorodniki.

Praše, 21. avgusta 1974

ZAHVALA

Ob prerani smrti našega dragega moža, očeta, sina in brata

Antona Janežiča

ključavničarja

se vsem iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala naj velja vsem
vaščanom, sosedom, ki so nam kakorkoli pomagali in sočustvo-
vali z nami v najtežjih dneh. Zahvaljujemo se vsem, ki so ga
spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter
nam izrekli iskreno sožalje. Zahvaljujemo se tudi dr. Rojčevi in
sestram ter gospodu župniku, ki so mu lajšali trpljenje. Enako se
zahvaljujemo pevskemu zboru iz Besnice in govorniku za poslo-
vilne besede pri odprtem grobu.

Žalujoči: žena Frančiška z družino

Zabreznica, 22. avgusta 1974

ZAHVALA

Ob bridkem slovesu naše dobre mame, babice in prababice

Ane Tomazin

(Košnikove mame)

se iskreno zahvaljujemo sosedom in sorodnikom za nesebično
pomoč. Priserčna hvala g. župniku Pavlinu za duhovno pomoč
med boleznijo in za pogrebni obred. Dr. Stularju za zdravljenje,
pevcem za občuteno odpete žalostinke, delovnemu kolektivu
Mladi rod, org. ZB ter vsem sorodnikom, prijateljem in znancem
za podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje.

Vsem še enkrat — hvala!

Žalujoči Košnikovi

Zg. Besnica, 21. avgusta 1974

ZDRUŽENI
ZDRAVSTVENI DOM
JESENICE
TOZD ZDRAVSTVENA
ENOTA BLED

prodaja
reševalni
avtomobil
OPEL
CARAVAN-1700
letnik 1968
v nevoznem stanju

Do dneva prodaje si interesen-
ti lahko vozilo ogledajo vsak
dan med 10. in 12. uro na
sedežu zdravstvene enote Bled
na Prešernovi cesti.

Javna prodaja bo 6. septembra
1974 ob 9. uri za družbeni
sektor in ob 10. uri za zaseb-
nike na Bledu v zdravstveni
enoti.

Udeleženci morajo pred za-
četkom javne dražbe vplačati
kavcijo v višini 1000 din kom-
misiji.

Stroške prepisa vozila plača
kupec.
Po prevzemu vozila se ne
prizna nobenih reklamacij
kupca.

Usodna igra z vžigalicami

V sredo popoldne je izbruhnil po-
žar v drvarnici Srečka Rotarja na
Blejski Dobravi. Ogenj je zanetil
petletni otrok, ki je v drvarnici z vži-
galicami zažigal slamo. Od tam se je
ogelj razširil na vso drvarnico in jo
popolnoma uničil. Zgorela sta tudi
dva kubika drv, za voz sena, samo-
kolnica in nekaj ozimnice. Škode je
za 4000 dinarjev. -lb

14 GLAS

Petek — 23. avgusta 1974

Milivoj Veličkovič: Smo ambasadorji in kot družina

Končana je letošnja vaterpolska sezona v prvi slovenski vaterpolski ligi. Prvak je znan, saj je branilec lanskoletnega naslova kranjski Vodovodni stolp, med moštvi Slovan (Ljubljana), Kamnik, Renče, Triglav II (zunaj konkurence), že drugič zapored osvojil najvišji republiški naslov. V moštvu kranjskih veteranov Chvatal, Jože Rebolj, Košnik, Finžgar..., ki poznajo vse skrivnosti in večine tega dinamičnega vodnega športa, vsekakor po letih in igralnem stažu izstopa 37-letni doktor nevropsihatrije Milivoj Veličkovič.

Veličkovič je svojo igralno in vaterpolsko pot pričel pred 24 leti v igralnem klubu kot pionir v obeh športnih panogah. Nekaj let je bil tretji šprinter na 100 m kravl v Sloveniji, od leta 1954 do 1965 pa je igral v prvem moštvu Triglava.

Kako je nastal vodovodna ekipa Vodovodnega stolpa? »Pobudniki so bili mladi fantje, ki so med letnimi počitnicami obiskovali letni bazen in tekme triglavanov, vsi pa so že poznali to igro. Tako so pred štirimi leti v svoje vrste vključili še veterane, pred dvema letoma sem zaigral še jaz. Smo kot sekcija Triglava in to nam je edina uteha ter ne samo rekreacija za naše delo v preteklih letih. S svojimi izkušnjami prenašamo igro na naše mlajše kolege in smo ambasadorji pri vzgoji mladih. Menim, da bi bilo treba z enako politiko pričeti tudi pri ostalih klubih v Kranju. Smo namreč generacija, ki je igrala in igrala, ki spet redno trenira in smo športniki z dušo in telesom za nameček pa nas veže še iskreno prijateljstvo.«

S katerimi igralci ste osvojili spet ta naslov? »To so Finžgar, L. Torkar, Chvatal, J. Rebolj, Košnik, D. Torkar, Slevac, Ankerst, Puhar, R. Švegelj, Marinček, Žun, J. Nadižar s trenerjem Tomom Baldermanom na čelu.«

S svojo igro so letošnji prvaki dokazali, da se s trudom in dobro voljo lahko doseže marsikaj. Spet so najboljši v Sloveniji. So moštvo, ki se samo financira, že drugo leto pa so se kot prvaki morali odpovedati kvalifikacijam za vstop v drugo zvezno ligo. Čeprav jim gre matični klub na roko, jim službene dolžnosti, šola ter finančno stanje tega ne dopušča. Vsi radi pomagajo pri organizaciji igralnih in vaterpolskih prireditev, so zvezni in republiški sodniki, ker pa so kot ena sama družina, so tudi povezava med PK in VK Triglav. D. Humer

Naši odlični v Pragi

V Pragi je bila te dni velika mednarodna kolesarska dirka mladincev, imenovana Trofej Favorit, ki so se je z velikim uspehom udeležili tudi mladinci kranjske Save, saj so v ekipni uvrstitvi med 23 ekipami zasedli za ČSSR in NDR odlično tretje mesto. Med posamezniki je bil od naših najboljši Bojan Ropret, ki je zmagal v prvi etapi in na koncu pristal na še vedno izrednem 3. mestu. Udovič je bil odličen 9. Terglav pa 55. Lahko bi rekli, da je na Češko-slovaškem ta dirka mladincev enakega ranga kot za člane Dirka miru, saj na njej sodelujejo tako rekoč vsi najboljši mladi kolesarji Evrope (letos jih je startalo 87), zato smo uspeha naših mladincev lahko resnično veseli, ker nam dajejo upanje, da v Jugoslaviji lahko pričakujemo čez nekaj let tudi pri članih večje uspehe, kot smo jih — vsaj v mednarodni areni — vajeni do sedaj. Ena lastovka sicer še ne pomeni pomladi, toda mladi kolesarji Save in njihov trener Franci Hvasti zadržujejo, da bodo opravičili zaupanje in trud vseh tistih, ki jih spodbujajo in jim pri njihovem delu pomagajo. F. Jelovčan

Dijaški dom Kranj

proda v svoji enoti v Tomšičevi ulici 44 več rabljenih omar Nakup je mogoč ob delavnikih od 6. do 13. ure.

Živahno kot že dolgo ne

Gorenjska metropola in z njo letni bazen bo že od danes pa vse do 1. septembra postala meka plavalcev in vaterpolistov. Plavalni in vaterpolski klub bosta organizatorja dveh državnih in dveh republiških prvenstev.

Prvi bodo v letnem bazenu nastopili plavalci in najmlajši vaterpolisti. Danes ob 9.30 se bo pričelo letošnje člansko prvenstvo v plavanju. V obeh dneh se bo za najboljšega v Sloveniji potegovalo nad 110 plavalcev in plavalk iz devetih slovenskih plavalnih kolektivov. Vsi bodo skušali pokazati največ, zato se obeta kopica novih republiških in državnih rekordov. Spored v obeh dnevih je enak, saj bodo startali ob 9.30 v dopoldanskem in 16.30 v popoldanskem času.

Da pa bo bazen zaseden skoraj ves dan, in da ne bo zmanjkalo zanimivosti, bodo poskrbeli še najmlajši vaterpolisti. Moštva Kamnik, Radovljica, Koper, Delfin, Neptun, Slovan, Vodovodni stolp ter Triglav se bodo potegovala, kdo je najboljši med pionirskimi ekipami v Sloveniji. Tudi tu je urnik enak. V dopoldanskem času bodo tekme na sporedu ob 11.30 in v večernem času ob 19. uri -dh

Norbert Salobir: Še bom dirkal

Letošnje cestno hitrostne moto dirke za »Majski pokal« na sloviti dirkalni progi Hockenheim v ZR Nemčiji si bosta naša dirkača na prikolicah Norbert Salobir in njegov sovoznik — sin Berti, fanta sta člana celjskega AMD »Slavko Slander«, gotovo dobro zapomnila. Na treningu dirke za svetovno prvenstvo sta v četrtem krogu, v bližini mesta, kjer se je pred leti smrtno ponesrečil svetovni avtomobilski prvak Jim Clark, v desnem ovinku pri hitrosti okrog 180 kilometrov na uro zletela s piste. Dirkača sta imela neverjetno srečo. Sovozniku Bertiju se ni zgodilo nič, Norbert, ki se je iz nezavesti prebudil šele naslednje jutro, pa je imel večkrat zlomljen gleženj, nekaj zvinov in pretres možganov. Po uspešni operaciji levega gležnja na univerzitetni kliniki v Heidelbergu se najboljši jugoslovanski prikoličarski par te dni ponovno vrača na tekmovalne proge. Pred dnevi sta fanta, Norbert se na dirkališčih pojavlja že od leta 1949, ponovno premočno zmagala na dirki za državno prvenstvo v Prnjavoru. Zadnje dni avgusta pa se spet nameravata pojaviti na dirki za svetovno prvenstvo v Brnu na ČSSR.

Seveda je bil po nesreči na Hockenheimu motor slovenskih dirkačev popolnoma razbit. Na stroju vrednem okrog 150.000 din je bilo škode za blizu 110.000 din. Zaradi izrednih uspehov, ki jih je tekmovalni par doslej dosegel v domači in mednarodni areni, je republiška športna komisija pri AMZ Slovenije naslovlila na vsa avto-moto društva poseben poziv, v katerem prosijo, naj le-ta po svojih močeh pripomorejo s finančnimi sredstvi, da bosta celjska dirkača lahko čimprej usposobila motor za tekmovalna. Prvo se je odzvalo AMD Škofja Loka, ki je tekmovalcema namenilo 5000 din. Naj takoj pripomnimo, da je Norbert Salobir dvanajstkrat zaporedoma tekmoval na loški progi: najprej s sovozačem sestro Marto, zadnja leta pa s sinom Bertijem. Pred dvema letoma je par med vso svetovno elito zasedel odlično drugo mesto. »Prisrčno se zahvaljujem za pomoč,« je dejal v prostori AMD Škofja Loka, ko so mu predstavniki društva izročili denar, »in upam, da bom prihodnje leto spet lahko tekmoval na dirkah na odlični škojloški progi!«

J. Govekar

Vaterpolske novice

Čeprav Vaterpolska zveza Slovenije s sedežem v Kranju, ki po osmih mesecih, odkar deluje v gorenjskem glavnem mestu, še vedno nima svojih prostorov, vseeno ne miruje.

Tako so včeraj za dva dni na evropsko prvenstvo v plavanju in vaterpolu na Dunaj odpotovali Didič kot predstavnik trenerske organizacije, Pičulin kot predsednik sodnikov ter člana zveze vaterpolista Sketelj (Koper) in Kodek (Kranj).

Po načrtih študenta gradbeništva Matjaža Kodeka bo Sportmetal Jesenice začel izdelovati vaterpolske gole. Le-te bodo prvič uporabili že na državnem prvenstvu za mladince na Jesenicah. V jeseniškem bazenu bo zaradi zasedenosti kranjskega prvo in drugo kolo.

Na pobudo VZ Slovenije so tudi v Domžalah že začeli razmišljati o vaterpolskem klubu. Ustanovili so iniciativni odbor, ki pod predstvom Jureta Podgorška na tekmah v Kranju nabira prepotrebno znanje.

Zapisali smo že, da bo v času mladinskega državnega prvenstva v Kranju tudi konferenca združenja prvo- in drugoligašev ter predsedstva sodnikov SFRJ. Toda iz tega ne bo nič. Sodniška organizacija je vse to odpovedala z izgovorom, da v tako kratkem času ne more pripraviti odgovorov na vprašanja, ki so jih zastavili predstavniki klubov združenja. -dh

Ostanki Salobirjevega motorja po nesreči

II. zvezna vaterpolska liga Triglav : Riviera 8:3

Kranj, II. zvezna vaterpolska liga Triglav : Riviera 8:3 (1:0, 4:1, 2:1, 1:1), letni bazen, gledalcev 500, sodnik Oman (Koper).

Strelici: 1:0 Velikanje, 2:0 M. Malavašič, 3:0 Švegelj, 4:0 Nadižar (Baničević), 5:1 M. Malavašič, 6:1 Švegelj, 7:1 Švegelj, 7:2 Petrovič (4-m), 7:3 Fanfani (Stariha), 8:3 M. Malavašič.

Triglav: Rebolj, Kodek, Mohorič, Nadižar, Balderman, Švegelj, Velikanje, Stariha, Kuhar, M. Malavašič, Čalič.

Riviera: Pavlič, Tomanovič, Petrovič, Lanovič, Sijerkovič, Strčević, Ivovič, Baničević, Ilič, Fanfani, Crnogorčević.

Rezultat srečanja v kranjskem letnem bazenu je ponovitev lanskoletnega, saj so gostje iz Djenovičev izgubili z enakim izidom kot lani. Tudi letos so proti favoriziranim

domačinom zaigrali na enak način, žogo so namreč zadrževali vseh 45 sekund. To je povsem omrtvilo igro. Prvi gol so Kranjčani dali šele po izteku tretje minute prve četrtine, gostje pa svojega šele ob koncu druge. V moštvu Triglava se je po osem mesečni odsotnosti spet pojavil Miro Malavašič, ki je opravičil zaupanje ter s tremi lepimi zadetki presenetil vratarja Pavliča. Svoj dan pa je imel tudi Rebolj, ki je tokrat branil v odličnem slogu, saj je preprečil nekaj izredno dobrih strelav. Za uspeh in zmago pa so s svojo standardno formo veliko prispevali Švegelj, Velikanje in Mohorič.

V nedeljo zvečer ob 20.30 se bodo Triglavani poslovili od svojih gledalcev, ko bodo v predzadnjem srečanju gostili rovinjski Delfin. -dh

70 skakalcev iz 9 držav

Zaradi spremenjenega mednarodnega koledarja prireditev na plastičnih smučarskih skakalnicah bo tretja turneja Mostec—Gorenja Sava že v soboto, 7. septembra, in nedeljo, 8. septembra. Organizatorja SK Triglav in SSK Ilirija iz Ljubljane sta povabila na to tradicionalno mednarodno tekmovalno tekmovanje tudi letos najboljše skakalce-representante iz naslednjih držav: Francije, Švice, Italije, Zahodne Nemčije, Avstrije, ČSSR, Madžarske, Kanade in Jugoslavije. Doselej sta organizatorja že prejela poimenske prijave reprezentanc Francije, ZRN, Italije, Avstrije in Jugoslavije. Vse te dežele bodo poslale na tekmovalno v Kranj in Ljubljano A reprezentanco članov. Tekma v Kranju bo v soboto, 7. septembra, ob 15. uri, naslednji dan, v nedeljo, 8. septembra, pa bo v Mostecu. J. Javornik

Turnir ob 10-letnici balinarskega kluba Radovljica

V počastitev 10-letnice obstoja balinarskega kluba Radovljica bo v nedeljo, 25. avgusta, ob 8.30 v športnem parku v Radovljici svečana otvoritev 9. mednarodnega turnirja za pokal Gorenjske. Tekmovalna bodo na baliniščih v Radovljici in Lescah. Razen dveh domačih ekip bodo na turnirju sodelovale še ekipe Faleo Buttrio in Alla Pesa iz Italije, Mario Gennari z Reke, tekmovalci ljubljanskih balinarskih klubov Siška, Litostroj, Rožna dolina in Zarja, postojenskega Železničarja, Jadrana iz Izole ter Jesenic in Lesca.

Balinarski klub iz Radovljice, ki je bil ustanovljen marca 1964. leta, ima v svojih vrstah 50 aktivnih članov in se ponaša že z vrsto vidnih tekmo-

valnih uspehov. Je večkratni gorenjski prvak, lani je osvojil pokal Gorenjske, v slovenski ligi je bil drugi, v zvezni pa peti. Razen prizadevnega predsednika Vita Lenca, tajnika Franja Praprotnika in tehničnega vodje Jožeta Rebca, so za te uspehe in vzorno klubsko disciplino zaslužni prav vsi člani, ki so popolni amaterji.

Za organizacijo letošnjega turnirja so pokazale veliko razumevanja tudi številne delovne organizacije v občini, ki so ga podprle s finančnimi sredstvi. JR

Rokometna ekipa Jesenic (na sliki), ki je v preteklem prvenstvu osvojila naslov prvaka Gorenjske, se je na kvalifikacijskem turnirju uvrstila v ljubljansko končno ligo. Jeseničani se bodo v prvem kolu, ki bo na sporedu že jutri, v soboto, 24. avgusta, pomerili v Ljubljani z ekipo Olimpije. — D. D.

Čas dopustov, čas letnih počitnic za šolarje in njihove zaposlene starše se počasi izteka. V gorenjskem letovišču Pineta pri Novigradu je pravkar na oddihu zadnja letošnja skupina okrog 100 šolarjev z Gorenjske in 40 iz sosednje Koroške v zdravstveni koloniji. Sicer pa imajo tukaj svoje počitniške domove tudi nekateri druga slovenska podjetja. Pravezprav bi lahko rekli, da julija in avgusta nikjer ob naši obali ni toliko Kranjčanov in Gorenjcev na kupu kot ravno v Pineti pri Novigradu. Tokrat smo v teh poznih in vročih avgustovskih dneh tudi v naši rubriki napravili majhno spremembo. Preselili smo se v Pineto in tamkaj poprašali tri Gorenjce, ki so na dopustu ali zaposleni, kako se počutijo, kakšna je bila tamkaj letošnja sezona in kako so preživeli dopust.

kot okolje, je zelo lepo; posebno zdaj, ko je pred leti zasajeno grmičevje in drevje že precej odraslo. Ne rečem, da ne bi šli tudi kam niže na Jadran na oddih, toda kaj, ko je za takšen skupinski desetdnevni dopust običajno 'špaga' prekratka. Tako bomo najbrž tudi v prihodnje prišli za kakšnih 10 dni sem. Nekako smo se navadili, da gremo vsako leto malo na morje, malo pa doma na Gorenjskem v hribe.

Dr. Aleš Paternoster, zdravnik v Gorenjskem letovišču Pineta:

«Poleti je Pineta pri Novigradu res nekakšen drugi dom Kranjčanov in Gorenjcev. Če greš zvečer v kakšen gostinski lokal, se ti zazdi, kot da bi sedel v kakšni restavraciji na Gorenjskem. Tukaj že četrto leto z družino preživljam dopust. Res je bolj delovnega značaja, vendar sem zelo zadovoljen. Tudi letos od 10. do 29. avgusta bova z medicinsko sestro Marico Bohinc opravljala delo in imela hkrati dopust. Skrbiva za zdravstveno plat 140 otrok v zdravstveni koloniji. Ker starše nedvomno zanima, kako se njihovi otroci v teh dneh počutijo na morju v Novigradu, naj povem, da je bilo doslej vse v redu. Lahko rečem, da še nobeno leto ni bilo tako malo obolenj, opeklin ali prask. Na začetku so nekaterim sicer malo nagajali morsk ježki, a smo to nadlogo hitro odpravili. Otroci se imajo zares zelo dobro. Hrana je odlična, poleg zdravega morskega zraka in vode pa imajo vsak dan tudi zabavo ob različnih kulturnih in športnih prireditvah.»

Milica Šavs iz Preddvora je z družino na dopustu v počitniški hišici zveze borcev Kranj:

«Z, možem in s tremi otroki sva že prejšnjokrat prišla v Novigrad. Ko otroci še niso hodili v šolo, sva raje prišla z družino semkaj junija. Zdej pa raje pridemo julija ali avgusta. Mož Ciril (zaposlen je v Velvetgovini Kokra Kranj) porabi del dopusta, jaz pa sem upokojena in sem tu na oddihu. Enkrat smo bili na dopustu na Rabu. Bilo je lepo, vendar se mi zdi, da je v Novigradu še lepše. Le obala je morda malo manj primerna za otroke. Vse drugo, tako hrana

Francka Tepina, upravnica Počitniškega doma Tekstilindus v Pineti pri Novigradu:

«Naš počitniški dom je razen Gorenjskega letovišča za otroke največji v primerjavi z domovi, ki jih imajo druga slovenska podjetja. Običajno je odprt od 1. junija do 20. septembra. V počitniških hišicah imamo 175 postelj, lahko pa dodamo še 25 dodatnih ležišč. Dom je namenjen našim delavcem. V tako imenovani pred ali po sezoni in sem ter tja med sezono pa sprejememo tudi druge, če je prostor. Naši delavci imajo poleg rednega regresa za dopust v domu še 20 dinarjev popusta na penzijsko ceno. To znese 55 dinarjev na dan, za druge goste, med katerimi pa je spet največ Kranjčanov oziroma Gorenjcev in nekaj ljubljčanov, je penziona 75 dinarjev. Letos smo doslej zabeležili okrog 15.000 prenočitev. Kaže, da bo sezona malo slabša kot lani. Julija nam je namreč precej nagajal dež. Zanimivo pa je, da je letos v primerjavi s prejšnjimi leti ta čas še vedno vse polno. Če bo še september lep, bomo letos imeli kakšnih 20.000 prenočitev. Kje jaz preživim dopust? Na morju res ne. Morja (sicer ne dopustniškega) imam čez poletne mesece dovolj. Ko se vrnem v Kranj, dopust preživim doma; včasih v hribeh. Če bo letos oktobra lepo vreme, bom morda šla malo na Krvavec.» A. Zalar

V Preddvoru letos že drugič folklorna kolonija Tudi tako pomagamo koroškimi Slovincem

Lani se je folklorne kolonije udeležilo 20 deklic in dečkov iz Bilčovsa, letos pa so preddvorske družine gostile prav toliko otrok iz Globasnice v Podjuni

Večina otrok iz Globasnice se je v folklorni koloniji v Preddvoru prvič srečala s polko in valčkom ter slovenskimi narodnimi plesi. Mladi plesalci s posebnim navdušenjem plešejo znana plesa Žaklje šivat in Suštarski ples — Foto: F. Perdan

Komisija za zamejce pri občinski konferenci SZDL Kranj in osnovna šola Matije Valjavca Preddvor, ki je med prvimi v republiki začela gojiti tudi med osnovnošolsko mladino zanimanje za folklorne ples, sta lani v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo iz Celovca prvič organizirali v Preddvoru folklorno kolonijo za otroke koroških Slovincov! Ob denarni pomoči Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije in kranjske občine, kulturne skupnosti Kranj, temeljne izobraževalne skupnosti Kranj in občinske konference SZDL Kranj, ki so spoznali, da je učenje otrok koroških Slovincov slovenskih narodnih plesov in njih seznanjanje s kulturno dediščino matičnega naroda učinkovita pomoč sonarodnjakom, so lani Preddvorčani prvič gostili 20 otrok iz Bilčovsa. In ne zaman! Koroška mladež tega, kar se je naučila v Preddvoru, ni pozabila, temveč goji slovensko folklorno tradicijo vztrajno naprej...

V nedeljo se je začela v Preddvoru že druga folklorna kolonija. Preddvorske družine, katerih otroci plešejo pri folklorni skupini osnovne šole Matije Valjavca, bodo do jutri gostile 20 dečkov in deklic, starih med 10 in 14 leti, iz Globasnice v Podjuni, onstran Pece.

Mladi Globasničani pod vodstvom folklornih delavcev preddvorske osnovne šole Lenke Krišelj in Milana Udirja ter ob pomoči ravnateljke šole Vinka Jenka in predstavnika občinske konference SZDL Kranj

Toneta Robleka spoznavajo osnovne skrivnosti slovenske folklore. Razen tega se seznanjajo z narodnostno in kulturno zgodovino matičnega naroda, njegovim jezikom in obiskujejo znane gorenjske turistične in kulturne kraje. Otroci koroških Slovincov iz Globasnice so že obiskali Kranj, Prešernovo hišo, Prešernov gaj, Vrbo, Bled, Doslovče, Rodine, Drago, Begunje itd. V popoldanskem času, ko ni bilo vaj, pa so družine gostiteljice še posebej poskrbele za njihovo udobno bivanje in počutje. Deklice in dečki iz Globasnice se v Preddvoru resnično počutijo kot doma. Čeprav jim je prve dni »naša« govornica povzročala nekaj preglastic, so jih nadarjeni in »brihtni« prijatelji kmalu odstranili. Enako dovtetni in prizadevni so tudi pri »pouku« folklore, ki mu zavzeto sledi tudi Erna Hudlj iz Globasnice, spremljevalka kolonije. Odločila se je, da bo udeležence folklorne kolonije tudi doma naprej učila ter se trudila, da znanje, pridobljeno v Preddvoru, ne bo spahnelo.

Gostje iz Globasnice se bodo jutri ob 16. uri (v primeru lepega vremena na vrtu Vzgojnega zavoda v Preddvoru, v primeru slabega vremena pa v osnovni šoli) prvič predstavili, in sicer družno s preddvorskimi pionirji, s katerimi so skupaj vadili. Tako kot lani so tudi letos koroški in naši otroci navezali nova znanstva in prijateljstva. Zbližale pa so se tudi njihove družine. Jutrišnjega nastopa v Preddvoru se bo zanesljivo udeležilo precej koroških Slovincov.

Karavanke osvojile Alzacijo

Turneja folklorne skupine Karavanke iz Tržiča po Alzaciji nadvse uspešna — Uspeh tudi v Italiji — Vabila za ponovna gostovanja

Folklorna skupina Karavanke iz Tržiča, ustanovljena pred osmimi leti, je dosegla med 4. in 11. avgustom nov, velik mednarodni uspeh! Na pobudo in v organizaciji komiteja pobratena med Tržičem in alzaškimi mestom Ste Marie aux Mines so tržički folkloristi šest dni nastopili po alzaških mestih in vaseh. Povsod so bili izredno tople in prijateljsko sprejeti. Za njihovo udobno bivanje in nastope je skrbel poseben komite na čelu z gospodom Paulom Baumanom, županom s Tržičem pobratenege mesta Ste Marie aux Mines. Gospod Paul Bauman je Tržičane spremljal na vsakem koraku in skrbel, da so o njih pisali zajetni alzaški časniki. Takšnega sprejema in zanimanja nihče od skupine ni pričakoval...

Na prvem nastopu v Liepvru je bilo 600 gledalcev, na drugem v znamenitem samostanu, znanem po akustični dvorani, Guebwillerju 750 ljudi, v Ribeauvillu je tržičkim plesalcem, pevcem in muzikantom zaploskalo 1500 ljudi, v Scherwillerju 600, v Ste Marie aux Minesu 700 ljudi in v planinski postojanki Hury, nedaleč od Ste Marie aux Minesa, spet par sto ljudi! To niso bili le domačini, temveč številni francoski in tuji turisti, ki iščejo oddiha v alzaških krajih. Goste iz Tržiča so še posebno pristržno pozdravili Jugoslovani, ki žive v teh krajih. V Guebwillerju je na primer kar 20 odstotkov prebivalcev jugoslovanskega porekla!

Gostovanje po Alzaciji je terjalo od Tržičanov velik napor. V šestih dneh so nastopili šestkrat. Kraji, kjer so Karavanke nastopale, so bili od Ste Marie aux Minesa oddaljeni tudi po 80 kilometrov, kar je bil za plesalce, pevce Bratje Zupan iz Kovorja in narodnozabavni ansambel, ki sta novost v programu Karavank, dodaten napor. Razen tega so gostitelji po vsakem nastopu Tržičane povabili na bogat sprejem pri najvidnejših predstavnikih krajev, kjer so nastopali.

Člani folklorne skupine Karavanke, pevci in muzikantje so se v Ste Marie aux Minesu poklonili tudi žrtvam fašističnega terorja v taborišču, podružnici Mauthausna, kjer so trpeli tudi številni Jugoslovani.

Takoj po vrnitvi iz Francije je dobila tržička folklorna skupina Karavanke pismo župana Ste Marie aux Minesa gospoda Paula Baumana, v katerem se zahvaljuje za vse, kar so Tržičani pokazali v Franciji, in zagotavlja, da bodo oni tudi v prihodnje vedno dobrodošli gostje Alzacije in širše Francije. Kaže, da bodo odšli Tržičani na podobno, še daljšo turnejo po Franciji leta 1976! To ponovno potrjuje, da je bil nastop Tržičanov v Franciji zares uspešen.

Razen tega so plesalci in sodelavci folklorne skupine Karavanke po vrnitvi iz Francije obiskali še Italijo, kjer so nastopili dvakrat. Nastopa si je ogledalo več kot 1000 ljudi.

cev, kar bo še bolj zbližalo nas in rojake onstran Karavank ter utrdilo prepričanje, da le-ti v boju za narodnostni obstoj in pravice niso osamljeni!

J. Košnjek

Marija Smrečnik (14 let) iz Globasnice je učenka Slovenske gimnazije iz Celovca. Je aktivna članica Slovenskega kulturnega društva Globasnice. »Bivanje v Preddvoru je nadvse prijetno. Posebno gostoljubna je Križnarjeva družina, kjer stanujem,« je dejala in pristavila, da je bila že dvakrat na počitnicah ob Jadranu. Prvič v Savudriji in drugič v Biogradu.

12-letni Jože Gregorič iz Podjune pri Globasnici stanuje pri družini Škoda v Preddvoru. Z mamo, Slovenko iz okolice Dobrne, je bil že nekajkrat pri nas. Preddvorska folklorna kolonija pa je zanj prijetna novost.

J. Košnjek

Pogin rib v Sori

V torek dopoldne je v Sori pri Goričanih poginilo večje število rib. Do pogina rib je po dosedanjih podatkih prišlo zaradi malomarnosti delavca Tovarne celuloze v Goričanih, ko le-ta pri prečrpavanju natrijevega hipoklorida v posebno posodo za dodajanje te kemikalije v proizvodnjo ni upošteval posebnih navodil v obratu. Kot vse kaže, so manjše količine hipoklorida odklepe v kanal in povzročile zastrupitev rib. Po ocenah jih je bilo mrtvih okrog sto kilogramov. K tolikšnemu poginu sta precej pripomogla tudi visoka temperatura ter nizka Sora. -jg